

Plenaire 4

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

26 september 2007

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	1
BERICHTEN VAN VERHINDERING	1
ACTUELE VRAAG van de heer Dirk De Cock tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over kunst- en cultuureducatie in het Vlaamse onderwijs	
ACTUELE VRAAG van de heer Hans Schoofs tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over kunst- en cultuureducatie in het Vlaamse onderwijs	1
ACTUELE VRAAG van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werking van de commissie Rationalisering hoger onderwijs	4
ACTUELE VRAAG van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dalend aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs	7
ACTUELE VRAAG van de heer Frans Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het dreigende banenverlies in de Kempen door diverse herstructurerings	10
ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het voorstel om de federale en regionale verkiezingen vanaf 2014 opnieuw te laten samenvallen	12
ACTUELE VRAAG van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de kritiek op het op stapel staande participatiedecreet inzake cultuur, jeugdwerk en sport	14
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de berichten inzake besparingen op de veiligheid van de Oosterweelverbinding en de reactie ter zake van de BAM	
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de berichten inzake besparingen op de veiligheid van de Oosterweelverbinding en de reactie ter zake van de BAM	17
ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veiligheid van middenbermen van autosnelwegen en een evaluatie van de bestaande richtlijnen ter zake	22
ACTUELE INTERPELLATIE van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het ontslag van de secretaris-generaal van de administratie Economie	24

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE	
Verkiezing van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid	35
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2008	
Bespreking (<i>Voortzetting</i>)	35
ROUWHULDE	39
VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2008	
Hoofdelijke stemming	40
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	40
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	43
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	43

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Marleen Vanderpoorten

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat berichten van verhindering zijn ingekomen van volgende leden:

Erik Arckens, Katleen Martens, Erik Matthijs, Greet Van Linter: gezondheidsredenen.

ACTUELE VRAAG van de heer Dirk De Cock tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over kunst- en cultuureducatie in het Vlaamse onderwijs

ACTUELE VRAAG van de heer Hans Schoofs tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over kunst- en cultuureducatie in het Vlaamse onderwijs

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vanmorgen stond in de krant dat de Australische professor Anne Bamford, die in Londen actief is, een opdracht van de minister heeft gekregen. Ze zegt dat er met de relatie tussen cultuur en onderwijs een en ander aan de hand is. Ze zegt niet dat er te weinig geld wordt geïnvesteerd, maar wel dat geld wegvloeit naar diegenen die bovenaan de piramide staan en dat het geld niet overal bij de onderste lagen geraakt.

In dat krantenartikel staat dat de minister een expertisecommissie opricht. Er circuleren namen van mensen die daarin zullen zetelen. Zo'n commissie lijkt een goed instrument te zijn om dat nader te onderzoeken. Mijn vraag is ingegeven door het feit dat heel wat scholen het wél goed doen, terwijl andere er helemaal niets van bakken. Hoewel 2008 het jaar van de culturele educatie wordt, bestaat het gevaar dat we op dat vlak in een duaal onderrichtssysteem terechtkomen. Dat kan niet de be-

doeling zijn. Ik verdenk de minister er niet van dat hij daarnaar zou streven, integendeel.

Ik pleit er daarom voor om de specialistische kennis te bundelen die inzake cultuureducatie via de projecten van DBFM, de Vlaamse Bouwmeester, de proeftuinen, Accent op Talent is opgebouwd. Die expertise moet in de expertisecommissie doorsijpelen. Een tijd geleden heb ik dat hier nog al gezegd. Zo kan men met alle factoren rekening houden en culturele educatie naar een hoger niveau duwen. Misschien zijn bepaalde zaken niet streng genoeg geformuleerd. Er is natuurlijk de autonomie van de scholen. Misschien is er op dat vlak te veel vrijheid. Misschien is niet strikt genoeg aan scholen meegedeeld hoe ze het best daarmee omgaan.

Steeds weer stellen we vast dat dezelfde scholen, dezelfde projecten en dezelfde segmenten van de doelgroep van de beschikbare faciliteiten gebruikmaken. Ik wil daarover enkele vragen stellen. Op welke manier wilt u, naast die expertisecommissie, cureren aan de vaststellingen van mevrouw Bamford om cultuur, educatie en opvoeding beter in één geheel te integreren?

In uw Beleidsbrief 2004-2009 staat dat jonge mensen die tijdens hun leerplichtonderwijs met cultuur in contact komen een heel eind op hun leeftijdsgenoten vooroplopen, wat de voor hen relevante omgevingsfactoren ook zijn. Op welke manier wil de minister de commissie stofferen? Wat zal de opdracht ervan zijn? Op welke manier denkt u met de resultaten ervan om te gaan?

De voorzitter: De heer Schoofs heeft het woord.

De heer Hans Schoofs: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, beste collega's, mijn vraag ligt in het verlengde van die van de heer De Cock.

De studie duidt toch wel op een aantal pijnpunten. Enerzijds is er het gebrek aan invulling in een aantal scholen van het basisonderwijs. Men spreekt van een willekeur bij het programmeren van kunsteducatie in het basisonderwijs. Anderzijds is het blijkbaar zo dat het deeltijds kunstonderwijs de brede massa niet kan bereiken en niet uit het elitaire kan breken. Ik dacht dat woord ook gelezen te hebben in de eerste notities over de studie die ons bereiken via de pers. Ik zou daar graag meer verduidelijking over krijgen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het is niet zo dat deze studie ons plotseling overvalt. Ik heb deze studie zelf besteld en uitdrukkelijk gezocht naar iemand die vanuit het buitenland onafhankelijk en met een kritische blik zou kijken naar onze kunst- en culturaanwe-

zigheid in het onderwijs en naar kunsteducatie in het onderwijs. Professor Bamford heeft dat gedaan. Ze heeft met een kritische, onafhankelijke blik gekeken en een aantal vaststellingen gedaan. Dat was ook uitdrukkelijk onze vraag.

Ik ben blij dat de heer De Cock zegt dat er ook heel wat positieve dingen inzaten want als er pijnpunten worden vastgesteld dan ontstaat de indruk dat het allemaal kommer en kwel is, en dat is niet zo. Mevrouw Bamford zegt dat er ook heel veel goede voorbeelden zijn in onze scholen. Ze zegt dat er scholen zijn die op een goede manier een brug slaan naar de kunstenaars. Ze verwijst naar het belang van onze bredeschoolprojecten, ook op het vlak van kunsteducatie. En wat ik heel fijn om lezen vind is dat ze zegt dat de mensen met wie ze is gaan praten, allemaal blij gaven van zeer veel enthousiasme en zeer veel motivatie. Ze zegt ook dat ons probleem niet is dat we met te weinig geld bezig zijn. Ons probleem is volgens haar eerder de organisatie, de aanpak, de versnippering, wat u ook in de pers hebt kunnen lezen.

Dit is nu een onafhankelijk rapport. Als u vraagt welke maatregelen ik zal nemen en welke conclusies ik zal trekken, dan wil ik heel uitdrukkelijk zijn: vandaag nog geen maatregelen, vandaag zelfs nog geen conclusies wat mij betreft. Ik ga niet zeggen dat we nu maatregel één, maatregel twee en maatregel drie gaan nemen, want die staan in het rapport van mevrouw Bamford. Dat zou niet erg verstandig zijn. Ik denk dat we nu met de mensen van het veld – mensen die bezig zijn met kunst en cultuur in het leerplichtonderwijs, mensen die bezig zijn in ons deeltijds kunstonderwijs – moeten nadenken over wat mevrouw Bamford hier signaleert. Ik wil deze mensen er eerst zelf over laten nadenken en discussiëren vooraleer ik conclusies trek. Ik wil echt een grondige analyse met een grote betrokkenheid uit het veld.

Daarom heb ik een commissie samengesteld. Het gaat om een relatief beperkte groep mensen onder leiding van Jerry Aerts, algemeen en artistiek directeur van deSingel. Een van de vragen was hoe ik die commissie heb samengesteld. Om te beginnen hebben we gekeken naar de deskundigheid van de mensen. We zochten mensen met verstand van onderwijs maar ook verstand van de culturele sector, verstand van kunsteducatie, verstand van leerplichtonderwijs maar ook van deeltijds kunstonderwijs, kennis van de vele steunpunten die er zijn in het veld, kennis van de wereld van de culturele centra. Kortom, mensen die zowel cultuur als onderwijs kennen. Wat we ook nodig hadden, was een beetje evenwicht tussen achtergronden qua onderwijsnetten want het levensbeschouwelijke speelt daar altijd in mee. Je kon ook niet alleen een commissie maken met enkel mannen of enkel vrouwen.

Ik verwacht dat deze commissie mij tegen mei van volgend jaar haar conclusies geeft, geprikkeld door het rapport van mevrouw Bamford. Maar die commissie

moet zich ook niet opsluiten in het rapport van mevrouw Bamford.

Er is gelukkig een grote groep mensen bezig met cultuur- en kunsteducatie. Ik ga dus naast deze commissie een grotere groep organiseren, een klankbordgroep, die echt representatief moet zijn voor het hele veld: mensen van de onderwijsnetten, de pedagogische begeleidingsdiensten, leerplichtonderwijs en deeltijds kunstonderwijs, mensen uit de culturele sector, de verschillende steunpunten, verenigingen van leerkrachten. Ik wil dus een grote klankbordgroep die naast deze beperkte commissie ook mee nadenkt en met deze beperkte commissie in dialoog is.

Ik hoop dus dat we tegen het einde van dit politieke jaar, tegen het einde van het schooljaar, voorstellen krijgen. Dan rijst de vraag wat we daarmee doen. Ik wil daar dus echt niet op vooruitlopen. Het antwoord is nu aan deze experts en aan het veld. Ik wil onderstrepen dat het niet allemaal kommer en kwel is, maar dat we uitdrukkelijk hebben gezocht naar iemand die van buitenaf met een kritische blik zou kijken.

Mijnheer De Cock, u hebt onderstreept dat het, zowel voor mevrouw Bamford als voor mij, de inspiratie is om alle kinderen en jonge mensen in het onderwijs maximaal te laten genieten van een goed georganiseerde kunsteducatie en een goed georganiseerd contact met cultuur.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik noteer dat u die expertisegroep, maar daarnaast ook de klankbordgroep, alle vrijheid en ruimte wilt geven om over deze problematiek te brainstormen. Mijnheer de minister, ik vraag toch ook dat u in die klankbordgroep mensen zou opnemen vanuit de gedachte van de brede school en de vensterscholen, DBFM, de Vlaamse Bouwmeester en het Vlaams Architectuurinstituut.

Ik denk ook dat de omgevingsfactoren heel belangrijk zijn om tot interactie te komen tussen culturele en educatieve projecten en dat we ook de knowhow en specialistische kennis van de proeftuinen en de Accent op Talent-conclusies in de klankbordgroep op tafel moeten brengen.

De heer Hans Schoofs: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Ik stel het enorm op prijs dat de objectiviteit in deze studie haar waarde krijgt. Ik wil er toch ook op aandringen dat we voldoende tijd krijgen, binnen dit parlement en ook in de commissie, om kennis te nemen van de bevindingen, maar ook om er misschien een aantal zaken uit te distilleren. Het lijkt me evident om er ook richting mee te geven aan het decreet deeltijds kunstonderwijs dat in opmaak is.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de minister, ik denk dat ik kan stellen dat ook onze fractie ermee eens is dat het versterken van cultuuroverdracht in alle geledingen, zowel binnen als buiten het onderwijs, zeer belangrijk is. De concrete voorstellen die zullen volgen na de commissie en de klankbordgroep zullen door ons van nabij gevolgd worden, zij het op een kritische manier.

Ik zou hier toch nog eens willen benadrukken dat het voor onze fractie heel belangrijk blijft dat ook de eigen Vlaamse cultuur een belangrijk accent krijgt in heel die cultuuroverdracht.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mevrouw de voorzitter, ik wil graag zeggen dat voor CD&V cultuureducatie natuurlijk belangrijk is. Media-educatie is daar een belangrijk deel van en ik wil verwijzen naar het voorstel van resolutie dat nog altijd in het parlement ligt en daar aandacht voor vraagt.

Mijnheer de minister, ik heb toch een aantal vragen en opmerkingen. We hebben momenteel heel weinig informatie ter beschikking. We hebben enkel een aantal krantenartikels over deze studie. Ik vraag me af hoe een Engelse professor zich, gezien het taalprobleem en het culturele verschil, op een gemakkelijke manier heeft kunnen inwerken in onze manier van werken. Ons onderwijs in Vlaanderen is eigenlijk wel uitzonderlijk in Europa. De rol van het middenveld, ook op het gebied van kunsteducatie, is ook wel anders dan in andere landen.

Ik vind het wel goed dat u komt tot een commissie waarin wordt nagedacht en ideeën worden geformuleerd. Ik hoop dat er heel sterk wordt overlegd met minister Ancaux en de drie andere ministers die vernoemd worden, maar ik weet niet goed waarnaar verwezen wordt.

Ik wil toch even verwijzen naar wat al bestaat. Nu zijn er al heel veel manieren waarop men aan cultuureducatie kan doen. Het belangrijkste zijn natuurlijk de eindtermen. Het woord eindtermen is, in de communicatie die ik heb gelezen, niet eens gevallen, terwijl dat toch de manier is waarop de overheid een aantal belangrijke aspecten kan meegeven.

Het is me niet zo duidelijk of het hier over het deeltijds kunstonderwijs of over het gewone onderwijs gaat. Mijnheer de minister, in het kader daarvan wachten wij met spanning op uw nieuwe visie over het deeltijds kunstonderwijs en het nieuwe landschap dat we daar mogen verwachten.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn, kunt u kort zijn. Het is niet de bedoeling om hier een debat ten gronde over kunsteducatie te voeren.

De stipulering dat er geen briefjes gebruikt mogen worden bij vraag en antwoord, staat al heel lang in het Reglement, maar het was de voorbije maanden vreselijk verwaterd, vandaar mijn aandacht hiervoor vorige maandag.

Maar het is evident dat als er van de vraagsteller en de minister geen papieren worden verwacht, ook de mensen die bij de vraag aansluiten geen documenten gebruiken. Dan wordt het voor de minister immers onmogelijk om op alle vragen te antwoorden die intussen worden gesteld. Eventueel moet men in de commissie een vraag om uitleg stellen of een interpellatie indienen. Dat blijkt nu al nodig te zullen zijn. Ik vraag u nu uw punt af te ronden.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik had graag gezien dat u dit punt meeneemt in de discussie over de eindtermen die worden hervormd. Ik hoop dat er van de scholen geen apart beleidsplan wordt verwacht.

De heer Jo Vermeulen: Ik had het genoeg om bij de presentatie gisteren van de studie aanwezig te zijn. Ik dacht dat we daarop allen waren uitgenodigd of waren het alleen de leden van de commissie Cultuur of Onderwijs? We kregen alleszins de kans om er bij te zijn en de documenten zijn ter beschikking. Ik wil niet het hele debat opnieuw voeren, maar in het rapport werd wel gewezen op het versnipperde beleid dat wordt gevoerd. Er worden heel veel middelen en geld in kunsteducatie gestoken, maar onderweg kan ook heel wat verwateren of onduidelijke bestemmingen krijgen, of er worden op verschillende domeinen gelijktijdig middelen ingezet. Vandaar de vraag naar een vorm van coördinatie.

Ik heb daarom vandaag maar één extra vraag aan de minister. Het is nu het moment om het goede voorbeeld te geven en een zeer goede samenwerking tussen onderwijs en cultuur te realiseren. Heeft die doelstelling al een weerslag in de samenstelling van de commissie gehad? Hoe zit het op dat vlak? Zowel gisteren als vandaag wordt het debat vooral binnen het domein onderwijs gevoerd. Het is belangrijk om van bij de aanvang op een geïntegreerde manier te werken. Binnenkort gaan we het in de commissie Cultuur over participatie hebben. Al deze zaken raken elkaar. Het zou niet goed zijn om nu nog een zesde of zevende weg te ontwikkelen, los van de andere wegen.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw Poleyn, ik denk dat een Engelstalige professor perfect in staat is om deze studie uit te voeren op voorwaarde dat zij inderdaad expertise heeft met internationaal onderzoek. Mevrouw Bamford heeft voor UNESCO een wereldwijd bekend rapport gemaakt over kunsteducatie in onderwijssystemen in de hele wereld. We hebben ons daarop gebaseerd. Het is een heel boeiend boek met als

titel 'The Wow Factor', waarna een geleerde titel volgt. Ze heeft dezelfde oefening gemaakt in Denemarken en werkt ook in Nederland. Ze is het gewend om in anders-talige contexten goed te communiceren. Ik had het gevoel dat ze bijzonder goed mee is met de wijze waarop ons onderwijssysteem werkt. Ik zie daar geen enkel probleem in. Het is nodig om iemand van buitenuit te vragen kritisch te kijken naar wat men doet.

Ik heb duidelijk gemaakt dat het niet alleen gaat over deeltijds kunstonderwijs maar ook over leerplichtonderwijs. Eindtermen raakt ze aan in het rapport. Ze zegt er iets over. Dat maakt zeker deel uit van het debat.

De belangrijke vraag over de wisselwerking tussen onderwijs en cultuur waar u en Jo Vermeulen naar verwijzen, is een geschiedenis van gespannen verhoudingen. In Vlaanderen is niet slecht gewerkt met de formule van de CANON Cultuurcel, die een brug vormde tussen ons departement Onderwijs en Cultuur, maar het blijft een geschiedenis van andere verwachtingen, eigen agenda's en zo meer. We moeten het op dat vlak inderdaad beter trachten te doen.

Ik wil wel duidelijk maken dat dit onderzoek geen onderzoek is naar de cultuurparticipatie in Vlaanderen, maar een onderzoek naar onderwijs, cultuur en kunst-educatie. Dat overlapt voor een groot gedeelte het debat over cultuurparticipatie. Als men het in het onderwijs niet goed doet, zal er ook nooit een brede cultuurparticipatie onder volwassenen zijn. Het is wel niet hetzelfde. Ik begeef me niet op het terrein van mijn collega Bert Anciaux. Het is een heel samenhangend verhaal en er moet een goed bondgenootschap zijn tussen onderwijs en cultuur. We moeten het samen bekijken. Aan de expertencommissie heb ik twee waarnemers toegevoegd: een waarnemer die adviseur is van Bert Anciaux en een waarnemer die adviseur is van mezelf. Ze zitten er op gelijke voet en dat is een belangrijk signaal. Dat punt is natuurlijk ook overlegd met het kabinet van Bert Anciaux.

De heer Dirk De Cock: Ik dank de minister voor zijn uitvoerige antwoord en kijk uit naar het vervolg van de interactie tussen onderwijs en cultuur. We zullen er de komende maanden zeker nog over debatteren.

De heer Hans Schoofs: Mijnheer de minister, ik dank u op mijn beurt. Misschien nog een kleine tip: bij mijn weten is er op dit ogenblik nog geen goede vertaling voorhanden van de bevindingen van professor Bamford. Als die er is, hoop ik dat we daarvan in kennis worden gesteld.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb die vertaling in het Nederlands gevraagd. U vindt de tekst overigens op mijn website, maar ik zat er ook een beetje verveeld mee dat ik de tekst nog niet in het Nederlands had. Die

was nog niet klaar. Ik heb mijn mensen aangespoord zo snel mogelijk op zijn minst de belangrijkste dingen ook in het Nederlands op onze website te zetten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Ludo Sannen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de werking van de commissie Rationalisering hoger onderwijs

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, vandaag titelde de krant dat er moeilijkheden zijn met betrekking tot de rationalisering in het hoger onderwijs. Gisteren kopte de krant dat Erasmus en de VUB gaan samenwerken in één instelling. Een paar dagen ervoor had men het in de krant over de oprichting van de Hogeschool-Universiteit Brussel. Ik wil daarmee maar zeggen dat het niet voor iedereen die niet met onderwijs bezig is, duidelijk is hoe de vork in de steel zit. De titel was in die mate misleidend dat het enkel gaat over de commissie van experts terzake die voorstellen zou doen aan u, mijnheer de minister, over de toekomstige rationalisering in het hoger onderwijs. Die commissie is blijkbaar verlamd of functioneert niet goed.

Als ik het heb over rationalisering, bedoel ik de rationalisering van het onderwijsaanbod, van studiegebieden en groepen studiegebieden, en niet van onderwijsinstellingen. Blijkbaar zou het met die rationalisering niet goed gaan. U hebt een nieuw financieringsdecreet voor het hoger onderwijs voorbereid. Daarin zit natuurlijk een financieringsdynamiek die aanleiding zou moeten geven tot een rationalisering. Om dit toch niet op zichzelf te laten bestaan, vond u het echter nodig om daarnaast het onderwijsveld de kans te geven concrete voorstellen te doen over de rationalisering van het studieaanbod en de studiegebieden in Vlaanderen.

De voorbije discussies hebben me immers geleerd dat u het belangrijk vindt dat bij een dergelijk rationaliseringsproces Vlaanderen als geheel voor ogen wordt genomen, en niet de eigen associatie en de eigen instelling. Daarom is die commissie tot stand gekomen. Geachte leden, zoals u weet, zijn er momenteel bijvoorbeeld in kleine provinciesteden soms drie naast elkaar bestaande aanbiedingen voor een lerarenopleiding. Het lijkt me wenselijk dat die samenwerken, dat ze hun onderwijsknowhow en wetenschappelijke ondersteuning bundelen. Dat zal de kwaliteit en de

efficiënte inzet van middelen doen toenemen. Grenzen van associaties en instellingen moeten ondergeschikt zijn aan het bekijken van het totaalaanbod. Als ik het goed heb begrepen, mijnheer de minister, wil u de toegankelijkheid blijven garanderen, maar via samenwerking kan wetenschappelijke inbedding en ondersteuning beter op elkaar worden afgestemd.

De werking van de commissie loopt nu blijkbaar mis. Dat zou komen omdat er in uw commissie te veel mensen zetelen die de grenzen van hun eigen instelling en associatie niet kunnen overstijgen. Als dat zo is, dan hebben we een groot probleem. Klopt het wat er in de krant staat? Is het zo dat deze zogenaamde experts dat Vlaamse onderwijsaanbod louter en alleen bekijken vanuit eigenbelang en niet vanuit het belang van Vlaanderen? Beschikt u over mogelijke tussentijdse rapporten die daarop wijzen? Het was uw doelstelling om niet alleen het financieringsmechanisme een rol te laten spelen, maar ook andere elementen in overweging te laten nemen bij een mogelijke toekomstige rationalisering. Als deze mensen op het einde van het jaar niet met voorstellen voor de dag komen, hoe denkt u daar dan als minister, die duidelijk stelde dat de politiek deze zaak voor een deel moest leiden, invloed te hebben op het rationaliseringsproces?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, de heer Sannen heeft de uitdaging zeer goed beschreven. Ik ben het daarmee eens. Ik heb inderdaad een nieuw model voorgesteld voor de financiering van het hoger onderwijs. Het parlement moet daar nog over discussiëren. Dat model stuurt op zichzelf aan op een meer rationeel aanbod en een hoge kwaliteit van onderzoek. Dat financieringssysteem volstaat echter niet. Er moet ook een gesprek plaatsvinden tussen verantwoordelijke mensen aan de leiding van het hoger onderwijs in Vlaanderen, over hoe we dat landschap beter organiseren.

Waarom is dat nodig? Wel, als we kwaliteit van wetenschappelijk onderzoek en van onderwijs willen, dan moeten we versnippering en gekke concurrentie bestrijden. De heer Sannen heeft daar goede voorbeelden van gegeven.

Als het mij wordt toegestaan, zou ik terzijde even willen zeggen dat er over het idee van rationalisering toch veel misverstanden bestaan. Ik lees vandaag in een van onze goede kranten een tribune van een zekere mijnheer Buelens, die denkt dat mijn pleidooi voor democratisering van het hoger onderwijs een pleidooi is voor grotere auditoria, voor schaalvergroting. Die man heeft het volkomen verkeerd voor. Ik heb dat niet gezegd. Wel denk ik dat instellingen, zeker voor hun wetenschappelijk onderzoek, maar ook voor de globale studentenaantallen, een doel-

matige schaal moeten hebben. Kleinschaligheid noch grootschaligheid van het lesgebeuren op zich zijn uitgangspunten. Soms moet kleinschalig les worden gegeven, soms wat grootschaliger. Ook een instelling met veel studenten kan er baat bij hebben om met kleine groepjes te werken. Waar die man het haalt dat ik pleit voor bomvolle auditoria, weet ik echt niet. Ik vind het zelfs een beetje grappig. Het is echt een misverstand, daar heb ik het echt niet over. Ik heb het wel over de concentratie van de activiteit van instellingen, over hun wetenschappelijke troeven, over het vermijden van gekke concurrentie, over het vermijden van de versnippering van middelen en over het omkaderen van de opleiding met de meest degelijke docenten en onderzoekers. Dat alles vergt inderdaad werk.

Nu kom ik bij de commissie. Ik ging ervan uit dat het nieuwe financieringsmodel effectief wel dingen in beweging zou brengen, maar dat we dat ook op een bewust onderhandelde manier moeten laten gebeuren. Het beweegt. Op dit punt verschil ik toch een beetje van mening met de heer Sannen: ik ben eerder optimistisch gestemd. Ik zie het echt bewegen. Ik zie goede gesprekken tussen de Associatie Leuven en de Associatie Limburg, ik zie goede gesprekken tussen de Universiteit Gent en de VUB, ik zie in Antwerpen een grote dynamiek en veel creativiteit over hoe het aanbod binnen Antwerpen rationeler moet worden georganiseerd, ik zie de oprichting van de Hogeschool-Universiteit Brussel, ik zie wat er gebeurt tussen Erasmus en de VUB. Het landschap beweegt dus. Men heeft de boodschap begrepen, maar het moet inderdaad, daar heeft de heer Sannen gelijk in, Vlaams worden aangepakt, associatiegrensoverstijgend, en alle verantwoordelijke mensen moeten het samen doen.

Vandaar dat ik de commissie heb opgericht onder leiding van professor Soete, een toch wel internationaal erkend expert in onder meer wetenschappelijk onderzoek en economische ontwikkeling, en werkzaam in Maastricht. Het is dus ook een beetje een buitenlander, maar als Vlaming kent hij het Vlaamse systeem goed. Ik heb daar effectief de leidende mensen van enkele associaties en universiteiten bij gezet, maar niet, mijnheer Sannen, als vertegenwoordigers van hun instellingen. Ik heb ze daar gezet, net om, weliswaar hun instelling meenemende in het debat, het kleine eigenbelang te overstijgen. Ik heb eerlijk gezegd geen aanduiding dat er vandaag een blokkering is. Wat vandaag in De Standaard stond, heeft mij verrast. Ik weet niet vanwaar het bericht komt en ik ga dat ook niet uitzoeken. Ik heb er geen enkele aanwijzing voor. Ik denk dat het normaal is dat de commissie in het begin niet plotseling 'in turbo' gaat, maar dat de gesprekken een beetje aftastend zijn. Ik ga me er niet mee moeien, ik zit er niet bij. Ik geef professor Soete en de verantwoordelijke mensen van het Vlaamse hoger onderwijs de verantwoordelijkheid om te komen met een visie op rationalisering. Ze moeten me

die tegen het einde van het jaar opleveren. Ik heb echt geen aanduiding dat het aan het mislopen is, maar als ze niets opleveren, dan hebben ze natuurlijk een belangrijke kans laten liggen en zal de politiek zelf de krijtlijnen moeten trekken. Dat vind ik minder goed, maar in dat geval zal ik samen met u, vanuit de politiek, de krijtlijnen in detail trekken. Dat spreekt vanzelf.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil me aansluiten bij de inleidende bedenking van de minister. Er is een verschil tussen de concrete onderwijsinstellingen, die onderwijs aanbieden, het feitelijke studieaanbod en in de eigenlijke organisatie van de onderwijsverstrekking. Soms gebeurt het inderdaad dat al die dingen in een discussie worden gemengd en dan doet men alsof grote instellingen niet op een kleinschalige manier onderwijs kunnen organiseren. Ik sluit me aan bij de bemerkingen van de minister hierover. Het gaat in dit geval over de rationalisering van het onderwijsaanbod.

Mijnheer de minister, het beweegt. Ook ik heb een aantal voorbeelden gegeven die aantonen dat het beweegt. Het beweegt zelfs in functie van de indicaties die u zelf aangeeft in uw financieringsdecreet.

Maar ik denk dat de commissie er juist voor moet zorgen dat het wel beweegt vanuit het algemeen belang van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Ik wil een enigszins fictief voorbeeld geven. Stel, in een kleine provincie stad bieden drie instellingen een lerarenopleiding aan. Er beweegt wat en twee van die hogescholen vinden elkaar, en de derde wordt totaal in de hoek gedruimd. Wat doen we dan? Dat is niet het bundelen van alle mogelijkheden en capaciteit tot een mooi geheel. Er zit nu beweging in de zaak omdat men weet welke richting het Financieringsdecreet uit gaat. Als de commissie niet tot goede resultaten komt, zult u uw verantwoordelijkheid moeten nemen. We mogen niet voor voldongen feiten komen staan, zoals we met de associaties meemaakten. Het beleid kon dan niet meer echt bijsturen. Mijn zorg is dat alle bestaande aanbod op een of andere wijze betrokken wordt bij dat overleg. Alle capaciteit en talent moet minstens worden samengebracht en op de juiste manier georganiseerd, niet in functie van bepaalde associaties en niet in het belang van bepaalde hogescholen.

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Ik onderschrijf de visie van associatieoverschrijdend samenwerken. Ik hoop dat er veel meer aan netwerking wordt gedaan tussen de associaties en dat er geen versnippering komt.

Ik heb nog een redelijk delicate vraag. Zijn er in het verleden politieke beslissingen genomen die haaks staan op de rationalisering? De afgelopen week was er niet alleen de berichtgeving over de HUB, maar ook de op-

merking van rector Van Camp dat er een nieuwe opleiding rechten bijkomt in Brussel, in samenwerking met de K.U.Leuven. Dat wordt een gezamenlijke opleiding zoals Limburg er ook één heeft. Er zijn de laatste jaren – in plaats van te rationaliseren – opleidingen bij gekomen. Hoe verhoudt die ontwikkeling zich tot de rationalisering? Is er sprake van ondermijning of niet?

Ik begrijp dat we de visie van de commissie eind dit jaar krijgen. Ik hoop dat er een link wordt gelegd tussen academisering en rationalisatie. Er is een verband tussen deze twee en oefeningen die een element van beide dragen, moeten op een bijzondere manier worden bekeken.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de heer Sannen. Hij verdedigt de stelling dat de associaties grensoverschrijdend moeten werken. De minister bevestigt dat. Hij heeft mensen samengebracht in een vergadering om daarover te discussiëren. Zoals de heer Sannen opmerkt, is het ook mijn vrees dat die mensen twee petjes op hebben. Dat is niet altijd eenvoudig. De incentives moeten in dat geval duidelijk zijn. De minister heeft er alle belang bij om dat te doen, en doet dat wellicht ook. Wij moeten daarover waken. De commissie krijgt de kans om tot die rationalisering te komen. Als ze daar niet in slaagt, laat ze een kans schieten. Ik hoop dat de ideologische discussies zullen gevoerd worden binnen de filosofische afbakening van de vakken die aan die hogescholen en universiteiten gegeven worden. Ik refereer aan de universiteit van Antwerpen waar men erin is geslaagd over alle ideologische verschillen heen tot een goede samenwerking te komen. Ik denk dat dat als voorbeeld kan dienen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik zeg niet dat u dat met zijn allen bent, maar we mogen niet zo achterdochtig zijn. Als we mensen samenbrengen met enige verantwoordelijkheid en macht in die wereld, mogen we er niet op voorhand van uitgaan dat het mis zal lopen. Deze mensen moeten samen in het water springen. Dat is mijn uitnodiging. Het lijkt me veel beter dat de verantwoordelijken van het hoger onderwijs zelf die stap zetten, in plaats van dat wij de gedetailleerde regeltjes vastleggen en bepalen wat er moet gebeuren.

Anderzijds, slagen ze daar niet in en blijven ze op het droge staan, dan zullen wij in het water springen. Laat dat duidelijk zijn. Samen betekent inderdaad vanuit het algemene belang samen met alle Vlaamse jongeren, van Lanaken tot Oostende. Zo moet je dat bekijken.

Ik ben het oneens met wat mevrouw Berx zegt over Brussel. Maar dat moeten we nu niet bediscussiëren. De operatie in Brussel met de oprichting van de HUB,

en het verhaal van Erasmus-VUB is bijzonder boeiend en uitdagend. Het zijn bij uitstek voorbeelden van rationalisering. In Brussel is wel nog een breder gesprek nodig over de twee. Men moet samen ook eens aan tafel zitten. Maar zeggen dat we in Brussel het omgekeerde aan het doen zijn, is niet juist.

U hebt ook een opmerking gemaakt die de Antwerpse agenda omschrijft. In Antwerpen wil men rationalisering en academisering bekijken als een gezamenlijke uitdaging. Ik voel daar veel voor. Er is een debat over de vraag in welke mate je structuren kunt fusioneren vooraleer ze geacademiseerd zijn. De inspiratie van Antwerpen is goed. Of we het over alle voorstellen eens zullen worden, moeten we nog bekijken.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik wil u geruststellen. Ik voel me niet geroepen om dit uit te tekenen. Het zou goed zijn dat een dergelijke commissie met een goed voorstel komt. Misschien zijn we wat achterdochtiger dan uzelf, maar wie al langer in de commissie voor Onderwijs zit, heeft het ontstaan van de associaties meegemaakt. Dat zorgt bij mij voor enige achterdocht. Ik hoop dat uw vertrouwen wordt bewaard en dan zal ik mijn achterdocht overboord gooien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jef Tavernier tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het dalend aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, in mei van dit jaar heeft de meerderheid het nieuwe decreet op het volwassenenonderwijs goedgekeurd. Eén van de meest opvallende veranderingen daarin was het verhoogde inschrijvingsgeld. Dat was een duidelijke beleidslijn. Het was de bedoeling van de minister om de mensen meer te doen betalen om de kwaliteit van dat volwassenenonderwijs te verhogen. We hebben ons daar altijd tegen verzet en gezegd dat het ervoor zou zorgen dat een aantal mensen zullen afhaken. Maar dat zou allemaal niet zo'n vaart lopen, het zouden de hobbycursisten zijn die afhaken, heel wat mensen zouden kunnen genieten van vrijstellingen en de kwaliteit zou verhogen.

Nu bereiken ons alarmerende berichten dat in bepaalde centra voor volwassenenonderwijs het aantal cursisten met 15 tot 20 percent daalt. Blijkbaar gaat het ook over taalcursussen, bijvoorbeeld NT2 en Frans. Het gaat

vooral over mensen zonder een vast inkomen. Ik dacht dat dit echt niet de bedoeling was van dit decreet.

Mijnheer de minister, kunt u deze berichten bevestigen? Bent u daar gelukkig mee? Als het aantal inschrijvingen daalt, dan is een van uw doelstellingen, de uitzuivering, bereikt. Ik ga niet akkoord met die doelstelling. De evolutie in het aantal inschrijvingen in het volwassenenonderwijs is niet goed. Dat gaat duidelijk in tegen iets waar we allemaal achterstaan: levenslang en levensbreed leren voor iedereen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, om te beginnen wil ik de puntjes op de i zetten omtrent dat ene bericht. Er is één centrum voor volwassenenonderwijs, waarvan de leidinggevenden overtuigde tegenstanders van mijn beleid zijn, dat die tegenstand meent te moeten illustreren door te stellen dat de inschrijvingen dramatisch dalen. De waarheid is dat het aantal inschrijvingen in deze instelling de voorbije twee jaar ook al gedaald was. En toen hadden we helemaal niets gedaan met het inschrijvingsgeld.

Ik kan u bovendien nog een kleine anekdote vertellen. De VRT is in een bepaald centrum voor volwassenenonderwijs een opname gaan maken om de problematiek toe te lichten. Achteraf hebben de mensen van dat centrum mij gezegd dat het aantal inschrijvingen bij hen eigenlijk lichtjes gestegen was. Het hangt er dus maar van af aan wie je wat gaat vragen.

We kunnen ons daar nu wel over opwinden, maar dat is absoluut voorbarig. In het volwassenenonderwijs werkt men immers met modules. Dat zijn korte pakketjes. We zullen pas in juni kunnen zien hoe het zit met de inschrijvingen. We moeten dat dan maar eens opnieuw bekijken.

Uiteraard wil niet dat het aantal inschrijvingen daalt. Het zou wel kunnen dat het aantal in een eerste fase een beetje daalt. We hebben dat al eens meegemaakt in het deeltijds kunstonderwijs: het inschrijvingsgeld verhoogde, dat leidde tot een kleine aarzeling bij de mensen, maar dan hernamen de inschrijvingen opnieuw.

Ik wil vooral beklemtonen dat dat voor mij niet de maatstaf is. De vraag hoeveel mensen beginnen, is absoluut onbelangrijk in verhouding tot de vraag hoeveel mensen uiteindelijk de eindmeet halen. Dat is het grote probleem van ons volwassenenonderwijs. Er zijn richtingen en centra waar meer dan 40 percent van de ingeschrevenen vroegtijdig stopt. Er zijn ook praktijken waarbij mensen zich voor verschillende cursussen

inschrijven, vervolgens kijken wat hun het beste ligt en dan in één richting verdergaan.

We kijken dus eigenlijk naar de verkeerde cijfers. De vragen die ons zouden moeten interesseren zijn: hoeveel mensen leren met succes levenslang? Hoeveel mensen gaan door tot op het einde? Hoeveel mensen halen een certificaat? We moeten eerlijk toegeven dat we daar een probleem hebben, en daarom willen we ons volwassenonderwijs beter maken. Dat wil onder meer zeggen dat er meer centen nodig zijn. Een deel van die extra centen vragen we aan de cursisten, omdat we onze centra ook willen bevrijden van de concurrentie op basis van inschrijvingsgeld. Vandaag gebeurt dat soms: door de vrijheid die ze hebben, vragen sommige centra heel lage inschrijvingsgelden en beroven zichzelf zo van de nodige werkingsmiddelen om nog goed onderwijs te kunnen bieden.

Onze centra hebben een groter werkingsbudget nodig. Ik wil ze beschermen tegen al te gekke concurrentie op basis van inschrijvingsgeld. Daarom hebben we dat vastgelegd op 1 euro per uur. Voor Nederlands voor anderstaligen is dat een halve euro en via opleidingscheques of sociale vrijstellingen kun je zelfs nog meer verminderingen krijgen. Er zijn zelfs een aantal mensen die niets moeten betalen, voor anderen is het 25 cent enzovoort.

In vergelijking met wat de overheid bijlegt, is dat niet veel geld. Wanneer een cursist bijvoorbeeld 1 euro betaalt, legt de overheid 9 euro bij. Ik denk dat we die bijdrage mogen vragen. De bedoeling van die bijdrage is dat de centra beter kunnen werken voor de cursisten en dat je geen rijkere centra met meer eigen inkomsten krijgt naast armere centra, die om de een of andere reden geen bijdrage durven te vragen. De bedoeling is ook dat men zich niet verkijkt op die inschrijvingen, maar dat mensen effectief doorgaan tot het einde en daarbij beter geholpen en ondersteund worden. Daarover gaat de hele hervorming. Als je naar de doelstellingen kijkt, kun je onmogelijk stellen dat de hervorming asociaal is.

De vraag is welke resultaten dat gaat geven. Naar de naakte inschrijvingscijfers kunnen we pas eind juni kijken. Ik stel dus voor dat we het daar eind juni opnieuw over hebben. De kans bestaat dat het aantal inschrijvingen in een eerste fase wat daalt en vervolgens herneemt. Dat kan ik niet uitsluiten. Maar ook dan zal ik blijven herhalen dat ik geïnteresseerd ben in het aantal mensen dat volhoudt: hoeveel mensen slagen? Hoeveel mensen hebben echt geleerd, in plaats van er even te zitten en dan weer te verdwijnen?

We zullen dat evalueren. Sommigen onder u hebben tijdens een debat in dit parlement gesuggereerd om de lessen Nederlands voor anderstaligen gratis te maken voor iedereen. Anderen waren het daar niet mee eens. Een van de conclusies uit dat debat was dat nadat de

beslissing was genomen, hier moest worden geoordeeld over dat beleid. Ik zeg niet dat het de perfecte van alle werelden is, maar ik ben het niet met u eens dat we nu alarm moeten slaan. Voor het einde van deze legislatuur komt er een evaluatie over de werkelijke invloed op het levenslang leren van dit beleid.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, ik heb er geen enkel probleem mee dat u probeert om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen, en al evenmin met het feit dat u het slaagpercentage wil vergroten. Mensen moeten zich echter eerst inschrijven voor ze kunnen slagen. Daarnaast moet worden nagegaan voor welke cursussen er meer en voor welke cursussen er minder inschrijvingen zijn. Verder moet worden bekeken welke groepen afhaken en welke niet, en om welke reden dat wel of niet gebeurt.

Ik vind dat we met die evaluatie niet kunnen wachten tot juni maar dat we eerder een tussentijdse evaluatie moeten maken, bijvoorbeeld in februari-maart. Op die manier kan er eventueel worden bijgestuurd met het oog op het volgende schooljaar. Een echte evaluatie kunnen we pas na twee à drie jaar maken, maar het kan niet de bedoeling zijn om zo lang te wachten. We moeten snel ingrijpen. Ik wil niet onmiddellijk alarm slaan maar het verontrust me toch enigszins te horen dat een aantal studenten een afbetalingsplan vraagt. Het gaat dan over diegenen die het moeilijk hebben met het betalen van dat inschrijvingsgeld en die niet in aanmerking komen voor opleidingscheques of andere tegemoetkomingen.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mijnheer de minister, wij volgen u in uw standpunt over het invoeren van een drempelverhogend inschrijvingsgeld, met als doel te selecteren in de kwaliteit van de studenten, meer bepaald wat hun motivatie betreft. Vorig jaar echter hebben we er al op gewezen dat er twee tegenstrijdigheden zijn. Enerzijds is er een verhoogde participatiegraad van 10,8 naar 12,5 percent, anderzijds wilt u een strengere selectie voor de studenten. Dat botst een beetje.

Het Vlaamse streefcijfer wordt steeds vergeleken met dat van Europa. Wij twijfelen aan het nut van zo'n rechtstreekse vergelijking. Deze verschillende landen van Europa hebben een eigen structuur en een eigen samenstelling. Bovendien hoeven we ons niet te verantwoorden tegenover Europa, maar wel tegenover de eigen Vlaamse Gemeenschap. Verder moeten we ernaar streven om elke vormingsnood te lenigen, niet om een of ander streefcijfer te halen. Het aanbod moet voldoen aan de vraag. Het lijkt me dan ook niet zinvol een bepaald percentage aan studenten te laten hangen van een vorming die door sommigen als een soort bezigheid wordt beschouwd. Dat kan zeker niet de bedoeling zijn.

Nu, als het cijfer als niet wordt gehaald maar het aanbod wel de vraag dekt, dan is dat voor ons voldoende.

De kwaliteit heeft ook een prijs. Dat geldt voor de samenleving, maar ook voor de studenten. Er bestaat een hele batterij aan sociale correcties om de economisch zwakkere studenten bij te staan. Natuurlijk zijn er nog hiaten en moet er misschien nog worden gezorgd voor een verfijning.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer de minister, beste collega's, bij de bespreking van het decreet tijdens het vorige werkjaar hebben we heel duidelijk de vraag gesteld om aandacht te besteden aan de evaluatie. We hebben in de commissie en in de plenaire vergadering onze bedenkingen geformuleerd, vooral met betrekking tot het verhoogde inschrijvingsgeld en de mogelijke effecten voor bepaalde opleidingen. Het is belangrijk dat de evaluatie zo vlug mogelijk gebeurt.

Mijnheer de minister, u zegt vandaag dat u het vooral belangrijk vindt dat we nagaan hoeveel studenten de opleiding finaliseren, hoeveel er succes boeken binnen het volwassenenonderwijs. Tijdens de bespreking van het ontwerp hebben we uitdrukkelijk de vraag gesteld om ook na te gaan wat het effect is van het nieuwe decreet op de instap van studenten. Ik volg dan ook de heer Tavernier, die zegt dat we ook moeten kijken of we een financiële drempel inbouwen.

We hebben bij de bespreking heel duidelijk aangegeven dat er heel wat vrijstellingen worden gegeven voor heel wat groepen. We vinden dat zeer positief. We hebben echter ook gewezen op bepaalde groepen die niet in de maatregel zijn opgenomen. We vragen om ook die zaak zeer goed op te volgen en te evalueren. Dat geldt vooral voor de langdurige opleidingen, waarvoor de kostprijs voor een aantal mensen verhoogt en voor de opleidingen die uitzicht geven op werk in knelpuntberoepen. We hebben uitdrukkelijk gevraagd dat de instap van leerlingen in aanmerking wordt genomen als het inschrijvingsgeld wordt verhoogd. Ik vraag opnieuw om bij de evaluatie niet enkel te kijken naar de studenten die het einddoel bereiken, maar ook naar het effect op de instap van de leerlingen.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de inschrijvingsgelden hebben inderdaad aanleiding gegeven tot heel wat discussie. Ik kan wel het algemeen uitgangspunt van minister Vandembroucke volgen. Ik denk ook dat heel wat mensen een vrijstelling krijgen. Degenen die de berichtgeving goed hebben gevolgd, hebben kunnen vaststellen dat het niet alleen gaat om het inschrijvingsgeld, maar ook om de

engagementsverplichting bij de leerling. Zo stelde iemand dat ook bij hen een terugval is bij het tweedekansonderwijs. De algemene vorming is nu eenmaal vrijgesteld van inschrijvingsgeld. Er moet bij het beoordelen van de terugval ook rekening worden gehouden met de engagementsverplichting van de cursist. Dat is blijkbaar een element dat een rem vormt. Ik weet niet of we daar vragen bij moeten stellen. Het is goed dat er een engagementsverplichting wordt gevraagd als mensen zich inschrijven voor een bepaalde cursus.

Dat neemt niet weg dat hier en daar bepaalde categorieën toch nog uit de boot vallen. Ik wil dan ook nog even stilstaan bij de evaluatie van, vooral, NT2. Mijnheer de minister, u weet dat ik nooit voorstander ben geweest om een inschrijvingsgeld in te voeren voor NT2, richtgraad 1 en 2. Ik kan de logica niet volgen dat vrijstelling wordt verleend voor algemene vorming, terwijl de basis om een algemene vorming te kunnen starten de kennis van het Nederlands is. Daarvoor moet dan wel worden betaald. Ik kan dat nog altijd niet snappen. Dat zal wel aan mij liggen.

Zelfs hier is het finaliseren van de opleiding nog minder belangrijk dan het eraan deelnemen. Zelfs als maar één of anderhalve module wordt gevolgd, is dat nog altijd beter dan niets. Zo heeft men enige notie van het Nederlands als men zich wil inburgeren, participeren.

Ik sluit me dan ook aan bij de opmerkingen van de heer Tavernier. Ik dacht toch dat er een engagement was dat zeker voor NT2, waar met modules van drie maanden wordt gewerkt, na te gaan of de angst die bij ons leeft terecht is of niet. Ik hoop van niet, want dan moet er niet worden bijgestuurd. Als er echter een sterke terugval in de participatie is, dan hoop ik dat we daar iets sneller wat aan kunnen doen.

Minister Frank Vandembroucke: De evaluatie is inderdaad afgesproken. Het gaat om een evaluatie in de breedte. Je moet kijken naar wie zich inschrijft, hoe het loopt, in welke richtingen men zich meer en in welke richtingen men zich minder inschrijft. Dat is allemaal duidelijk afgesproken.

Wat betreft het Nederlands voor anderstaligen, hebt u hier een beetje principieel het standpunt verdedigd dat je het signaal moet geven dat dat gratis moet zijn. Anderen waren daar dan weer tegen. Mijn collega verantwoordelijk voor inburgering zegt dat hij net het signaal wil geven dat als je wil dat het gratis is, je dan aan bepaalde voorwaarden moet voldoen, bijvoorbeeld dat je in een inburgeringstraject zit.

Dat is het debat, maar ik bekijk het ook een beetje praktisch. De grote meerderheid van die mensen zal ofwel voor 0 euro per uur ofwel voor 25 cent per uur Nederlands leren, en hier en daar zal er een zijn die voor 50

cent per uur Nederlands zal leren. Dat is niet dramatisch. Het gaat dus voor een deel over een principieel debat. Ik heb daar respect voor. Ik blijf wel zeggen dat je in het volwassenenonderwijs zelfs binnen de modulestructuur nog een uitval hebt van mensen, hetgeen wijst op slechte begeleiding, slechte ondersteuning, slechte keuze en een beetje shoppinggedrag bij sommigen.

Wat mij ten slotte echt interesseert is wie de modules afwerkt. Wie gaat er op vooruit? Wie leert er levenslang? Dat, mevrouw Helsen, mijnheer Tavernier, zullen wij niet binnen de drie maanden weten. Wij kunnen, als u dat wenst, dit debat hier nog een paar keer herhalen, maar dat zullen wij binnen drie maanden niet weten. Ik vraag daarvoor een beetje geduld. De belofte is in dit halfrond duidelijk gemaakt: wij zullen dit ernstig evalueren, wij kennen de zorg van de heer Sannen. Het is een belangrijke zorg. Wij zullen dat ernstig bekijken, vooral dan de werkelijke sociale effecten.

De heer Jef Tavernier: Ik wil mijn collega's bedanken. Ik voel mij, minstens gedeeltelijk, door twee collega's uit de meerderheid gesteund, niet in mijn paniek, want die heb ik niet, maar wel in mijn ongerustheid en bezorgdheid. Mijnheer de minister, ik denk dat wij tijdig een, al was het maar tussentijdse, evaluatie moeten hebben, om eventueel op het eind van dit zittingsjaar te kunnen bijsturen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Frans Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het dreigende banenverlies in de Kempen door diverse herstructurerings

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, dinsdag 18 september is voor vele werknemers in de Kempen maar ook voor de regio Kempen een zwarte septemberdag geworden. Niet minder dan drie in hun sector toonaangevende bedrijven hebben bijna gelijktijdig aangekondigd ingrijpend te zullen herstructureren. Het gevolg is dat in de Kempen bijna duizend jobs dreigen verloren te gaan.

Nog maar anderhalf jaar geleden stonden wij hier ook naar aanleiding van het faillissement van Belgonucleaire en de reconversie van de nucleaire sector. Wij vroegen toen ook aandacht voor de tewerkstelling in de Kempen.

Het valt op dat de Kempen zeer zwaar getroffen is door het banenverlies bij Janssen Pharmaceutica: zevenhonderd is veel meer dan verwacht. Eigenlijk is dit op het vlak van innovatie, onderzoek en ontwikkeling een voorbeeldbedrijf, niet alleen in de Kempen maar in heel Vlaanderen, met in huis zelfs de onderzoeksafdeling binnen het grootste gezondheidsbedrijf in de wereld, Johnson & Johnson.

Wij weten heel goed dat door de bijna complete globalisering in onze wereld de besluitvorming van heel wat bedrijven niet meer plaatsvindt in Vlaanderen. Misschien ook met alle gevolgen van dien. Wij weten ook dat de farmasector wereldwijd een malaise doormaakt en dat men samen door die storm zal moeten, en dat dus een herstructurering zich hier opdringt.

Het grote woord dat door de directie wordt gebruikt, is competitiviteit. De concurrentie is dus van die aard dat er moet worden geherstructureerd.

Mijnheer de minister-president, in de Septemberverklaring hebt u er de nadruk op gelegd dat u de ambitie van Vlaanderen wilt waarmaken. We kunnen ook concurrentieel zijn met andere regio's in Europa. Ik vind het verstandig om in te zetten op innovatie, onderzoek en ontwikkeling om op die manier duurzame tewerkstelling te verankeren.

Ook in de Kempen heeft men dit zeer goed begrepen. Er zijn reeds heel wat projecten en ideeën opgestart, zoals de Milieutechnologievallei, het Campinaproject en de kenniscel Duurzame Energie. Er wordt ook gepleit voor een clustering van het kenniscentrum VITO en de Katholieke Hogeschool Kempen om innoverende bedrijven aan te trekken, maar ook om aandacht te geven aan de verhoging van de productiviteit binnen bestaande bedrijven en uiteraard ook door het creëren van nieuwe bedrijven.

Er zijn natuurlijk ook flankerende maatregelen nodig. Daarmee bedoel ik dat er op ruimtelijk economisch vlak kmo- en industrieterreinen voorhanden moeten zijn. Er zijn dan wel heel wat projecten opgestart, maar de planningsprocedure verloopt tergend traag. We kunnen daardoor geen antwoord bieden op het verlies van tewerkstellingsplaatsen via het aantrekken van andere bedrijven, industrieën of kmo's die kunnen zorgen voor tewerkstelling.

Ook op het vlak van mobiliteit zijn de Kempen nog niet voldoende ontsloten. Ik verwijs naar de ontsluiting van de Noorderkempen maar ook naar dé missing link, de noord-zuidverbinding, en uiteraard ook naar de doorstromingsmaatregelen op de E313 die u aankondigde in uw vorige functie.

Mijnheer de minister-president, is de Vlaamse Regering bereid om maximaal in te zetten op een sociaal begeleidings- en ondersteuningsplan voor de getroffen werknemers? Bent u bereid in extra stimulansen te voorzien op het vlak van ruimtelijke ordening, meer specifiek voor kmo- en industrieterreinen? Bent u bereid om knopen door te hakken in mobiliteitsprojecten die sinds jaar en dag liggen te wachten? Zult u dringend in overleg gaan met RESOC, het platform van de streekactoren in de Kempen, om de juiste prioriteiten vast te leggen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, mijnheer Peeters, het is juist dat 18 september een zwarte dag was voor de Kempen en eigenlijk voor heel Vlaanderen. Bij Janssen Pharmaceutica moeten 688 mensen verdwijnen. Nadien kwam ook het nieuws van Siemens Nokia. Dat zijn veel ontslagen. De Vlaamse Regering betreurt dit en leeft mee met de getroffen werknemers en hun gezinnen. We hebben duidelijk laten verstaan dat we stand-by staan als het sociaal overleg binnen de onderneming wordt opgestart. We willen daar alle kansen aan geven, hopelijk met een goed resultaat, maar we staan klaar om bij te springen met een aantal bijkomende acties.

U hebt ook gelijk dat de Kempen heel wat troeven hebben. U verwijst naar de ligging. Ik ben u dankbaar dat u hebt vastgesteld dat ik daar nadrukkelijk heb naar verwezen tijdens de Septembeerklaring met het ENA. In de Kempen zijn er ook heel wat mogelijkheden door de kenniscentra die er aanwezig zijn, maar er zijn ook heel wat problemen. De Vlaamse Regering heeft vrijdag op de ministerraad afgesproken om vrij snel alle dossiers op te lijsten, na te gaan waar men staat om dan vrij snel te kunnen overgaan naar een eventuele bijsturing en versnelling van een aantal procedures.

De situatie is dramatisch, in de eerste plaats voor de getroffenen. U verwijst terecht naar RESOC waar ik reeds contact mee heb opgenomen. Samen met die actoren willen we komen tot een duidelijke aanpak van de lopende dossiers waar het misschien niet snel genoeg gaat.

Ik zal in de loop van de volgende week, of de week daarna, daar bij de Vlaamse Regering verslag over uitbrengen. U mag erop rekenen dat we samen met de Kempense actoren maximaal actie zullen ondernemen, en u zult ons daar ook mogen op afrekenen.

De heer Frans Peeters: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het stemt me tevreden dat u bekommerd bent om de werkgelegenheid in de Kempen. Kempenaars zijn bescheiden mensen: ze zeggen niet dat ze hard werken, maar ze doen het. De volksvertegenwoordigers uit de Kempen voeren hier misschien

niet altijd het hoge woord, maar als we het doen, dan menen we het ook.

Ik heb aandachtig naar uw antwoord geluisterd. Ik reken erop dat u uw beloftes nakomt.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de heer Peeters heeft hier zeer terecht het zoveelste dreigende banenverlies in de Kempen aangekaart. De minister-president zal het zeker eens zijn met de stelling dat de toekomst van de Kempen en Vlaanderen ligt in onderzoek, ontwikkeling en innovatie. Het is dan bijzonder spijtig dat uitgerekend deze sector in de Kempen zware klappen krijgt. Precieze cijfers hebben we hier al gekregen.

De Lissabondoelstellingen leggen ons op om minstens 3 procent van het BBP aan O&O te besteden. De recente investeringen van de Vlaamse overheid in O&O zijn inderdaad licht gestegen, maar toch halen we slechts 2,2 procent, dus heel wat minder dan de 3-percentsnorm. Verder moeten we spijtig genoeg vaststellen dat de investeringen van bedrijven in O&O licht zijn gedaald, hoewel we een stijging hadden mogen verwachten.

Hoe zal de Vlaamse overheid die 3-percentsnorm halen? Om dat te realiseren, moeten we de komende drie jaar jaarlijks in minstens 200 miljoen euro extra investeringen voorzien. Zal dat gebeuren? Ook wil ik weten wat de investeringen in O&O voor Vlaanderen al hebben opgeleverd.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Vooreerst wil ik me aansluiten bij de bezorgdheid en de vragen van de heer Peeters. Toch moeten we de moed hebben om een juiste analyse te maken van de oorzaken die aan de basis liggen van het probleem bij Janssen Pharmaceutica.

We zetten hoog in op O&O. Janssen Pharmaceutica wordt in dat verband in geheel Vlaanderen gekoesterd. Het bedrijf neemt 16 procent van de middelen voor O&O van het Vlaamse Gewest voor zijn rekening. Toch doet het banenverlies zich uitgerekend voor in de groep die aan O&O doet. Dat wordt verklaard met verwijzingen naar de noodzaak om voldoende eigen uitvindingen te kunnen commercialiseren en dergelijke. We moeten dat goed onderzoeken, opdat dit paradoxaal overeind kan blijven.

Ten slotte wil ik verwijzen naar wat mijn fractievoorzitter hier vanmorgen heeft gezegd. We moeten erop toezien dat alle elementen die wegen op het beleid inzake O&O in rekening worden gebracht. Er zijn fiscale aspecten, en in dat verband is hier al de naam van professor Soete gevallen. Naast de bezorgdheid

van de heer Peeters lijkt het me nodig om een grondige analyse van de oorzaken van het probleem te maken, en te zoeken naar middelen of extra incentives om bij te sturen.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ik heb goed geluisterd naar het antwoord van de minister-president. Volgende vrijdag komen de volksvertegenwoordigers met andere mensen in een vergadering van RESOC Kempen samen. In dat overlegorgaan wordt het dossier verder opgevolgd.

Hier wil ik even ingaan op het aspect O&O. Misschien halen we de Lissabondoelstellingen niet, maar het verontrust me ten zeerste dat, ondanks de geleverde inspanningen, de klappen vallen bij bedrijven als Janssen Pharmaceutica en Nokia Siemens – al gaat het in dat laatste bedrijf om een uitbesteding en niet om het volledig afstoten van een afdeling. Wordt het niet tijd om alle ondersteuningmechanismen, met inbegrip van de mechanismen die op federaal niveau worden bediend, eens grondig te evalueren? Daarbij moet het aspect ‘veranker- ing’ – de duurzame werkgelegenheid – als een belangrijk criterium in rekening worden gebracht.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, ik heb begrepen dat er een groot probleem was met het aflopen van patenten. Met de nieuwe patenten werd niet dezelfde omzet gerealiseerd. Daardoor wou het bedrijf terug naar zijn corebusiness gaan en een aantal mensen uit bepaalde diensten zoals catering, afstoten. Dit is het verhaal van het bedrijf. Ik heb er op dit moment geen verdere analyses over gemaakt en het is misschien wel interessant om er meer concrete elementen over te hebben. Maar net zoals u heb ik dat ook via de media vernomen. Ik heb dus begrepen dat dat voor Janssens Pharmaceutica de reden was.

Ten tweede zei men ook te gaan voor onderzoek en ontwikkeling en te blijven investeren in de onderneming in de Kempen. Het is dus geen afbouw- of delocalisatieverhaal. Ik denk dat we rustig moeten bekijken wat de oorzaken zijn van dit probleem, en mogelijks zijn er nog bijkomende elementen aan toe te voegen. Dat lijkt mij de reden voor het afslanken, en niet zozeer dat er geen of onvoldoende investeringen gebeurd zijn in onderzoek en ontwikkeling. Minister Moerman kan getuigen dat we heel wat inspanningen hebben geleverd, ook concreet voor dat bedrijf.

Straks mag ik reageren op de uiteenzettingen van verschillende sprekers over de Septembeerklaring, maar ik ben blij dat de heer Daems innovatie zeer belangrijk vindt. Innovatie is het eerste heel belangrijke punt dat ik naar voren heb geschoven. Ten tweede staat erin welke middelen we er nu al in steken. En als er een overschot is op de begroting 2008, dan zullen we dat nog aanwen-

den voor innovatie. Er is dus nog een tandje bijgestoken. De vraag is natuurlijk wanneer we die 3 percent gaan halen. Het is in ieder geval mijn ambitie om dat samen met de bedrijven te doen. Men zegt nu dat ik de juiste prioriteit heb gelegd en samen met minister Moerman, het juiste accent heb gelegd. Ik ken ook het verslag van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid die een aantal interessante zaken naar voren heeft geschoven.

Ik engageer me er dus toe om zo snel mogelijk alle dossiers die kunnen en moeten worden afgerond, op te lijsten en samen met mijn collega's beslissingen te nemen. Ik denk dat we voor de Kempen duidelijke taal moeten spreken en dat we lopende dossiers met vereende krachten en met grote spoed moeten oplossen. Als de parlementsleden en de RESOC-partners suggesties kunnen aanbren- gen na hun overleg, dan zou ik die graag ontvangen zodat we met de hele Vlaamse Rege- ring beslissingen kunnen nemen en een antwoord aan de Kempen kunnen formuleren.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Frans Peeters: Ik neem genoeg met het antwoord van de minister-president. Natuurlijk moeten we er zeker over waken dat wanneer u een oplijsting maakt en prioriteiten stelt, er ook beslissingen genomen worden. Ik reken dan ook op politieke moed om de juiste prioriteiten te stellen ten bate van de tewerk- stelling in de Kempen.

Minister-president Kris Peeters: We zullen die in overleg vastleggen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Filip Dewinter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het voorstel om de federale en regionale verkiezingen vanaf 2014 opnieuw te laten samenvallen

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, uw partijgenoot Herman Van Rompuy heeft gisteren tijdens een gastcollege aan de Gentse universiteit gepleit voor het opnieuw laten samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen.

Ik zou u daarover niet ondervragen, mocht Herman Van Rompuy geen koninklijk verkenner en preforma-

teur zijn. We weten allemaal dat dit voorstel wellicht deel uitmaakt van de poging om een glijmiddel te vinden om uiteindelijk de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde aan de Walen verkocht te krijgen.

Ik ben geen voorstander van het laten samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen. Ik vind trouwens dat de heer Herman Van Rompuy zich wat dat betreft steeds meer als de handelsreiziger van het unitaire België en de woordvoerder van de monarchie opwerpt.

We weten allemaal dat het laten samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen uiteindelijk, in de praktijk, betekent dat iedere vorm van Vlaamse dynamiek gefnuikt wordt, door ons met de Vlaamse verkiezingen opnieuw in het Belgische verkiezingscircuit te laten wegdringen. We weten wat de gevolgen zullen zijn. Het betekent dat we in de praktijk weer afstevenen op afspiegelingsmeerderheden en regeringen waarbij de Vlaamse Regering ondergeschikt zal zijn aan het federale niveau.

Gewezen minister-president Van den Brande, eveneens partijgenoot van u, stelde begin 2002 hier in de vergadering dat voorstellen om de verkiezingen opnieuw samen te voegen – die waren er toen ook al – frontaal ingaan tegen de Vlaamse staatsvorming, die al te lang werd gehinderd door het dubbelmandaat.

Vlaams volksvertegenwoordiger Eric Van Rompuy, de broer van Herman, zei op 26 mei 2003 dat de stelling dat de Vlaamse en de federale verkiezingen moeten samenvallen al te gemakkelijk is. Als de verkiezingen zullen samenvallen, zal men nooit een eigenstandige evaluatie kennen van het beleid op Vlaams niveau. Wat is dan nog de betekenis van een eigen rechtstreeks verkozen Vlaams Parlement en een eigen Vlaamse Regering? De broer – misschien wel het meest wijze deel van de gebroeders Van Rompuy – heeft gesproken.

Mijnheer de minister-president, uiteraard benieuwt het me uw standpunt te kennen. Ik ben ervan overtuigd dat u zich blijvend zult verzetten, in de traditie van uw voorganger Luc Van den Brande en van Eric Van Rompuy, tegen het samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen.

Het ligt voor de hand dat er opnieuw een Belgisch unitair offensief aan de gang is, dat duidelijk wil maken aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering dat de speeltijd voorbij is. Het opnieuw laten samenvallen van de verkiezingen is een heel erg duidelijk signaal dat daarover wordt uitgestuurd.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Dewinter, u weet blijkbaar meer dan ik, want ik heb aandachtig ge-

luisterd. Wat mij betreft, zijn er twee plaatsen waar men freedom of speech heeft: in het parlement en op de universiteit. De verkenner heeft een gastcollege gegeven en heeft dit voorstel daar gelanceerd. U vraagt nu aan mij wat ik daarvan denk.

De Vlaamse Regering heeft geen standpunt over dat voorstel. Ik ga er ook van uit dat de Vlaamse Regering daar op dit moment ook geen duidelijk standpunt over moet hebben. Het is zoals het nu is, en er is op dit moment geen reden om een wijziging aan te brengen.

Ik heb begrepen dat de regeling dateert van 1993. Toen werd het in het Sint-Michielsakkoord opgenomen. Ik denk dat het de eerste keer werd toegepast in 1999. Of in 1995?

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: In 1999 viel alles nog samen, het was de moeder van alle verkiezingen.

Minister-president Kris Peeters: Maar vanaf toen zijn we uit elkaar gegaan. Dus ik heb toch gelijk, het is 1999.

Mijnheer Dewinter, het was een gastcollege door de verkenner, die mij daar vooraf niet over geconsulteerd heeft. U zegt dat u weet dat de federale onderhandelaars dingen zitten te bedenken, maar ik weet dat allemaal niet. U weet dat blijkbaar wel, maar ik kan u verzekeren dat de Vlaamse Regering daarover geen standpunt heeft geformuleerd en dat de Vlaamse Regering daarover ook geen standpunt zal formuleren.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, ik ben met stomheid geslagen: de Vlaamse Regering heeft geen standpunt over het al dan niet samenvallen van de Vlaamse en de federale verkiezingen. Dat betekent in de praktijk natuurlijk, als we tussen de lijnen lezen, dat de Vlaamse Regering zich niet zal verzetten tegen het samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen.

U zou vandaag als Vlaams minister-president antwoorden. Ik weet wel dat u pleit voor de meerwaardestilte, de stilte van het institutionele kerkhof. Maar dat u zo ver gaat dat u over dit thema zelfs geen standpunt wil, durft of mag innemen, dat slaat alles. Te meer dat het uitgerekend minister-president Luc Van den Brande, een van uw voorgangers, is geweest die hier op deze tribune uitdrukkelijk een pleidooi heeft gehouden om de verkiezingen niet te laten samenvallen. Meer nog, ik heb hier een met redenen omklede motie van Luc Van den Brande meegebracht waarin uitdrukkelijk voor het volgende wordt gepleit – en ik citeer: “Het Vlaams Parlement, overwegende dat verschillende tegenstrijdige verklaringen van de minister in verband met de organisatie van de Vlaamse verkiezingen de geloof-

waardigheid van de instellingen en de politiek aantast; overwegende dat het vanuit democratisch oogpunt essentieel is dat de burger het Vlaamse beleid afzonderlijk kan beoordelen; overwegende dat afzonderlijke verkiezingen voor het Vlaams Parlement essentieel zijn voor de democratische legitimiteit van de eigen Vlaamse instellingen, en voor Vlaanderen een belangrijke Vlaamse verworvenheid waren voor de staatsvorming van 1993, vraagt de Vlaamse Regering vast te houden aan de afzonderlijke verkiezingen voor het Vlaamse en het federale parlement.”

Vandaag komt de opvolger van Luc Vanden Brande op de tribune en hij zegt: “De Vlaamse Regering heeft geen standpunt.” Dit is werkelijk ongehoord en bewijst één enkel punt, mevrouw de voorzitter. We zijn allemaal betrokken partij, want het gaat over de verkiezingen van dit Vlaams Parlement, van uw Vlaams Parlement. Dat betekent overduidelijk dat CD&V en de N-VA achter de schermen, via het laten samenvallen van de Vlaamse en de federale verkiezingen, onderhandelen om er alsnog een of ander communautair pact door te krijgen. Ik vind dit onaanvaardbaar. Het standpunt dat CD&V ten overvloede heeft ingenomen via moties en toespraken in dit parlement, blijven we bijtreden.

De Vlaamse autonomie die we de voorbije jaren hebben verworven, komt op de helling te staan als er opnieuw samenvallende verkiezingen in dit land worden georganiseerd. Dan worden wij opnieuw zoals voor 1999, ondergeschikt aan de Belgische regering en zullen er opnieuw afspiegelingsmeerderheden zijn waar wij nauwelijks nog aan te pas zullen komen. De vorming van de Vlaamse Regering en het neerpennen van het Vlaams regeerakkoord zullen dan ondergeschikt worden aan het neerpennen en het vormen van een federaal regeerakkoord en het vormen van een federale regering. Dat is onaanvaardbaar en meer dan één stap terug op het vlak van onze Vlaamse autonomie, wat voor ons onaanvaardbaar is.

Ik ben de woorden die de voorzitter van het parlement maandag heeft uitgesproken, indachtig. Ze zei: “Partijen moeten voor en na de verkiezingen hetzelfde durven blijven beweren.” Mocht CD&V dat nu maar voor een keer eens doen, mijnheer Van Rompuy. Wat u toen in moties hebt neergeschreven en hebt verklaard, zou u nu moeten omzetten in moed om te getuigen van uw overtuiging en om vast te houden aan dit standpunt, niet alleen als CD&V, maar ook als Vlaams minister-president en als Vlaamse Regering. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, als wij moeten reageren op alle voorstellen die worden gelanceerd, dan is er nog veel werk.

Als ik het voorstel goed heb begrepen, gaat het over 2014. Dan vallen de verkiezingen samen, want dan zijn het

Vlaamse verkiezingen. Ik weet zeer goed dat in 1993 duidelijk is gesteld dat men de zaken uit elkaar moest halen en de regionale en de federale verkiezingen van elkaar scheidde. Daarover is de afgelopen dagen en weken in de Vlaamse Regering geen nieuw standpunt ingenomen. Dat was uw vraag, en dat is mijn antwoord.

De heer Filip Dewinter: Ik begrijp niet waarom u niet in staat bent om over een thema dat ons allemaal aanbelangt, duidelijke en klare wijn te schenken. Het is toch niet moeilijk. Bent u voor- of tegenstander van het laten samenvallen van Vlaamse en federale verkiezingen in 2014? U moet gewoon ja of neen antwoorden. U bent nu minister-president. Durf een mening te formuleren in plaats van continu plat op de buik te gaan voor Yves Leterme en Herman Van Rompuy. Door wie wordt deze Vlaamse Regering in feite geleid? Door Kris Peeters? Door de leden van de regering zelf? Of worden deze Vlaamse Regering en deze Vlaamse meerderheid, inclusief de CD&V- en de NVA-fractie die doofstom blijven, ook in dit debat geleid door Yves Leterme en Herman Van Rompuy? Vertel het mij eens.

Ik weet het in ieder geval wel, na uw antwoord: u bent de marionet van Leterme en van Herman Van Rompuy. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de kritiek op het op stapel staande participatiedecreet inzake cultuur, jeugdwerk en sport

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week vond er een spijtig incident plaats dat heel wat stof heeft doen opwaaien. Dan heb ik het over het uitlekken van het rapport van de Inspectie van Financiën over uw ontwerp van participatiedecreet. We kregen niet alleen het rapport, maar daar ook nog gratis commentaren bovenop, waarop we absoluut niet voorbereid waren. Mijnheer de minister, u was daar zeker niet op voorbereid. Die commentaar kon ook eigenlijk niet de bedoeling zijn.

Ik wil duidelijk stellen dat de Open Vld-fractie het participatiedecreet steeds heeft gesteund. Mijn fractie steunt dit nog steeds, want ook wij beseffen dat cultuur het cement is in deze samenleving, die niet breed genoeg kan worden verspreid over die samenleving. We

vinden ook dat we af moeten van het elitarisme en dat er een zo breed mogelijk bereik moet zijn qua cultuur.

U begrijpt echter ook dat dit rapport, maar ook de vreemde manier van communiceren die uw kabinet er soms op nahoudt, de indruk geeft dat – ik heb deze uitdrukking deze ochtend gehoord en vond die eigenlijk wel leuk – de wilde weldoener weer van zich laat horen. Ik vind dat jammer. Het geeft een totaal verkeerd beeld van een rijke Vlaamse Regering die, als ze geen oplossing vindt, er maar wat geld tegenaan gooit, aangezien ze er toch genoeg heeft. Ik vermoed dat dit toch echt wel een verkeerde perceptie is, en dat uw ingrepen verder gaan dan het uit een hoed goochelen van een konijn.

Hoe gaat u dit verkeerde beeld dat is gegeven in Vlaanderen, corrigeren?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mevrouw de voorzitter, ik ga trachten dit behoedzaam en met zorg te doen. Ik meen dat ook. Het participatiedecreet ligt me immers zeer na aan het hart.

Mevrouw Hermans, u weet dat ons cultuurbeleid, maar ook het jeugdwerk en het sportbeleid, twee grote doelstellingen nastreven. U hebt dat ook altijd gesteund. Een doelstelling is het fors doen toenemen van de kwaliteit en het aanbod, zodat er een heel divers aanbod ontstaat, dat niet alleen bereikbaar of interessant is voor een beperkt deel van de bevolking. Er moet sprake zijn van een rijk, kwaliteitsvol, divers aanbod, waarop heel veel groepen in de samenleving kunnen ingaan. In heel veel decreten hebben we, zoals u weet, daar al heel uitdrukkelijk zorg aan besteed.

Dat is geen kwestie van een rijke weldoener zijn. We komen uit een situatie waarin er heel veel nood was aan bijkomende investeringen. Dit heeft er alleszins voor gezorgd dat, zowel in het sociaal-cultureel werk als in het jeugdwerk en de sportsector, de landelijke organisaties opnieuw wat zuurstof hebben gekregen, en de mogelijkheid om hun belangrijke taak voort te zetten.

Om een rijker, uitgebreider en kwaliteitsvol aanbod te verwezenlijken, hebben we heel veel geïnvesteerd in de samenwerking met de lokale partners en verenigingen. Met de drie lokale decreten, betreffende cultuur, jeugdwerk en sport, gebeurt er een forse ondersteuning van die lokale organisaties en vrijwilligers, die inderdaad zo essentieel zijn omdat ze het cement uitmaken, omdat ze de samenhang in de samenleving bevorderen.

We hebben daarnaast echter ook geïnvesteerd in kwaliteit: met het Kunstendecreet en met de topsportinvesteringen willen we ook die kwaliteit aan bod laten komen, zij het dat er ook – nogmaals – sprake moet zijn van een divers

aanbod. We stellen echter vast dat er, niettegenstaande alle investeringen, toch nog meer moet gebeuren.

Er is een divers, kwaliteitsvol en ruim aanbod.

Ten tweede moeten we ook zorgen voor en oog hebben voor de groepen die blijkbaar toch niet participeren. Ik krijg altijd weer vragen van heel veel mensen, vooral uit de culturele wereld: “Is de Vlaming eigenlijk wel geïnteresseerd om te participeren?” of “Bent u wel zeker dat iedereen wil deelnemen en deel hebben aan dat rijke culturele of sportieve aanbod of aan het jeugdwerkeraanbod?”. Het valt me op dat die vraag alleen gesteld wordt door mensen die de mogelijkheid hebben om te participeren, maar nooit door mensen die de mogelijkheid niet of niet voldoende hebben. Daarom willen we in het nieuwe participatiedecreet heel veel zorg besteden aan het decretaal onderbouwen en verankeren van broze praktijken die bestaan en die essentieel zijn om die doelgroepen meer bij die drie velden te betrekken.

Het is een participatiedecreet dat belangrijk is voor iedereen, maar heel specifiek ook voor die doelgroepen. Het is niet bedoeling om die mensen naar één bepaald, goed afgebakend en heel elitair aanbod toe te leiden, maar naar een heel divers aanbod. We willen voor hen de drempels wegwerken. Het feit dat men dit vertaalt als ‘verspillend’ of als ‘sinterklaaspolitiek’, vind ik heel pijnlijk. Gelukkig hebben heel veel collega’s hier en ook heel veel mensen uit het veld dezelfde mening. We moeten inderdaad een aantal misverstanden uit de wereld helpen.

Het verslag van de inspecteur van Financiën was een verslag dat eindigde met een positieve actie. Dat bleek inderdaad niet direct uit de berichtgeving, dat klopt. Het was een positief verslag. Heel de regering beaamde dat het verslag van de inspecteur van Financiën geen negatief inspectieverslag was, wel integendeel. De rest was een politieke beoordeling. Die man mag van mij schrijven wat hij wil, maar dat is niet zijn opdracht als inspecteur van Financiën.

Ik vind dat er in de samenleving een debat mag zijn over de zin en onzin van het echt kansen geven aan mensen om te participeren. Dat is nog iets anders dan te zeggen dat men moet participeren. Vanzelfsprekend heeft men de vrijheid om dat te doen of te laten. Die vrijheid bestaat echter pas op het moment dat men de kans heeft om het te doen, op het moment dat er geen drempels meer zijn. Die drempels wegwerken vergt een blijvende aandacht en heel veel zorg. Ik zal de communicatie blijven verhogen met de sector van de gezinnen met kinderen, met de sector mensen in armoede, sector van de zelforganisaties, kortom met alle sectoren, groepen, organisaties en bewegingen die bezig zijn met kwetsbare mensen in de samenleving.

Maar ik zal ook het debat aangaan met de gewone, traditionele sectoren zoals de kunstensector, het sociaal-culturele veld, het jeugdwerk en de sportsector. Ook daar bestaan er misverstanden. Men denkt immers dat de middelen niet naar hen zullen gaan of dat alles ten nadele van hen zal zijn. Dat is niet juist. We nemen niets af. We investeren extra in het kansen geven aan mensen. Waar ik geen verweer tegen heb, is tegen de bestaande tendens waarbij mensen ongelukkig worden omdat iemand anders iets krijgt, ook al hebben ze zelf niets nodig. We proberen in te gaan tegen die steeds groter wordende tendens in de samenleving, maar ik kan alleen maar duidelijk maken dat elke euro effectief ook leidt tot wat de minister-president in zijn Septemberverklaring heeft gezegd: we moeten het kader scheppen waarbinnen iedereen kansen en mogelijkheden heeft om zichzelf te ontplooien en om gelukkig te worden. Wij zullen mensen niet rechtstreeks gelukkig maken, maar moeten hen daartoe wel de mogelijkheid bieden, het kader creëren.

Dit participatiedecreet is, wat mij betreft, uitdrukkelijk een sluitstuk. Het is niet het enige punt, maar een sluitstuk. We bekijken het in het volledige gamma aan structurele maatregelen die genomen werden. Ik kan, door er in dit parlement over te debatteren en door een heel duidelijke en goed afgebakende communicatiecampagne op touw te zetten, gericht tot de vele sectoren en de hele samenleving, proberen om het negatieve beeld terug te corrigeren.

Dit decreet gaat over veel te waardevolle zaken om het op zo'n banale manier te laten stuklopen.

Mevrouw Margriet Hermans: Dat klopt absoluut.

Ik apprecieer uw antwoord en had geen ander verwacht, mijnheer de minister. Sommige media en mensen vatten het decreet samen in een ticketje naar Plopsaland. Dat is laag bij de grond. Trouwens, als er mensen zijn die dat als enige cultuurbeleving ervaren en als dat een cement kan zijn in de samenleving, dan is dat ticketje voor mij waardevol. Het is belachelijk om te doen alsof heel het decreet uit dit soort ingrepen bestaat.

Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Ik hoop dat we binnenkort bij uw voorstelling van het decreet tot een eerlijke en positieve discussie kunnen komen.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik moet toegeven dat de kanttekeningen van de inspecteur van Financiën bij het participatiedecreet niet min zijn. Minister Anciaux in de rol van wilde weldoener of speelgoedzaaiër, het is eens wat anders.

Dit decreet geldt als sluitstuk van uw beleidsvisie, mijnheer de minister, en heeft als bedoeling eerdere initiatieven verder te stroomlijnen. Binnen de Inspectie van

Financiën bestaat twijfel over de zin hiervan. Het Vlaams Belang heeft daar bij monde van collega Arckens al eerder op gewezen.

Het rapport stipuleert onder andere dat de doorgedreven subsidiëring van de cultuursector niet heeft geleid tot meer vraag bij de Vlaming. De interesse in cultuur is zelfs gedaald. De Inspectie van Financiën vindt het bovendien twijfelachtig of het participatiedecreet – met de subsidiëring van kansarme groepen – hun cultuurparticipatie bevordert. Waarvan akte.

De heer Jo Vermeulen: Ik noteer, mijnheer de minister, dat u het decreet met zorg wilt behandelen. De bespreking moet nog beginnen. We kunnen en zullen daar in de commissie zorg en tijd aan besteden.

Ik maak een bruggetje naar de vraag over de kunsteducatie van vanmiddag, want we moeten het decreet ook tegen dat licht bekijken. Een van de conclusies van die studie was dat het beleid ter zake soms nogal versnipperd en daardoor onduidelijk is. U spreekt dikwijls over het participatiedecreet als een sluitstuk. We moeten een mogelijke extra versnippering of verspreiding over verschillende domeinen voorkomen via toetsing aan die studie.

Ik heb minister Vandenbroucke hierover aangesproken. Het was een geruststelling dat bij de bespreking van de studie over kunsteducatie zowel Onderwijs als Cultuur betrokken zullen worden. Participatie en voorbereiding op participatie aan cultuur zitten vervat in de educatie tot cultuur. De twee moeten soms samengaan. Dat zullen we in de commissie uitvoerig kunnen bespreken.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Als een rapport gelekt wordt dat een decreet streng beoordeelt, dan gebeurt dat niet zomaar. Dat weet iedereen die de politiek een beetje volgt. Er is een probleem met dat decreet. De inhoudelijke discussie daarover houden we over enkele maanden in de commissie.

Maar er is minstens een politiek probleem met dit decreet. Ik heb kranten gelezen en tijdschriften, en ik heb ook uitspraken gelezen van een lid van CD&V, die zei dat hij in de commissie voor Cultuur alles zou bovenhalen. Hij had grote moeite met dit decreet. Vandaag stelt mevrouw Hermans een actuele vraag, en zij vindt het decreet geweldig. Haar collega, de heer Schueremans, schrijft dan weer in Knack dat dit decreet geldverspilling is.

Het is niet mooi wat hier gebeurt, dit is een vieze zaak. Een decreet moet beoordeeld worden op zijn merites. Of dit een afrekening is tussen partijen of iets anders, kan me niet schelen. U mag het probleem niet onder

mat vegen. Er blijven leden van de meerderheid zeggen dat dit decreet problematisch is, want anders zouden zij het rapport niet gelekt hebben en zou de heer Decaluwe niet gezegd hebben dat hij zijn mails zou meebrengen en dat hij de VVSG en andere betrokkenen om een beoordeling van het decreet zou vragen. Anders zou een eminent collega als de heer Schueremans, die op de hoogte is van cultuurbeleid en –industrie, niet zeggen dat dit weggesmeten geld is.

Ik zou hierover graag een ordentelijk debat voeren. Met alle respect, mevrouw Hermans, hier een braaf vraagje komen stellen om te zeggen hoe geweldig de minister bezig is en tegelijk een hard oordeel geven over het decreet, is geen goede manier van politiek bedrijven, los van de inhoudelijke beoordeling van het decreet. Daarover zullen we praten als het dossier over enkele maanden op tafel ligt.

Minister Bert Anciaux: Ik ben lang genoeg in de politiek om te beseffen dat op het moment dat zulke zaken uitlekken, er een politiek probleem bestaat. Dat gebeurt niet zomaar. Anderzijds werd ik hiermee geconfronteerd en ben ik ermee naar de regering gestapt. Daar is een normale behandeling gebeurd. De regering heeft duidelijkheid gegeven en gezegd dat ze wel achter dit decreet staat. Betekent dat dat er geen politiek probleem kan zijn? Vanzelfsprekend zal er een politiek debat worden gevoerd, en daar ben ik ook niet vies van. Alleen zou ik graag willen dat dit boven de tafel wordt uitgevochten in alle openheid en transparantie, en dat is niet altijd het geval.

Of er daarmee een inhoudelijk probleem is, is een andere kwestie. Daar ga ik niet van uit. Misschien kunnen er bijstellingen gebeuren, daar sta ik altijd voor open. De commissie weet ook dat ik altijd het open debat aangaan en er nooit een decreet met de karwats doorjaag. Ik sta open voor verbeteringen.

Inzake de opmerkingen over kunsteducatie, moeten we de zaken uit elkaar houden. Er was een onderzoek over de kunsteducatie binnen het onderwijs. Dat is één uitvoering van de kunsteducatie. Het kunsteducatiebeleid buiten onderwijs is mijn bevoegdheid. We hebben daarover in de decreten al de nodige initiatieven genomen. Er zijn ook forse investeringen geweest. Vanzelfsprekend bestaat er niet één wondermiddel om participatie te realiseren. Het vereist een doorgedreven inzet van kapitaal, mankracht, vrijwilligers, en op heel veel terreinen.

Er is dus inderdaad een samenhang met kunsteducatie. Dat is een van de middelen om participatie te realiseren, maar het is niet hét wondermiddel. Het is ingebed in de verschillende decreten. Zowel het decreet op het landelijk jeugdwerk als het Kunstendecreet bevatten een uitgebreid hoofdstuk kunsteducatie. U weet hoeveel middelen daar naartoe zijn gegaan voor nieuwe groepen en organisaties die zich daartoe lenen. Dat is een goede en

belangrijke zaak. Ik ben tevreden met het betoog van mevrouw Hermans.

Ik heb tot heden nog niet gehoord dat men tegen het participatiedecreet is, maar blijkbaar wordt dat hier vandaag al aangekondigd. De inhoud is blijkbaar niet zo belangrijk, wel de perceptie. De enige argumentatie die ik hier hoor is dat er te veel middelen gaan naar sport, cultuur, kunst en jeugd. Dat is een politiek belangrijke vaststelling. Als extreemrechts ergens aan de macht komt, wordt daar massaal in gesnoeid. In het buitenland hebben we daarvan al veel voorbeelden gezien. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang. Applaus bij sp.a-spirit)*

Mevrouw Margriet Hermans: Ik wil nog reageren op wat de heer Stassen heeft gezegd. De heer Schueremans en ikzelf zitten op dezelfde golflengte inzake het participatiedecreet. Ik geef toe dat hij heeft gezegd dat het geld al is uitgegeven. Hij komt uit een sector die niet gesubsidieerd wordt. Ik begrijp dat, ik vraag me zelf ook af of alles moet worden gesubsidieerd. Daarin moeten we verstandig zijn en onze mening zeggen in de commissiebesprekingen, en zeggen waar we moeten bijsturen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Penris tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over de berichten inzake besparingen op de veiligheid van de Oosterweelverbinding en de reactie ter zake van de BAM

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Peumans tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de berichten inzake besparingen op de veiligheid van de Oosterweelverbinding en de reactie ter zake van de BAM

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de voorzitter, dames ministers, als er vandaag één job is die ik niet zou willen doen, is het wel die van woordvoerder van de BAM. De man in kwestie wordt weliswaar niet slecht betaald en hij wordt bovendien begeleid door een van de beste en duurste reclameadviesbureaus in Vlaanderen, maar toch heeft hij het moeilijk. Zijn instelling slaagt er immers telkens in om in het oog van de storm te belanden, en elke keer moet de woordvoerder de zaken zien recht te trekken. Dat is geen gemakkelijke opdracht. En telkens als hij denkt klaar te zijn, begint het verhaal opnieuw.

In juni dachten de leden van de commissie die de hele geschiedenis volgt dat ze alles wisten en dat alles in een keurig opgesteld rapport stond. Afgelopen vrijdag kwam de krant De Morgen echter met het bericht dat er toch weer iets aan de hand is waarvan we niet op de hoogte zijn. De krant meldde dat er een nieuw terechtwijzend bericht – dat is een aanvulling op een oorspronkelijk lastenboek – verschenen was. In dit dossier was er een oorspronkelijk lastenboek waaraan alle kandidaat-deelnemers moesten voldoen. Sinds dat eerste boek zijn er al zeven – wij wisten niet dat het er zoveel waren – terechtwijzende berichten gekomen die het contract moeten helpen verduidelijken.

Het zevende en laatste bericht stelt dat de laatst overgebleven kandidaat-bouwer zal moeten besparen. De rekening zal niet meer mogen bedragen dan 1,85 miljard euro. De bouwer zal moeten besparen op een aantal essentiële elementen in zijn constructies. Hij zal moeten besparen op het gebruikte beton, de hoogte van de tunnel, de lengte van de aanloopstroken voor de tolhuisjes, de dikte van de branddeuren en de eventuele brandbestrijding. Hij zal kortom moeten besparen op een aantal elementen die betrekking hebben op de veiligheid van de gehele constructie. En daar heeft de publieke opinie het moeilijk mee.

In een aantal dossiers mag en moet men besparen. Voor mijn part mag men besparen op het esthetische aspect van zo'n grote constructie, maar op de veiligheid kan en mag men nooit besparen.

Het feit dat De Morgen dat nieuws uitgebracht heeft en dat de publieke opinie daar bezorgd over is, wijst erop dat we in dit dossier niet goed bezig zijn. De bevoegde ministers hebben dat ook al met zoveel woorden toegegeven. Minister Van Mechelen drukte het nog voorzichtig uit: hij heeft een aantal zaken opgevraagd en eist dat de betrokkenen tekst en uitleg komen geven bij de nieuwe toelichtende nota. Minister Van Brempt gaat een stap verder en zegt onomwonden dat niet mag worden bespaard op de veiligheid. Ze verwijst naar het onderzoek dat het Rekenhof momenteel voert naar de rechtmatigheid van het gunningsproces. Als het Rekenhof vaststelt dat het spel niet volgens de regels gespeeld is, moeten er maatregelen genomen worden, zegt ze.

Mevrouw de minister, ik neem dat u namens de hele Vlaamse Regering kunt antwoorden. Hebt u het laatste terechtwijzende bericht al ontvangen? Hebt u tekst en uitleg gevraagd? Hoe reageert u op het feit dat wordt bekibbeld op veiligheidsinvesteringen?

U zegt dat er maatregelen genomen moeten worden als het Rekenhof bepaalde onregelmatigheden vaststelt. Aan welke maatregelen denkt u dan?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, ik begin met een citaat uit de beleidsverklaring van 2001 van toenmalig minister-president Dewael: "Dit najaar legt minister Steve Stevaert een ontwerp van decreet Beheermaatschappij Antwerpen aan het parlement voor. Dit ontwerp richt een operationeel instrument op om belangrijke en noodzakelijke infrastructuurwerken van het Antwerpse Masterplan aan te vatten. In Antwerpen viel daarbij de keuze op het strategisch project Oosterweel."

Binnenkort krijgen we de achtste voortgangsrapportage. Ik vind het dan ook wat vervelend dat we nu opnieuw een aantal vragen moeten stellen. Het terechtwijzend bericht nummer zeven was aangekondigd bij de laatste voortgangsrapportage door Jan Van Rensbergen.

Als ik echter de crisiscommunicatie lees in de kranten sinds het artikel van Douglas De Coninck in De Morgen is verschenen, dan raak ik verontrust door een aantal zaken.

Een van de argumenten is dat de veiligheidsvereisten voor tunnels op het trans-Europees netwerk reeds bestaan sinds 2004. Die zijn decretaal verankerd tijdens de periode toen de heer Peeters nog minister van Openbare Werken was. Ik lees echter dat men overweegt om in het viaduct te evolueren van drie naar twee rijstroken, met een koppeling naar de veiligheid van de tunnel. Ik baseer me op de uitleg in de kranten van Patrick Debaere, de projectleider.

Volgens de woordvoerder van de BAM, de heer Orbaen, waren de vereisten die tot nu toe in het lastenboek stonden, waanzinnig. Na het lezen van nog een aantal andere reacties stel ik me de vraag wat er nu eigenlijk aan de hand is met de BAM en met Noriant. Ik heb al meermaals gevraagd hoe men aan het bedrag van 1,8 miljard euro komt. Ik heb daar nog altijd geen antwoord op gekregen. Ik lees in de krant dat het voorstel van Noriant 2,2 miljard kost. Waar zit het verschil? Gaat het om maatregelen die nu worden genomen en waardoor het project goedkoper wordt zodat het kan worden toegewezen?

Mevrouw de minister, ik heb ook heel duidelijk gevraagd welke communicatieprestaties nu worden geleverd. Ik heb 3,5 maand moeten wachten op het antwoord op die schriftelijke vraag. Het antwoord dat ik heb gekregen, is heel uitgebreid, maar u stuurt me met een kluitje in het riet. Ik wil graag op korte termijn volledige duidelijkheid krijgen over wat er precies aan de hand is met het terechtwijzend bericht zes en zeven. Ik hoop dat ik naast een antwoord, ook de nodige schriftelijke elementen krijg zodat we de berichtgeving uit de kranten kunnen beoordelen.

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mijnheer Penris, ik stel u gerust: de BAM heeft een heel goede woordvoerder. De heer Nick Orbaen doet dat in vaak moeilijk omstandigheden. De BAM is dan ook niet op zoek naar een nieuwe woordvoerder.

Er wordt veel gezegd en geschreven over de BAM. Vaak gaat het om terechte kritische vragen, maar vaak gaat het ook over zaken die voor interpretatie vatbaar zijn en die aanleiding geven tot verkeerde interpretaties.

Wat het aspect veiligheid betreft, herhaal ik wat ik al eerder heb gezegd, namelijk dat er geen sprake van kan zijn te beknibbelen op veiligheid.

Dat is eigenlijk een heel logische uitspraak, en ook minister Van Mechelen heeft dat gezegd. Er kan niet worden beknibbeld op de veiligheid van de nieuwe constructie. De BAM is het daar uiteraard volledig mee eens. Ik verwijs ook naar de uitgebreide persconferentie van vorige maandag. U kunt ook alle documenten terzake inkijken. Dat moet een eerste inzicht verschaffen over de discussie in verband met het soort beton, het soort branddeuren enzovoort.

Voor alle duidelijkheid, de BAM moet met de toekomstige aannemer onderhandelen over de uiteindelijke kostprijs. Het is niet alleen een opdracht, maar de verdomde plicht van de BAM om dat te doen. Ze moet nagaan hoe de kosten kunnen worden gedrukt. Dat staat zelfs los van de cap die de regering voorop heeft gesteld, met name de befaamde 1,85 miljard euro. Los daarvan is het de plicht van de BAM om te onderhandelen over het drukken van de kosten voor die constructie. Ik zou iedereen die een huis bouwt of verbouwt, aanraden hetzelfde te doen. Natuurlijk moet dat niet leiden tot het opbouwen van een onveilige steunmuur.

Ik wou zeker die politieke boodschap geven omdat ik, net zoals u, bang ben dat bij de publieke opinie de idee zou ontstaan dat voor een heel belangrijke cap de veiligheid in het gedrang zou komen. Daar kan natuurlijk geen sprake van zijn. Ik kan dat niet genoeg benadrukken.

Zo kom ik bij het tweede aspect van de vraag van de heer Penris, namelijk over het rapport van het Rekenhof. Ik veronderstel dat u enkel blij kunt zijn dat de regering het rapport bijzonder au sérieux neemt. Zoals steeds als het om dit project gaat, gaan we er zeer voorzichtig mee om. Tot het rapport er is, moeten volgende stappen met veel voorzichtigheid worden gezet. Dat is een vraag van de parlementsleden. Die vraag wordt ook ondersteund door de regering.

Het is trouwens in dat rapport dat de terechtwijzende berichten, de TWB-berichten, zullen worden bekeken. Het gaat met name om de verhouding tussen de TWB-berichten en het feit dat voordien al twee aannemers niet

zijn opgenomen in de verdere procedure. Die verhouding zal ook daar worden bekeken. Ik stel voor dat we wachten tot de audit van het Rekenhof er is. Dat duurt niet meer zo lang.

Het is nogal evident en logisch dat we er conclusies uit zullen trekken. Ik kan niet zeggen wat die zullen zijn, want ik weet niet wat in het rapport zal staan. Als echter in het rapport staat dat er problemen zijn met de procedure, dat er zaken gebeurd zijn die niet door de beugel kunnen, dan moeten we daar de gepaste conclusies uit trekken. In eerste instantie is dat het aanwijzen van de verantwoordelijke. In tweede instantie moeten we dan ook ten gronde het project bekijken. Ik ga er immers van uit dat er op dat moment een probleem is met het maatschappelijk draagvlak. Ik wil hiermee enkel zeggen dat we het rapport van het Rekenhof bijzonder au sérieux nemen.

Als uit het rapport blijkt dat er geen fouten gemaakt zijn, hoop ik ook dat we met uw steun vooruitgang kunnen boeken. Ik meen dat ook ten zeerste. Het Masterplan is een heel belangrijk plan voor de regio Antwerpen. Dat geldt voor het hele plan, inclusief de Oosterweelverbinding. Het is belangrijk dat nog eens te benadrukken.

We hebben het vandaag – terecht – over de veiligheid van die verbinding. De veiligheid van de hele mobiliteit in Antwerpen hangt echter samen met het masterplan. Ik denk dan aan de onveiligere wordende Antwerpse ring door het toenemende vrachtwagenverkeer. In de toekomst kan dat verkeer niet meer door de Kennedytunnel, maar moet dan via de nieuwe Oosterweelverbinding rijden. Dat leidt tot een spectaculaire vooruitgang van de verkeersveiligheid om en rond Antwerpen. Dat is één van de vele redenen waarom het Masterplan moet worden voltooid.

Ik herhaal echter dat we de resultaten moeten bekijken van de audit van het Rekenhof. Ik stel voor dat we daarop wachten, ook als het gaat om de relatie met de TWB-berichten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, er is al veel gezegd. Eerst en vooral sluit ik me aan bij de woorden van minister Van Brempt.

Aanvullend wil ik het nog hebben over twee elementen. Ik heb het zelf nog niet gecommuniceerd, ook nog niet in de media. Het hele halfroond heeft een en dezelfde wens, met name dat het project voldoet aan alle veiligheidsnormen die initieel werden aangenomen. De regels, wetten, decreten en alle reglementeringen daarover moeten strikt worden gevolgd. Dat is uw en mijn bezorgdheid, en de bezorgdheid van iedereen.

U hebt daarnet heel correct aangestipt dat er terechtwijzende berichten zijn gestuurd. Dat is een gebruikelijke techniek. Het is van belang, en dat is meteen ten dele een antwoord op de vraag van de heer Peumans, dat we het kader scheppen met de voorwaarden waaraan zo'n bericht moet voldoen. Je kunt het bestek aanvullen of veranderen zodat het project beter wordt, maar er zijn drie elementen waaraan steeds moet worden voldaan. Dat is ook hier het geval en het zal deel uitmaken van de studie van het Rekenhof. Eerste voorwaarde: de eerdere besluitvorming mag door een terechtwijzend bericht niet terug op de helling worden geplaatst. Tweede voorwaarde: de scope – de oorspronkelijke krachtlijnen van het ontwerp – mag niet op de helling komen te staan. Drie: het gelijkheidsbeginsel mag niet worden geschaad. Alle terechtwijzende berichten, ook de nummers zes en zeven, moeten voldoen aan deze drie voorwaarden.

Gisteren heeft de BAM op een persconferentie heel uitvoerig uiteengezet waarom zij meent dat de terechtwijzende berichten nodig zijn en waarom aan alle voorwaarden, ook de drie genoemde, werd voldaan. Volgens mij was die persconferentie heel duidelijk. Mijnheer Peumans, u zegt de persberichten niet te vinden op de website. Ik heb de persberichten bij me. Ik heb ze zelf gevonden en wil ze u gerust straks bezorgen zodat u ze nog eens kunt nalezen. De communicatie over deze zaak is toch heel duidelijk.

Wat betreft uw opmerking over de communicatie: er is aan u inderdaad een heel uitvoerig antwoord bezorgd op een schriftelijke vraag. Er is straks in de bevoegde commissie opnieuw een bespreking van de voortgangsrapportage. Ik stel dan ook voor en ik reken erop en ik ben ervan overtuigd dat het hele communicatieluik op deze plaats zal worden besproken. Ik denk dat u een van de eminente woordvoerders in dit debat zult zijn. Er is gisteren door de BAM zelf heel duidelijk en volgens mij volledig gecommuniceerd over de noodzaak van de terechtwijzende berichten zes en zeven.

De heer Jan Penris: Dank u, mevrouw de voorzitter. Geachte ministers, ik ben blij dat u beiden onderstreept dat veiligheid belangrijk is en belangrijk blijft. U weet dat de BAM voor het viaduct uiteindelijk heeft gekozen voor een dubbeldeksconstructie. Dat is sowieso al minder veilig dan een enkeldeksconstructie. En binnen de dubbeldeksconstructies heb je nog varianten. De collega's die hun parlementair werk doen, zijn uiteraard in het bezit van het brandveiligheidsdocument dat de vergelijking maakt tussen de twee dubbeldeksconstructies – de niet weerhouden en de wel weerhouden dubbeldeksconstructie – en weten dat de Noriantconstructie inzake brandveiligheid veel minder geschikt is dan de niet goedgekeurde Lorovariant. Zowel rookafwikkeling als hitteontwikkeling zijn gevaarlijker in de Noriantconstructie, die we uiteindelijk zullen behouden. Dat heeft alles te maken met de gekozen bouwmethode. Ik hoop

dat we, als er ooit iets met die constructie gebeurt, nog allemaal in de spiegel zullen kunnen kijken. Ik beschik over elementen die zouden kunnen suggereren dat de optie die we uiteindelijk hebben behouden, niet de veiligste is.

Tot daar aan toe. Maar wat nu belangrijker is, is de procedure. We hebben een nieuw terechtwijzend bericht, bericht nummer zeven. We wisten dat het ging komen. Ik neem aan dat we dat stuk, dat ik nog niet heb kunnen inkijken, aan het Rekenhof zullen kunnen overmaken. Het is voor het Rekenhof van essentieel belang met de inhoud van dit stuk rekening te kunnen houden bij de toetsing die het Rekenhof op dit ogenblik moet uitvoeren. Ik hoop dat we op de een of andere manier officieel in het bezit van dit stuk zullen worden gesteld. Anders moeten we de BAM vragen dat zij het zeer snel, voor zover het al niet is gebeurd, overmaakt aan het Rekenhof, met het uitdrukkelijke verzoek dat het Rekenhof ook met deze nieuwe laatste elementen rekening houdt in zijn eindbeoordeling.

De heer Jan Peumans: Dank u wel, dames ministers. Enkele antwoorden die ik heb gekregen, lokken misschien weer nieuwe vragen uit. Als minister Crevits zegt dat zij mij het persbericht zal bezorgen, zegt dat natuurlijk iets over de communicatie van de BAM.

Met alle respect, maar er zijn journalisten die de opmerking maken dat ze die persberichten zelfs niet op de website van de BAM kunnen vinden. We zijn dus verkeerd bezig.

Het lijkt me de logica zelve dat veiligheid boven alles staat. Twee dingen kunnen er echter bij mij niet in. Ten eerste, er is tot nu toe 60 of 70 miljoen euro uitgegeven aan erelonen voor studie bureaus. Dat is bijna 3 miljard Belgische frank! Dat mag eens worden gezegd. Nu moet plots worden overwogen of er van drie naar twee rijstroken wordt gegaan. Ten tweede moet er nu blijkbaar een nieuwe studie worden uitgevoerd in verband met de verkeersstromen, die nagaat of we van drie naar twee rijstroken moeten gaan. Ik heb dat via de pers vernomen. Ik vraag me af wat er dan op voorhand eigenlijk is bestudeerd, zelfs door buitenlandse consultants? Dat getuigt niet van een goede aanpak van dit dossier. :

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: De heer Peumans had het over veiligheid. Zoals minister Crevits zegt, is de procedure wat ze is, met de terechtwijzende berichten dat daarover wordt onderhandeld en dat naar alternatieven wordt gezocht, zoals de stootbanden. Dat is logisch. Ik ben het met minister Van Brempt eens dat wat ook de uitkomst is, er aan alle basisnormen moet worden voldaan inzake veiligheid, brandweer, Europese normen enzovoort. Daar kan geen discussie over zijn.

We moeten nagaan wat de verantwoordelijkheid is van de mensen van de BAM zelf. Als ik de commentaar lees over de Europese richtlijn, dan wisten ze al op het ogenblik dat het bestek werd opgemaakt wat die normen waren. Ze moesten enkel nog in een decreet worden gegoten. De BAM is lichtzinnig met die elementen omgegaan. Hetzelfde geldt voor de communicatie. Men lekt bewust naar kranten. Men communiceert barslecht in het parlement en barslecht naar buiten. De heer Peumans heeft een punt. Ik vraag de Vlaamse Regering om er werk van te maken en de regeringscommissarissen de opdracht te geven dat ze nagaan of aan alle voorwaarden wordt voldaan. Het gaat om zeer dure communicatie. We zitten al aan een sommetje van meer dan 1,1 miljoen euro.

Ik wil nogmaals de discussie openen over hoe het contract tot stand is gekomen en hoe de controle is gebeurd. Naar mijn aanvoelen is dit niet correct gebeurd. We moeten daar zeer kritisch mee omgaan. De mensen van de BAM zelf hebben de negatieve perceptie gecreëerd met betrekking tot dit mooie project.

Ik heb nog een aanvullende vraag over drie of twee rijstroken. Geen enkele Europese richtlijn zegt over hoeveel rijstroken het moet gaan, maar heeft het wel over veiligheid en pechstroken. Heeft het daar iets mee te maken? Mevrouw de minister, als die aanpassing van drie naar twee gebeurt, dan zal het uitzicht of het profiel op een bepaalde manier veranderen. Zal de kwaliteitskamer daar ook nog een oordeel over geven? Dat is belangrijk.

Minister Van Brempt, u verwijst naar het Rekenhof en ik heb daar alle vertrouwen in. Blijkbaar zullen tot december of januari de gevolgen worden bestudeerd. De BAM kan slechts onomkeerbare beslissingen nemen als er zicht is op alles. Van drie naar twee rijstroken heeft mobiliteitseffecten, effecten op de tolheffing enzovoort. We moeten goed weten waar we aan toe zijn. Als dat allemaal is vervuld, pleit iedereen ervoor om zo snel mogelijk dit project te starten in een positieve perceptie.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mijnheer Peumans, u vroeg waar de 1,85 miljard cap vandaan komt?

Minister Van Mechelen heeft die vraag in de commissie al beantwoord. De tolopbrengsten worden pessimistisch ingeschat. Men gaat niet uit van wat men gemiddeld mag verwachten. Men gaat dus niet uit van het oorspronkelijke bedrag van 262 miljoen aan opbrengsten, maar van 232 miljoen. Ervan uitgaande dat de bouw integraal wordt gefinancierd met de tolopbrengsten, mag de maximale bouwkost 1,85 miljard euro bedragen. Als dat de bouwkost is, heeft men de zekerheid dat het project integraal met de tolopbrengsten wordt betaald. Als in de toekomst wijzigingen aan het project worden aangebracht die mobiliteitseffecten hebben, dan moet natuurlijk de weerslag op

de tolopbrengsten worden herbekeken en de maximale bouwkost worden herberekend.

De heer Rudi Daems: Mevrouw de voorzitter, ik wil hier drie zaken aankaarten. Een: zoals al is gezegd, zijn de terechtwijzende berichten aanvullingen op lastenboeken. Als ik de afgelopen drie jaar op dat vlak overschouw, dan vind ik dat de BAM niet consequent in overeenstemming handelt met wat de maatschappij op de persconferentie van afgelopen maandag heeft gezegd. Mijns inziens prutst men met de terechtwijzende berichten aan de fundamentele uitgangspunten van het bestek. Ik vermoed dat dit gebeurt om op de kosten te besparen.

Zo diende terechtwijzend bericht nummer 4 of 5 om te zeggen dat enkel een dubbeldeksbrug mogelijk is. Er wordt nu een fundamentele wijziging aangebracht die ervoor moet zorgen dat de kostprijs met 100 of misschien zelfs 200 miljoen euro vermindert. Zoals de heer Penris zegt, vind ik het logisch dat het Rekenhof ook de terechtwijzende berichten 6 en 7 onderzoekt. Dat is de logica zelve.

Twee: als ik de krantenberichten mag geloven, dan zitten de rijstroken niet in de terechtwijzende berichten. Er gebeurt een onderzoek. Zal dat leiden tot een wijziging van het beleid? Verkeersstroomstudies uit het verleden hebben aangetoond dat drie volwaardige rijstroken een minimum is. Wie zal daaruit conclusies moeten trekken: de BAM of de regering?

Drie: in een Belgabericht zag ik dat de Vlaamse Automobilistenbond (VAB) aan de regering en de BAM een aantal vragen stelt. De VAB vraagt om een aantal aspecten opnieuw te bekijken. De organisatie heeft het dan onder meer over het feit dat de Kennedytunnel voor het vrachtverkeer zou worden afgesloten. De VAB vraagt zich ook af of het tracé van de Oosterveelverbinding wel het beste tracé is. Kunnen beide ministers meedelen of de BAM of de regering dat zal onderzoeken?

Minister Kathleen Van Brempt: Ik ben het eens met wat de meeste sprekers hebben gezegd. Er is een dubbele afspraak. Tot de heer Daems wil ik zeggen dat we ons daarop moeten focussen. Een welles-nietesdiscussie over de vraag of de terechtwijzende berichten de uitgangspunten hebben gewijzigd en de procedures verkeerd zijn afgewerkt, heeft geen zin. We moeten het rapport van het Rekenhof afwachten, en de commissievoorzitter of ikzelf zullen goed nagaan of alle terechtwijzende berichten daarin zijn opgenomen.

We wachten dat rapport af en dan moeten we hier geen welles-nietesspelletje meer spelen. We zullen er de gepaste conclusies uit trekken.

De tweede afspraak is de voortgangsrapportage van begin november. Daar zullen de andere discussiepun-

ten over communicatie enzovoort verder besproken kunnen worden.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Caluwé, ik heb daar- net de voorwaarden voor de terechtwijzende berichten geciteerd. Het Rekenhof controleert dus of de procedure correct gevoerd is. Een van de voorwaarden om een terechtwijzend bericht te kunnen uitvaardigen is net dat de scope niet mag worden gewijzigd. Men kan nu geen voorwaarden meer gaan stellen waardoor het project fundamenteel van initiële scope zou wijzigen. Ik veron- derstel niet dat er in het Rekenhof enkel maar technie- kers zijn die inhoudelijk kunnen zien. Maar het is wel zo dat elk terechtwijzend bericht dat geformuleerd wordt, aan die drie criteria moet voldoen, ook nummer zes en nummer zeven. De rijstrokendiscussie staat niet in nummer zes en ook niet in nummer zeven.

De heer Jan Penris: Ik dank iedereen voor zijn tussen- komst. Het belangrijkste is dat de twee laatste terech- wijzende berichten deel gaan uitmaken van het dossier dat in het Rekenhof ligt. Over het rijstrokenaantal heb- ben we nog geen enkele formele aanwijzing dat daar- over nieuwe pistes in omloop zouden zijn. We hebben een aantal suggestieve vragen in die richting gehad. Er zijn de suggesties in de pers. Maar ik neem aan dat we de BAM daarover zelf ter verantwoording kunnen roe- pen op het moment dat we hen hier mogen ontvangen.

De heer Jan Peumans: Ik hoor de heer Daems zeggen dat het verminderen van drie naar twee rijstroken niet in het terechtwijzend bericht staat. Ik heb vandaag het persbericht van BAM gelezen. Ik lees wat ik lees in de kranten over wat de projectleider van dit project zegt: “Wij doen op dit moment een onderzoek om van drie naar twee rijstroken te gaan op het viaduct.” Dat lees ik in de krant en dat heeft volgens mij een aantal serieuze consequenties. We vallen eigenlijk van de ene verbazing in de andere want de antwoorden van beide ministers roepen nieuwe vragen op. Dat wijst erop dat dit project van kwaad naar erger gaat. Ik volg dit project al drie jaar in dit parlement. Ik kan nooit met goed nieuws over de BAM komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE VRAAG van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Open- bare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de veiligheid van middenbermen van autosnelwegen en een evaluatie van de bestaande richtlijnen ter zake

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de minister, geachte collega's, op 16 september 2007 is er op de autoweg tussen Veurne en Jabbeke opnieuw een zeer zwaar en dodelijk ongeluk gebeurd. Twee mensen uit Wielsbeke reden in onverklaarbare omstandigheden door de mid- denberm en botsten op een vrachtwagen die uit de tegenovergestelde richting kwam.

Na een ongeval deze zomer heb ik contact opgenomen met de administratie om te vragen naar de voorwaar- den voor het plaatsen van veiligheidsstootbanden langs onze autostrades. Volgens een richtlijn van 1988 mogen er, wanneer de middenberm breder is dan 12 meter, geen veiligheidsstootbanden geplaatst worden. In de praktijk worden er momenteel vanaf een breedte van 9 meter geen veiligheidsstootbanden geplaatst.

Mevrouw de minister, die richtlijn dateert van 1988, maar het verkeer is de voorbije 20 jaar enorm geëvolu- eerd. Als ik zie dat er op het stuk autosnelweg tussen Veurne en Jabbeke, met de havens van Calais en Zeebrugge, heel veel vrachtverkeer aanwezig is, denk ik dat we op 20 jaar tijd een enorme evolutie meege- maakt hebben.

Ik heb contact opgenomen met de lokale en federale politie, om de cijfers van de voorbije twee jaar op te vragen. In 2006 zijn er vijf dodelijke slachtoffers ge- vallen door het overrijden van de middenberm door de afwezigheid van veiligheidsstootbanden. Wat 2007 betreft, tonen de cijfers jammer genoeg aan dat er dit jaar al vijf doden zijn gevallen door verkeersongeval- len door het overrijden van de middenberm.

Mevrouw de minister, hebt u, sinds mijn oproep, ge- vraagd aan de administratie om de richtlijn te herbekij- ken? Onderneemt u eventueel maatregelen om de ver- keersveiligheid op onze autowegen te verbeteren?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Verfaillie, ik heb aandachtig naar uw vraag geluisterd en we hebben ook al contact gehad over het probleem, naar aanleiding van het dodelijke ongeval.

Het klopt inderdaad dat er een richtlijn bestaat van de administratie van 1988, maar die is al gedeeltelijk overruled door Europese reglementering. Die is dan ook opgenomen in een bericht dat aan de administratie werd overgemaakt in 2005.

Sinds 1988 ging men, wat de middenbermen betreft, niet over tot het plaatsen van middenbermen als er een vrije strook is van veertien meter. Sinds het aanvullen- de bericht van 2005 verwijst men naar literatuur- en verkeersstudies, waar men uit afleidt dat, als er een

afstand is van negen meter, de kans minimaal is dat er ongevallen gebeuren.

Op de autosnelweg waar u naar verwijst, is er een vrije ruimte van veertien meter breed, omdat men initieel dacht om daar nog een rijstrook extra aan te leggen, maar die is er uiteindelijk niet gekomen.

De richtlijnen zijn niet te nemen of te laten en kunnen altijd, op basis van de plaatsgesteldheid, herbekeken worden.

Ik heb ook onderzocht of er nog dergelijke autowegen zijn. De A19 Kortrijk-Ieper heeft ook een heel brede strook, waar, naar mijn mening, nog geen ongevallen gebeurd zijn met dezelfde impact.

Het klopt inderdaad dat er de voorbije periode een aantal zeer ernstige ongevallen zijn gebeurd. Telkens, ook al zou dat statistisch niet kunnen, met voertuigen die op de tegenovergestelde rijrichting geraakt zijn en zo in frontale botsing kwamen met wagens of vrachtwagens.

Ik heb de administratie opdracht gegeven om onderzoek te doen naar de precieze oorzaken van de ongevallen. Er zijn ook middelen vrijgemaakt om voor die plaats oplossingen te zoeken. Die zullen er wellicht in bestaan dat op de meest gevoelige plaatsen veiligheidsstootbanden aangebracht worden.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is eigenlijk het ziekenhuis van Veurne dat me een aantal maanden geleden spontaan heeft gecontacteerd en zei dat er een probleem was. Bijna om de twee weken moet het ziekenhuis met de medische interventiegroep (mug) ingrijpen, niet alleen voor dodelijke ongevallen, maar ook voor ongevallen zonder grote menselijke gevolgen.

Mevrouw de minister, ik denk dat de cijfers, deze vijf dodelijke verkeersslachtoffers in 2006 en in 2007, aantonen dat er op dat stuk autosnelweg dringend gehandeld moet worden en dringend iets moet gebeuren. Ik ben blij dat u overweegt om veiligheidsstootbanden aan te brengen op de meest kritieke plaatsen.

Ik stel voor dat we op permanente basis een evaluatie maken en kijken hoe de toestand evolueert. We moeten er als overheid inderdaad alles aan doen en maximale inspanningen leveren om dodelijke verkeersongevallen te voorkomen.

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mevrouw de minister, het is nu eenmaal een spijtig feit dat de Vlaamse autowegen, in vergelijking met andere landen, onveilig zijn.

En specifiek wat de middenberm betreft, hebben studies uitgewezen dat men best een zeer brede middenstrook

van 18 à 20 meter aanlegt, zonder beveiligingsconstructie. Ik weet ook dat dit in ons zeer dichtbevolkte Vlaanderen niet of nauwelijks haalbaar is. Uit studies van het Verkeerspunt Veiligheid van de Provinciale Hogeschool Limburg blijkt dat de Vlaamse richtlijnen over de aanleg van autosnelwegen en ook over de aanleg van de middenberm, totaal verouderd zijn. De jongste richtlijn is meer dan twintig jaar oud. Dat is door de spreker ook aangehaald. U zult ook moeten toegeven dat dit met het huidige verkeer een totaal achterhaalde situatie is.

Mijn vraag is wat u zult doen om de huidige stand van de wetgeving te actualiseren en aan te passen aan de huidige noden en behoeften van het wegverkeer? Dat zal de verkeersveiligheid zeker ten goede komen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik wil een positieve benadering aanbrengen. Er is laatst nog een mooie autoweg aangelegd, wat meteen ook een toeristische autoweg is geworden. Er is dus misschien een oplossing voorhanden. Ik heb al gezien dat wagens elkaar kruisen, vooral 's nachts natuurlijk, als ze snel willen terugkeren en simpelweg over de middenberm rijden. We kennen de situatie die zich in de 'neue Länder' voordeed toen de autowegen werden overgedragen van het vroegere Oost-Duitsland naar West-Duitsland. Dat was daar gebruikelijk. Bij ons gaat het eerder om een uitdrukking van vrijheid, maar het is niet zo veilig.

Men zou het kunnen beletten door in de middenberm simpelweg groen en struiken aan te planten. Ik begrijp niet waarom het daar niet gebeurt. Het zou meteen ook een toeristische meerwaarde kunnen betekenen waarmee men de seizoenen kan volgen. Het is eigenlijk de kam van de structuur, of de kamstructuur, de kam van de verbinding onder de plaatsen van de kust. Als men deze bedenking meeneemt, kunnen er misschien creatieve oplossingen worden gevonden. Breng geen verlichtingspalen aan. Het is immers een gelijkgronds aangelegde autoweg die het open landschap niet schendt. Bepantingen kunnen bovendien nog een meerwaarde opleveren.

Minister Hilde Crevits: Ik heb gezegd, mijnheer Loones, dat ik aan mijn administratie de opdracht heb gegeven om de verschillende mogelijke oplossingen te onderzoeken. Ik neem uw suggestie graag mee.

Mijnheer Huybrechts, ik denk dat u niet helemaal correct bent geïnformeerd. De omzendbrief dateert inderdaad van 1988 maar is aangevuld – ik heb hier de berichten meegebracht. Dat mag nog hoop ik, mevrouw de minister? Het is een aanvulling op de omzendbrief van 1988 en dateert van 2005 en verwijst zoals u zeer terecht aanhaalt, naar de recente nieuwe ontwikkelingen inzake

veiligheid, die rekening houden met het toegenomen verkeer en zo meer. Dat is er allemaal in opgenomen.

U verwijst ook naar de Europese normering. We beschikken dus over een aanvulling, maar het kan een nuttige suggestie zijn om alles in een nieuwe omzendbrief te steken. We zijn eigenlijk mee met de laatste stand van zaken. De afstanden die u aanhaalt, staan ook vermeld op bladzijde 4 van dat bericht. Er staat: “Om te komen tot een volledige nul, komt men aan twintig meter.” Nul betekent hier dat er zich nooit nog een ongeval kan voordoen. Vervolgens zakt men tot bijvoorbeeld 4 of 5 percent bij negen meter. De cijfers zijn bekend en opgenomen in de normering, maar worden niet ipso facto als regel gebruikt, maar moeten met de lokale situatie worden vergeleken en bekeken.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb nog een belangrijke vraag voor u, mijnheer de minister. Zijn er door de administratie al kredieten uitgetrokken om in 2008 de nodige aanpassingswerken te kunnen programmeren? Ze moeten in de begroting budgettair voorzien zijn.

Minister Hilde Crevits: De begroting 2008 moet hier nog worden goedgekeurd. Ik heb gezegd dat de administratie de opdracht heeft gekregen om de alternatieven te onderzoeken. Op de lopende kredieten nu zijn er beschikbare middelen om de oplossingen die nodig zijn, te financieren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIE van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over het ontslag van de secretaris-generaal van de administratie Economie

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte leden, op vrijdag 14 september besliste de Vlaamse Regering om de heer Rudy Aernoudt, secretaris-generaal van de administratie Economie, te ontslaan. Wie nog zo naïef was te geloven dat wat we zelf doen, we ook beter doen – de mantra die nu al sinds 20 jaar ons superioriteitsgevoel voedt – die is er definitief aan voor de moeite. Mijnheer de minister-president, in dit dossier ontbreekt, als u het mij vraagt, elke sereniteit en elke juridische basis. Wat erger is, op 14 september werd ook de aftrap gegeven voor een periode van moddergooien. Dat begon al daags na de beslissing van uw regering, toen het tussentijdse verslag van de ombudsman uitlekte. Daarna lazen we in de kranten

hoe collega's van de heer Aernoudt zich geroepen voelden om ofwel zijn verdediging op zich te nemen, ofwel tegen hem te pleiten. Gisteren dan, net voor dit parlement zou debatteren over deze zaak, verscheen in P-Magazine een uittreksel van het auditrapport over het functioneren van de heer Aernoudt. Dat kan geen toeval zijn.

Mijn verbazing bereikte helemaal een hoogtepunt toen ik, aansluitend bij heel dat partijtje moddergooien, want zo ervaar ik het, vandaag in de fractielokalen een kopie van het auditrapport mocht ontvangen, per ijlbode verzonden vanuit het kabinet van mevrouw Moerman. Een begeleidende brief stelt: “In overleg met de minister-president ben ik van mening, dat in het licht van de parlementaire werkzaamheden van deze week, u over alle relevante elementen dient te beschikken hieromtrent.”

Ik begrijp dit niet, op de eerste plaats omdat we, zeker als oppositie, in dit parlement vaak moeten smeken en bidden om rapporten te krijgen over het parlementaire werk. Ik begrijp dit vooral niet omdat het niet de taak van het parlement is om een audit te beoordelen over het functioneren van een topambtenaar.

Ik heb dit niet gelezen. Ik ben ook niet van plan om dat te doen. Ik ga u dat straks teruggeven. U mag het hebben. Ik hoef het niet. Ik heb wel vele andere audits en rapporten nodig om mijn werk te kunnen doen, maar deze audit hoef ik niet. Ik ben niet van plan om hiermee met modder te gaan gooien in de ene of andere richting. Het enige wat ik uit deze actie van minister Moerman, blijkbaar met uw steun ondernomen, concludeer, is dat deze regering deze zaak duidelijk niet meer in handen heeft.

Minister Moerman komt er net bij. Ik heb de indruk dat zij en haar entourage gewoon de trappers kwijt zijn, dat ze alle rationaliteit en koelbloedigheid hebben verloren. Mevrouw de minister, als u er niet in slaagt een conflict met een ambtenaar op een serene wijze op te lossen, dan heb ik de grootste vragen bij uw functioneren als minister.

Mijnheer de minister-president, dit vertoon moet stoppen. We hadden het daarnet over uw eerste Septemberverklaring. Papier is geduldig. Ik vind dit niet prettig voor u, want dit is geen leuk dossier, maar dit is het eerste dossier om aan te tonen dat u deze regering leidt. Stop deze verderfelijke soap. Ontdoe dit dossier van slib en moddergevechten en keer terug naar de essentie. De essentie van dit dossier is het ontslag van een topambtenaar met als motivering ten eerste een interview in een gerenommeerde Franstalige krant, waarin de betrokkene de zelfingenomenheid en de mantra van ‘wat we zelf doen, doen we beter’ in vraag durft te stellen, en ten tweede het feit dat de betrokken ambte-

naar niet reageerde op een website waarin mensen werden opgeroepen om hem eerste minister te maken.

Collega's, toen ik die argumenten hoorde, dacht ik echt dat het om een grap ging. Ik heb nooit zulke ridicule argumenten gehoord om een topambtenaar die amper 1 jaar geleden door dezelfde regering werd benoemd, te ontslaan. Ik ben geen jurist. Het is spijtig dat mevrouw Berx hier niet is, want zij is specialiste op het vlak van administratief recht. Ook mevrouw Merckx is hier niet. Misschien hebben ze ervoor gekozen om hier niet aanwezig te zijn omdat ze dit niet kunnen aanhoren. Ik kan hen best begrijpen. (*Rumoer*)

Mag een ambtenaar geen mening hebben? Mag een ambtenaar niet voor die mening uitkomen? Toen ik in een vorig leven minister was, werkte ik samen met topambtenaren die naast hun uren, en soms ook tijdens hun uren, schepen waren voor een partij die niet de mijne was: CD&V. Ik heb daar nooit problemen mee gehad, ook al verkondigden ze soms dingen waar ik het niet helemaal mee eens was. Het waren goede managers. Ze voerden, zij het niet altijd even enthousiast of even snel, de beslissingen van de regering uit. Een interview in *Le Soir* waarin iemand durft te zeggen wat we niet graag horen, gebruiken als argument om een topambtenaar te ontslaan, vind ik hallucinant. Het lijkt op het verhaal van de kleren van de keizer: het gaat om de uiting van het zelfingenomen Vlaanderen, een regio die na 20 jaar 'wat we zelf doen, doen we beter' geen kritiek meer verdraagt. Voor dit soort Vlaanderen, collega's, bedank ik feestelijk. Mijn eerste vraag is de volgende. Werd dit argument, zoals het blijkt in de ontslagbrief aan Rudy Aernoudt staat, besproken in de Vlaamse Regering?

De tweede reden zou een internetsite zijn die de heer Aernoudt wil uitroepen tot premier. Moet een ambtenaar reageren op een grappige site? Ik weet het niet. Ik weet wel dat wanneer hij het niet doet, dat in mijn ogen absoluut geen reden tot ontslag kan zijn. Mag er nog gelachen worden in Vlaanderen?

Als in het Vlaanderen van vandaag kan dat een topambtenaar wordt ontslagen omdat hij een eigen mening heeft en omdat hij niet reageert op een ludieke site, dan wil ik daar een stokje voor steken. U weet trouwens zelf heel goed dat dit ontslag de proef van de arbeidsrechtbank niet doorstaat. U overtreedt alle regels van uw eigen ambtenarenstatuut. De heer Aernoudt werd, nota bene in juli, nog positief geëvalueerd. Een ambtenaar die positief wordt geëvalueerd, kan alleen worden ontslagen wegens dringende redenen. Een fout artikel en een foute site zijn volgens mij geen dringende redenen.

Van de Vlaamse overheid wordt een voorbeeldfunctie verwacht. U doet het omgekeerde. U zegt eigenlijk dat willekeurige ontslagen moeten kunnen. U stelt de betrokken werknemer geen ander alternatief dan lange

procedures bij de arbeidsrechtbank. Natuurlijk hoopt u dat de zaak-Aernoudt snel weer uit de media-aandacht zal verdwijnen. Wanneer de arbeidsrechtbank over 3, 4 of 6 maanden een uitspraak doet, zal dat enkel nog een voetnoot zijn en dan bent u van de heer Aernoudt af.

Mevrouw de minister, nogmaals, ik wil niet op de zaak zelf ingaan. De audit die u ons per ijlbode bezorgde, heb ik niet gelezen. U krijgt hem terug, ik hoef die audit niet te lezen. Waar ik wel tegen rebelleer, is tegen de handelwijze van deze regering die haar eigen regels aan haar laars lapt, en die ondanks ambtenarenstatuten en decreten om zogenaamde klokkenluiders te beschermen, op 14 september met één pennentrek aan alle ambtenaren het signaal gaf dat ze opnieuw vogelvrij verklaard zijn. Ik begrijp trouwens niet dat de voltallige Vlaamse Regering dit ontslag zomaar laat passeren op basis van twee ridicule redenen.

Ik kan maar één reden vinden om het te begrijpen: we zitten opnieuw helemaal in de oude politieke cultuur en dus is het gegeven dat een blauwe ambtenaar en een blauwe minister niet overeenkomen een affaire binnen de blauwe familie en moeien wij ons er niet mee. Is het dat?

Waren de andere excellenties op de hoogte van het feit dat het niet alleen ging over een vervelend artikel en een internetsite, maar dat daags voordien aan minister Moerman het rapport werd bezorgd van de ombudsman, een rapport dat niet bepaald positief was voor haar?

Mijnheer de minister-president, u hebt samen met minister Moerman het ontslag van Rudy Aernoudt betekend. Ik vraag heel concreet aan u of u wist dat minister Moerman daags voordien het voorlopige en voor haar negatieve rapport van de ombudsman had ontvangen. Op dat rapport ga ik hier niet verder in, dat hebben we afgesproken.

Was u zich ervan bewust dat u op die manier meewerkte aan een scenario om het klokkenluidersstatuut onderuit te halen? Immers, door de timing van en de argumentatie in uw ontslagbrief kon of kan minister Moerman allicht makkelijker bewijzen dat het ontslag van Rudy Aernoudt niets te maken had met de klacht die hij eerder had ingediend over de consultancyopdracht.

Collega's, deze zaak gaat veel verder dan u op het eerste gezicht zou denken. In feite heeft de Vlaamse Regering op 14 september het hele proces van Beter Bestuurlijk Beleid definitief begraven. Dit proces werd indertijd binnen de paars-groene regering, althans door mij, met veel enthousiasme en overtuiging opgestart. Het hield in dat we de administratie zouden responsabiliseren en de kabinetten afslanken. Dat initiatief werd in de voorbije jaren systematisch teruggeschroefd. Het is vanmorgen al gezegd. In 2000 waren er 372 kabinetsmedewerkers, vandaag zijn het er 510. Volgens mij is dat eerder een vervetting dan een afslanking.

Een transparante en klantvriendelijke administratie is verder af dan ooit. UNIZO merkt op dat deze regering vlotjes parallelle structuren creëert die veel belastinggeld kosten, Hercules bijvoorbeeld, om familie en vrienden te ‘caseren’ op een manier waar de PS nog veel van kan leren.

Het ontslag van Aernoudt kwam er op basis van de goede oude traditie van politieke benoemingen en ontslagen. Iedereen zorgt voor zijn eigen familie. Hiermee is het principe dat een leidend ambtenaar een manager is en een contract heeft met de Vlaamse Regering waarop hij beoordeeld en geëvalueerd wordt, om zeep geholpen.

Ik herhaal nog eens mijn concrete vragen. Mijnheer de minister-president, werden de ontslaggrondes zoals ze betekend zijn aan de secretaris-generaal Economie besproken op de Vlaamse Regering? Hoe motiveert deze regering deze ontslaggrondes tegen de achtergrond van het ambtenarenstatuut en het Beter Bestuurlijk Beleid? Wist u, mijnheer de minister-president, op het moment dat u de ontslagbrief ondertekende, dat minister Moerman daags voordien een kritisch rapport van de ombudsman ontving? Waren de andere ministers op de hoogte van dat rapport?

De voorzitter: De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, dames en heren, er is de voorbije dagen al heel wat inkt gevloeid over het ontslag van topambtenaar Rudy Aernoudt. Hij is trouwens niet alleen gewezen secretaris-generaal van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie, maar ook gewezen kabinetschef van minister Moerman. Het spreekwoord zegt dat men meestal gebeten wordt door zijn eigen vlooiën. *(Gelach)*

Ik denk dat dit spreekwoord vandaag heel erg toepasselijk is, en misschien ook wel het gevolg van politieke benoemingen zoals deze. In tegenstelling tot mevrouw Vogels – ik zal u verbazen – ben ik niet van plan om de heer Aernoudt heilig te verklaren. Maar ik ben ook niet van plan, zoals de regering dat nu doet, om hem te diaboliseren. Het is de vraag of publieke uitspraken en handelingen van een topambtenaar van de Vlaamse administratie die regelrecht indruisen tegen uitgangspunten van het Vlaamse regeerakkoord, gedoogd kunnen worden door de Vlaamse Regering.

Artikel 1 van de deontologische code van de Vlaamse ambtenaren legt hen loyauteit op ten aanzien van het project van de Vlaamse Regering. Dat is ook logisch. Een aantal uitspraken van de heer Aernoudt over het gerechtvaardigde streven naar grotere Vlaamse autonomie zijn op z'n minst betwistbaar. Ik citeer er een: “Ik heb niet dezelfde visie als de Vlaamse Regering over de toekomst van Vlaanderen. Ik geloof niet in het ons op-

sluiten in een kleine regio van 6 miljoen inwoners. Moeten mijn dochtertjes opgroeien in een landje van 6 miljoen inwoners waar Antwerpen de hoofdstad van is, en waar iedereen Vlaams spreekt en de dialecten weer opkomen, waar we zwemmen in het geld, maar waar solidariteit niet meer in onze agenda staat? Neen, dank u. Als u als Vlaams politicus zegt, ik ga naar het federale niveau met als enige doel om het federale niveau uit te kleden, dan moet u in Vlaanderen blijven. Herfederering is een taboewoord voor velen, niet voor mij.”

Week na week in allerlei editoriaalen, columns en interviews over de taalgrenzen heen bleef dat maar duren. En dat voor een leidinggevend ambtenaar van uw administratie, mevrouw Moerman. Als minister zou ik ook twijfelen aan de loyauteit van de betrokken ambtenaar. Ik draai niet rond de pot. Ik verklaar de man niet heilig, maar ik diaboliseer hem evenmin.

De vraag is natuurlijk of deze uitspraken wel de echte reden zijn van het ontslag van de betrokkene. Ik heb de indruk dat het ontslag weinig met deze uitspraken te maken heeft. Die zijn slechts de stok waarmee de hond wordt geslagen. De echte redenen moeten elders worden gezocht, namelijk in het feit dat de betrokkene als klokkenluider een aantal wanpraktijken en inefficiënties in de werking van het kabinet van minister Moerman, en van de werking van de Vlaamse administratie in het algemeen heeft blootgelegd.

Hij heeft terecht zijn bedenking bij de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, bij het aantal kabinetsmedewerkers, dat van 372 in 2000 tot 510 in 2007 is gestegen. Hij heeft zijn bedenkingen bij bepaalde consultancy-, of moet ik zeggen expertiseopdrachten. Daar komen we in de nabije toekomst uitgebreid op terug met veel gerichtere en technische vragen. Hij heeft ook zijn bedenkingen bij een aantal overbodige vzw's en agentschappen van de Vlaamse Regering, bij bepaalde politieke benoemingen in die agentschappen en vzw's enzovoort. Ik heb de indruk dat het vooral gaat over die kritische bedenkingen, veel minder dan over het gebrek aan loyauteit dat de heer Aernoudt in het verleden aan de dag heeft gelegd ten aanzien van het project van de Vlaamse Regering.

Is het toeval dat op het moment dat het tussentijdse rapport van de ombudsman omtrent malversaties de betreffende consultancyopdrachten niet vermeldt in een lijst als antwoord op een parlementaire vraag die ik over die zaak heb gesteld? Als dat niet de echte reden is voor het ontslag van de heer Aernoudt. Opvallend is dat het ontslag wel, maar het voorlopige rapport van de ombudsman, nochtans al sinds half augustus in het bezit van het kabinet van minister Moerman, niet op de ministerraad werd besproken. Mevrouw de minister, was u bang dat de collega's het ontslag van Aernoudt niet zouden hebben goedgekeurd? Waarom dit relevante rapport achterhouden en verzwijgen op de betrokken

ministerraad tot op het cruciale moment dat de beslissing over het ontslag van de heer Aernoudt door diezelfde ministerraad wordt goedgekeurd?

Mevrouw de minister, ik kom op de essentie van het dossier omtrent de verzwegen consultancy- en expertiseopdrachten terug in een aparte interpellatie, maar ik kan me niet van de indruk ontdoen dat de werkelijke redenen voor het ontslag de op z'n minst vervelende vragen en opmerkingen over het aanhangig maken van het gunningsdossier, over het betwiste consultancycontract bij de Vlaamse ombudsman zijn geweest. Niet meer, maar ook niet minder.

Het ontslag van de heer Aernoudt laat inderdaad een zeer wrang gevoel na. Alleen al met de timing zit het grondig fout. Die timing wekt de indruk dat het niet draait om een gebrek aan loyaliteit, maar wel om andere zaken die ik hier al aangehaald heb. Het lijkt erop dat de klokkenluider Aernoudt ontslagen wordt, en niet de topambtenaar Aernoudt. Het lijkt erop dat de Vlaamse overheid een voorbeeld wilde stellen ten aanzien van loslippige ambtenaren die wanpraktijken willen aanklagen. Door de heer Aernoudt te ontslaan, wil men blijkbaar alle andere klokkenluiders onder de ambtenaren de mond snoeren en de wacht aanzeggen.

Dat is in elk geval de perceptie die ontstaan is en het is aan u, mijnheer de minister-president en mevrouw de minister, om dat te weerleggen. Ik heb echter nog maar weinig argumenten gehoord die deze stelling weerleggen. Alleen al daarom geven wij de heer Aernoudt het voordeel van de twijfel en vinden wij zijn ontslag op zijn minst onverantwoord. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, gedurende drie maanden hebben vier inspecteurs van de interne audit het departement van de heer Aernoudt binnenstebuiten gekeerd. Toch kon de Vlaamse Regering niet meer vinden om hem te ontslaan dan de volgende dringende redenen: een interview in *Le Soir* en een internetpoll met als onderwerp 'Aernoudt voor premier'.

Dat de interne audit net vandaag verspreid werd, is geen toeval. Het is een beproefde tactiek die dient om de aandacht af te leiden. Dat heet spervuur. Men verlegt de aandacht van de boodschap naar de boodschapper. Klokkenluiders worden in dit land altijd beschouwd als dader in plaats van als slachtoffer. Zo werkt het systeem blijkbaar. Het is ook door datzelfde systeem dat onze motie naar een latere datum verschoven is en dat wij als kleine partij nog maar eens opzijgeschoven worden.

Het gaat in wezen niet over de persoon Rudy Aernoudt, maar over de malversaties, de fraude, de belangenbehar-

tinging en het cliëntelisme op het kabinet van minister Moerman. Ik zeg dat niet zomaar. Lijst Dedecker heeft de bewijzen dat de moeilijkheden voor de heer Aernoudt begonnen toen hij eind vorig jaar het zakgeld van ongeveer 20.000 euro van minister Moerman weigerde toe te kennen voor een reis naar Amerika. Wij hebben de bewijzen dat minister Moerman zich ontpopt heeft tot een kampioene in politieke benoemingen en niet te beroerd is om haar eigen man of de moeder van minister Van den Bossche binnen te loodsen in de raden van bestuur van allerhande overheidsinstellingen en agentschappen.

Wij hebben ook de bewijzen dat minister Moerman het Vlaams Parlement voorgelogen heeft over de Herculesstichting en de dubieuze rol van de directeur, de heer Luwel, in de ontstaansgeschiedenis ervan. We hebben de bewijzen dat er gesjoemeld en gefraudeerd is met een consultingcontract voor haar politieke huisvriend Guy Serraes. Dit zijn zware beschuldigingen, maar ik uit ze alleen omdat er duidelijke bewijzen zijn.

Wij kunnen bewijzen dat BBB in werkelijkheid Beter Bediening van Bekenden betekent in plaats van Beter Bestuurlijk Beleid. Wij werken niet mee aan een doofpotoperatie door te schieten op de boodschapper.

Mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, het gaat hier met andere woorden niet over de zaak-Aernoudt, maar over de zaak-Moerman. De volgende dagen zullen wij die zaak verder uitspitten en de bewijzen op tafel leggen.

De voorzitter: Het is de bedoeling dat de minister-president antwoordt, maar gezien de vele persoonlijke feiten kan ik mij voorstellen dat ook minister Moerman nadien het woord wil nemen.

Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik zal zeer sereen antwoorden op de vragen die zijn gesteld over het ontslag van de heer Rudy Aernoudt. Nadien zal ook minister Moerman het woord nemen.

Het ontslag van de heer Aernoudt is een collegiale beslissing van de Vlaamse Regering. Ik zal daarover verdere tekst en uitleg geven.

We kennen de heer Aernoudt als een intelligent man met een ruime ervaring als publicist, als Europees ambtenaar, als federaal en Vlaams kabinetschef en als Waals adjunct-kabinetschef. We hebben echter moeten vaststellen dat zijn functioneren als secretaris-generaal niet zo goed was. Dat bleek al uit de argumentatie van de eerste evaluatie van de Vlaamse Regering. Daarbij werden een aantal verbeterpunten aangebracht.

De relatie tussen de Vlaamse overheid en de secretaris-generaal was eigenlijk slecht gestart. Tussen de aanstellingsbeslissing van de Vlaamse Regering van 25 juli 2006 en de ondertekening van de arbeidsovereenkomst in november liepen vier maanden, ondanks het feit dat de heer Aernoudt op 1 september 2006 de dienst had opgenomen. Deze lange periode van discussie over de arbeidsovereenkomst was verwonderlijk aangezien de kandidaat perfect op de hoogte was van de financiële voorwaarden die de Vlaamse Regering bood. Hij leek als kandidaat gemotiveerd om die uitdaging aan te gaan, maar hij maakte de vergelijking met zijn Europees statuut en vroeg bijkomende vergoedingen. Dat kon de Vlaamse Regering niet accepteren.

De feiten die de grond vormden voor het ontslag om dwingende redenen waren op zich ernstig genoeg en vormden tegelijkertijd de druppel die de emmer deed overlopen in een context van maandenlang problematisch functioneren. De argumenten voor het ontslag om dwingende redenen zijn weergegeven in het document dat aan de heer Aernoudt is betekend. Ik zal deze overlopen.

Op 10 september 2007 heeft de heer Aernoudt in een interview in *Le Soir*, waarin hij niet optrad als privépersoon maar als secretaris-generaal van het departement EWI, zijn werkgever openlijk in diskrediet gebracht. Hij beschuldigde de Vlaamse Gemeenschap van onbehoorlijk bestuur en zelfs van machtafwending. Diezelfde dag liet hij ook toe dat zijn communicatiemedewerker, zijnde de communicatiemedewerker van het departement EWI, de faciliteiten van zijn administratie, zowel personeel als middelen, inzette voor een mediacampagne over het feit dat ons land nog geen federale regering heeft. Deze feiten vonden plaats op het moment dat in dit parlement een interpellatie werd gehouden tijdens de speciale zitting die toen was georganiseerd.

Geen enkele werkgever kan accepteren dan een werknemer of ambtenaar dit soort gebrek aan loyaleit aan de dag legt. Dit vormt bovendien een inbreuk op de deontologische code. Dat is echter niet alles.

In de ontslagbeslissing werd verwezen naar een nota uitgaande van personeelsleden van de management-ondersteunende dienst, Team Financiële Dienstverlening van het departement EWI, waarin zware kritiek was opgenomen over het functioneren van de administratie waarvoor de heer Aernoudt verantwoordelijk was. Ik verwijs naar het ontbreken van gepubliceerde delegatiebesluiten, de niet-aanstelling van afdelingshoofden en een uitgavenpatroon dat moeilijk verzoenbaar is met het efficiënt omspringen met overheidsmiddelen.

Deze klachten vormden een element van het administratief onderzoek dat door de entiteit Interne Audit werd gevoerd en waarvan de resultaten ons vorige maandag werden bezorgd. Deze resultaten versterken volgens ons

de gegrondheid van de beslissing die de Vlaamse Regering heeft genomen. Mevrouw Vogels, het auditverslag is overgemaakt aan de voorzitter van het Vlaams Parlement.

Een tweede element is het rapport van de interne en de externe dienst die belast is met preventie op het werk. Dit rapport werd door deze dienst gemaakt naar aanleiding van een formele klacht van twee personeelsleden tegen de heer Aernoudt met toepassing van de wet ter bescherming tegen pesterijen, geweld en ongewenst seksueel gedrag op het werk.

Een aantal collega's hebben verwezen naar het klokkenluidersstatuut. Ik stel zeer formeel dat de bescherming waarvan de heer Aernoudt geniet ingevolge artikel 17bis van het Ombudsdecreet van 7 juli 1998, zoals gewijzigd in artikel 2, punt 4 van het zogenaamde raamstatuut, zich niet uitstrekt tot het ontslag wegens dringende redenen. Ze zijn gegrond op feiten die met de door de heer Aernoudt beweerde en aangediende onregelmatigheden geen uitstaans hebben.

Inmiddels zijn die a posteriori, van 5 maart 2007, van een volledig verschillende aard. De heer Aernoudt treedt daar in een volledig verschillende hoedanigheid op. Wat het ontslag betreft, zijn de opmerkingen dan ook niet juist.

In antwoord op uw vraag kan ik dan ook bevestigend antwoorden. De Vlaamse Regering vindt inderdaad dat er voldoende elementen zijn om een ontslag op staande voet te verantwoorden. Uitspraken over de federale solidariteit die de betrokkene doet als privépersoon stellen uiteraard geen enkel probleem. Uitspraken van betrokkene als secretaris-generaal van de Vlaamse overheid, waarbij hij zich uiterst deloyaal opstelt ten aanzien van beslissingen van de Vlaamse Regering en van het Vlaams Parlement, kunnen wat mij betreft uiteraard niet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mevrouw de voorzitter, collega's, normaal gezien ging het debat deze namiddag over het ontslag van de heer Aernoudt. Tijdens het discours van diverse collega's werd echter toch verwezen naar iets anders, namelijk het hangende klachtendossier bij de ombudsman. Mevrouw de voorzitter, dat is ook de reden waarom ik ook graag zelf het woord neem in dit debat.

Ik zal beginnen met een korte introductie. Het woord 'parlement' komt van het Franse werkwoord 'parler' – vandaag lijkt het wel de Dag van het Frans in het parlement. In een parlement praten en discussiëren de verkozenen met elkaar. Het is uit respect voor dit parlement dat ik op deze tribune antwoord op uw vragen,

nadat ik gisteren al alle informatie heb overgemaakt aan de Vlaamse Ombudsman.

Mijnheer Dewinter, in uw vraag verwijst u naar een overheidsopdracht inzake consultancy die niet zou zijn opgenomen in een antwoord op een schriftelijke vraag die u hebt gesteld. Het antwoord is eenvoudig. De aanstelling van Public Business Services – want daarover gaat het – is geen consultancy-opdracht in de klassieke betekenis van het woord, en viel met andere woorden buiten het onderwerp van uw vraag. Uw vraag ging ook niet over specifieke dossiers, maar betroffen wat ik een standaardvraag zou noemen, die u om de zoveel tijd aan alle leden van de Vlaamse Regering stelt.

U hebt, net zoals andere collega's, ook opmerkingen gemaakt met betrekking tot een voorlopig rapport, waarvan de Vlaamse Ombudsman zelf aangeeft dat "het een voorlopige versie is waaraan ondertussen al verschillende aanpassingen zijn gebeurd." Het betreft met andere woorden een momentopname in een procedure waar op dat ogenblik enkel de verklaringen van één partij waren verwerkt. De momentopname was dus gebaseerd op de quasi eenzijdige inbreng van de klager. Op het moment dat het voorlopige rapport bewust werd gelekt, hadden we nog niet de kans gekregen een wederwoord te geven.

De Vlaamse ombudsman geeft aan dat een definitieve versie nog alle kanten uitkan en benadrukt dat elke conclusie voorbarig is. Mijn reactie is, zoals gezegd, ondertussen bij hem ingediend. Dit gebeurde binnen de door de ombudsman aangegeven termijn van twintig dagen na de ontvangst van bijkomende stukken. Deze termijn is ingegaan op 6 september laatstleden, te weten daags na de ontvangst van de bijkomende stukken die door de ombudsman ter beschikking werden gesteld.

Voor de goede orde geef ik hier kort de procedure zoals ze door mezelf en door de ombudsman is gevolgd. Hoewel artikel 13 van het Ombudsdecreet van 7 juli 1998 stelt dat de ombudsman een klacht niet in behandeling neemt wanneer de klacht betrekking heeft op feiten die zich meer dan een jaar voor het indienen van de klacht hebben voorgedaan, gaat de procedure van start door melding, op 16 november 2006 en op 20 december 2006, van feiten die zich in de zaak Public Business Services zouden hebben voorgedaan op het einde van 2004 en in januari 2005. Zoals is bepaald in de van toepassing zijnde regelgeving – ik verwijs naar het hoger geciteerde Ombudsdecreet en het huishoudelijke reglement van de ombudsman – moet een onderzoek door de ombudsman wettelijk en reglementair starten met de schriftelijke mededeling van de klacht aan de bedoelde administratieve overheid. Andere onderzoeksmaatregelen volgen noodzakelijkerwijs op de schriftelijke mededeling van de inhoud van de klacht. De schriftelijke kennisgeving aan de administratieve overheid, in casu mijzelf, gebeurde op 9 maart 2007. Voor de volledigheid

en reagerend op enkele eerdere opmerkingen, meld ik u ook dat het voorlopige verslag op 20 augustus laatstleden op mijn kabinet is aangekomen. Mijn antwoord aan de ombudsman gisteren valt, zoals gezegd, volledig binnen de voorziene termijnen.

Nu ten gronde. Waarover gaat het? De aanstelling van Public Business Services (PBS) is een aanstelling van experts, zoals op Vlaamse kabinetten is toegestaan onder artikel 8 van het besluit op de organisatie van de kabinetten: "Binnen de perken van de daartoe voorziene kredieten kunnen de leden van de Vlaamse Regering voor in de tijd beperkte opdrachten of voor specifieke opdrachten een beroep doen ofwel op experts die gedetacheerd of aangesteld kunnen worden ofwel op expertise via consultancy. Deze experts worden niet in rekening genomen voor de berekening van het aantal stafleden overeenkomstig artikel 7." In het geval van PBS gaat het wel degelijk over een in de tijd beperkte expertenopdracht die valt onder artikel 8 van het kabinetsbesluit. Belangrijk is in dit verband de eerste zin van het artikel. Het gaat wel heel duidelijk om opdrachten binnen de perken van het kabinetsbudget. Met andere woorden: aangezien elk kabinet met een vast kabinetsbudget moet werken en aangezien je een euro maar één keer kunt uitgeven, impliceert de toepassing van het artikel dat je keuzes moet maken.

Hoe is die opdracht tot stand gekomen? Al in mijn periode als federaal minister van Economie, Energie, Wetenschapsbeleid en Buitenlandse Handel, en werkend met dezelfde vakkabinetschef, die in juli 2006 door de Vlaamse Regering zou worden aangesteld tot secretaris-generaal van het departement EWI, voelde ik de noodzaak om enerzijds politiek-strategisch en anderzijds organisatorisch door experts te worden bijgestaan. De procedure die moest leiden tot het bekomen van deze expertise werd in mijn federale tijd met het fiat van de klager gestart maar nooit beëindigd onder de wet betreffende de overheidsopdrachten, meerbepaald de onderhandelingsprocedure. Eenmaal verhuisd naar het Vlaamse niveau, werd deze onvoltooide opdracht als het ware een tijdelijke expertenopdracht in de zin van hoger vermeld artikel 8 van het kabinetsbesluit.

Artikel 8 leidt in wezen tot een onderscheid van ten minste drie soorten experts: zij die gedetacheerd worden; zij die hetzij als persoon, hetzij via een vennootschap worden aangesteld; experts waarop een beroep wordt gedaan via consultancy. Over deze laatste categorie, de expertise via consultancy, wordt in de omzendbrief – en ik zal de referentie toch maar geven, mevrouw de voorzitter: VR 2004/22 pagina 4 – gezegd dat bij een aanstelling rekening moet worden gehouden met de wetgeving op overheidsopdrachten...

Mevrouw Mieke Vogels: We hebben gisteren in het Bureau heel lang gepraat over het onderwerp van

het debat hier. Het interpellatieverzoek van de heer Dewinter ging over het rapport van de ombudsman en uw antwoord. We hebben toen beslist dat dit erg technisch was en het geen zin had om dat hier in de plenaire vergadering te bespreken. We hebben dat dan ook niet gedaan en hebben daarover niets gezegd. U komt nu voorlezen wat uw antwoord is aan de ombudsman. Ik vind dat dan ook weinig correct. In plaats van via de voorzitter het auditrapport over de heer Aernoudt rond te delen, had u misschien beter uw antwoord aan de ombudsman bezorgd. Dan zouden we met kennis van zaken kunnen reageren. Ik stel voor dat we doen wat we gisteren in het Bureau hebben gezegd en dit technische debat verwijzen naar de commissie op het moment dat ook de leden schriftelijk het antwoord van minister Moerman voor zich hebben. We kunnen moeilijk reageren op basis van iets dat hier wordt afgelezen.

De voorzitter: De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren: Mevrouw de voorzitter, ik pleit voor ernst. Mevrouw Vogels zegt eerst dat ze een verslag wenst in te kijken en het dan zal teruggeven aan de betrokken minister. *(Opmerkingen van mevrouw Vogels)*

Ik heb u ook niet onderbroken. Ze stelt eerst dat ze geen inzage wenst te nemen, maar er is een ander feit. Mevrouw Vogels, u hebt gelijk dat in het Bureau is afgesproken dat het ene en het andere en/of in plenaire en/of in commissie zou worden besproken op verzoek van u en anderen. In een parlement dat zichzelf respecteert, moet het mogelijk zijn dat een minister reageert op zaken die haar naar het hoofd worden geslingerd op een wijze waarop dit tijdens het voorbije uur is gebeurd. Moet ze zwijgzaam op haar stoel blijven zitten en dit laten gebeuren? Hebt u er al bij stilgestaan dat dit ongehoord is?

We hebben in het Bureau afspraken gemaakt over de werkwijze. Die zijn echter volledig overtreden, weliswaar door iemand die er niet direct bij werd betrokken. Dit is terloops in twee, drie zinsneden gebeurd. Ik herinner u eraan dat de heer Dewinter tijdens het gesprek in het Bureau duidelijk heeft gezegd dat hij er niet in detail op zou ingaan, maar er wel allusie op zou maken. Vindt u het dan logisch dat de minister die aantijgingen stilzwijgend ondergaat? Dit zou ongehoord, ongepast en onverantwoord zijn. Als dat het geval zou zijn, zou ik of iemand anders, vermoedelijk van de meerderheid, ageren en de minister vragen om erover uit te weiden. De verschillende voorzitters van dit parlement hebben tijdens al die jaren gesteld dat binnen een democratie in het parlement met elkaar moet worden gepraat en naar elkaar moet worden geluisterd. Laat dan ook een minister spreken na dergelijke aantijgingen. Respecteer het recht van luisteren en spreken van elk parlementslid maar ook van elke minister! *(Applaus bij Open Vld, CD&V en N-VA)*

De heer Jurgen Verstrepen: Er moet me iets van het hart. We hebben gevraagd om dit debat in de plenaire vergadering te kunnen voeren. Dat is de missieverklaring van het parlement en de parlementsliden. We hebben het volledige dossier in handen, maar konden het niet ter sprake brengen. Ik vind dit een omgekeerd toneel. Wij zijn niet aanwezig in het Bureau en kunnen dus niet beslissen. Zo eenvoudig is dat.

De voorzitter: Er was een actuele interpellatie van mevrouw Vogels en een gewone interpellatie van de heer Dewinter binnen. De heer Dewinter heeft geoordeeld om zijn interpellatie, die over consultancy ging, niet in de plenaire vergadering te houden. Daar ging het gesprek in het Bureau over. U had ook een actuele interpellatie kunnen indienen, maar u hebt dat niet gedaan. U hebt een motie ingediend die geagendeerd zal worden in de komende weken.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik ben op de hoogte van wat in het Bureau is beslist want blijkbaar waren de journalisten eerder op de hoogte dan dat de mededeling was verspreid. Een journalist van De Standaard heeft mij opgebeld om te zeggen wat er was beslist in het Bureau.

De voorzitter: Ik heb dat ook vastgesteld.

De heer Jurgen Verstrepen: U mag er misschien aan beginnen werken om dit anders te organiseren. Ik vind het terecht dat de minister uitleg geeft over alles wat in dit dossier staat. We hebben het dossier en we willen het met alle plezier aan u overhandigen.

De heer Francis Vermeiren: Ik heb alleen gereageerd op het feit dat mevrouw Vogels heeft gesteld dat de minister haar antwoord op de actuele interpellatie moet stopzetten. Ik heb alleen willen zeggen dat het parlement op zijn rechten moet staan. Als het parlement een minister interpelleert en daarbij aantijgingen uit, dan heeft die minister het recht en de plicht om daarop te antwoorden.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, de minister mag in het parlement verklaren wat zij wil. Dat is haar recht. Ik heb politieke bedenkingen bij het feit dat de Vlaamse Regering probeert om hier vandaag alles op één hoopje te gooien. Zo hoopt ze te kiezen voor de korte pijn. Ik vrees dat dit een slechte gok is. Misschien is het consultancydossier de aanleiding voor het ontslag van de heer Aernoudt. Dat betekent evenwel niet dat het dossier over de expertise- en consultancyopdrachten, het tussentijdse rapport van de ombudsman, het definitieve rapport van de ombudsman en allerlei zaken die de minister hier vermeldt, later niet gedetailleerd in het parlement aan bod kunnen komen.

Mijn interpellatie zal plaatsvinden, op basis van feiten, documenten en concrete vragen. Ik heb hier willen

vermijden dat vandaag de twee dossiers op één hoopje zouden worden gegooid. Toch gebeurt dat hier, en ik had eigenlijk niets anders verwacht. Men maakt zo een amalgaam van de twee dossiers, en dat is geen goede zaak. De toelichting over het ontslag van de heer Aernoudt van de minister-president is inderdaad een antwoord op de vragen in de actuele interpellatie van mevrouw Vogels en op de vragen die de heer Verstrepen en ook ik daaraan hebben toegevoegd.

Ik stel vast dat minister Moerman van mening is dat ze daarbij een aanvulling moet geven. Ik noteer dat. Dat doet evenwel niets af aan het feit dat ik haar daarover nog zal interpellieren, op basis van de informatie waarover ik vandaag al beschik, en op basis van de bijkomende informatie die ze vandaag geeft. Afgezien daarvan staat het de minister vrij om hier in het parlement te verklaren wat ze denkt te moeten verklaren.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mevrouw de voorzitter, collega's, in de uiteenzetting is een relatie tussen beide dossiers gelegd. Daarom zag ik me genoodzaakt om hier te antwoorden. Er is natuurlijk geen enkel probleem, mijnheer Dewinter, om in de commissie op de technische aspecten van het dossier in te gaan. Ik stel daarom voor dat ik hier in mijn antwoord de technische aspecten oversla. Ik hoop dan ook dat u niet zult zeggen dat ik hier zaken niet heb gezegd die ik toch had moeten zeggen. Hier verwoord ik dus het politieke verhaal; de technische uitleg zal ik u besparen. Tot de technische uitleg behoren ook de boekhoudkundige aspecten, zoals de uitleg over de budgetposten waarop uitgaven voor experts moeten worden geboekt en waarom dat zo is. Dat laatste kunnen we in de commissie bespreken.

Hier volgt dus de politieke uitleg, die helaas ook technische aspecten heeft. Soms is die uitleg over die technische aspecten nodig om te kunnen antwoorden op wat hier is gezegd. Er is gezegd dat bij de aanstelling van experts via consultancy, die is behandeld in de omzendbrief waaruit ik citeerde toen mevrouw Vogels het woord kreeg, rekening dient gehouden te worden met de wetgeving op de overheidsopdrachten, de levering van diensten en de mededingingsregels. A contrario betekent dit dat, rekening houdend met de Vlaamse regelgeving, dat dit niet het geval zou zijn voor de andere categorieën van experts. Het contract met PBS valt onder de tweede categorie: experts die tijdelijk via de vennootschap worden aangesteld.

Het verschil tussen aangestelde experts en experts die via consultancy worden ingeschakeld, is niet dat in het ene geval het enkel gaat om natuurlijke personen en in het andere geval ook of alleen om vennootschappen die in aanmerking komen. Voor de wetgeving op de overheidsopdrachten is dat verschil volkomen irrelevant. Dat verschil kan niet verklaren waarom volgens de Vlaamse

regelgeving de wetgeving op de overheidsopdrachten op de eerste categorie niet en op de tweede categorie wél van toepassing zou zijn.

Wat is dan wel het onderscheid tussen experts en expertise via consultancy? Het verschil is de aard van de expertisewerkzaamheid. Betreft de expertise de interne werking van een kabinet – organisatorisch, financieel, beleidsmatig – zodat de expert als het ware deel gaat uitmaken van de ministeriële staf en derhalve ook met de minister een maatschappijvisie deelt, dan betreft het een tijdelijk of met een bijzondere opdracht aangestelde expert die zowel een natuurlijk als een rechtspersoon kan zijn. Betreft de expertise een aan het kabinet externe werking met een welomlijnde opdracht, dan gaat het om expertise via consultancy.

In casu gaat het in het geval van PBS om een ruime opdracht die betrekking heeft op de interne werking van het kabinet waardoor de expert als het ware deel gaat uitmaken van de ministeriële staf. En dat is hier letterlijk te nemen in het geval van PBS want hun mensen woonden ook stafvergaderingen bij. Het gaat met andere woorden om de facto kabinetspersoneel zoals dat ten andere ook wordt aangegeven door de inspectie van Financiën zelf, daarmee een courante praktijk bevestigend. Ik geef u een element ter staving mee: de overeenkomst zou van rechtswege eindigen wanneer de minister zijn of haar functie neerlegt net zoals dat ook het geval is bij eigenlijk kabinetspersoneel in de beperkte betekenis van het woord.

Ik bespaar u de technische uitleg over de wetgeving terzake verder. We kunnen er in de commissie op terugkomen. Hoe dan ook, de opdracht aan de bvba Public Business Services werd van bij de aanvang aanzien als een expertenopdracht en niet als een beroep op expertise via consultancy zodat, met name wat de uitvoering ervan aanging, geen toepassing werd gemaakt van de wetgeving overheidsopdrachten.

Op het vlak van de betaling wil ik u, mijnheer Dewinter en mevrouw Vogels, ter wille zijn en zal ik deze discussie over budgettaire aanrekeningen van het een en ander – ik wil hier niet beginnen over ESR-codes – in de commissie voeren. Geeft u mij dan ook de kans om dat in de commissie te doen en verwijt me niet dat ik het niet in de plenaire vergadering deed. Ook op de verlenging van de opdracht ga ik niet in omdat het ook een juridische redenering is die in de commissie kan uitgewerkt worden.

Wat ik samenvattend wil zeggen is dit: bij de aanstelling van BPS tot expert was geen naleving van de wetgeving overheidsopdrachten vereist omdat het ging om de aanstelling van experts onder artikel 8 van het kabinetsbesluit. Desalniettemin heeft de toenmalige dossierverantwoordelijke, mijn toenmalige vakkabi-

netschef en tevens huidige ex-secretaris-generaal van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie, in de verwarring van de overgang van federale naar Vlaamse kabinetsregels, teruggegrepen naar de federaal opgestarte procedure om de aanstelling van de door mij gevraagde interne expertise inzake strategische beleidsondersteuning tot een 'goed' einde te brengen. Zowel de opstart als de doorstart van de procedure met betrekking tot het expertencontract van PBS was de verantwoordelijkheid van mijn toenmalige vakkabinetschef, die mij overigens in die functie was aanbevolen door mijn toenmalige partijgenoot de heer Dedecker.

Dan ga ik u zeggen wat u mij moet verwijten. U moet mij veel verwijten. En wat u mij in concreto moet verwijten is dat ik me vergist heb. Ik heb me vergist in een persoon die geacht wordt de naaste medewerker van de minister te zijn: je vertrouwenspersoon, je steunpilaar, je kabinetschef. Zoals een van mijn collega's deze week tegen mij zei: "Mijn kabinetschef weet bij wijze van spreken of ik ruzie gehad heb de dag voordien of 's nachts met mijn vrouw, want dan weet hij tenminste waarom ik slechtgumeurd ben." Dit was maar een illustratie van wat het betekent om vertrouwenspersoon te zijn.

Wat dit parlement me kan en moet ten laste leggen, en waarvoor ik ook een groot mea culpa sla, is het feit dat ik eigenlijk veel te laat heb ingezien wie me omringde en met welke bedoelingen.

Gedane zaken nemen geen keer. Collega's, men kan allerhande medewerkers hebben. Men kan intelligente medewerkers hebben, medewerkers die slordig zijn, medewerkers die chronisch te laat komen en zelfs medewerkers die niet alle dagen hun tanden poetsen. Collega's, dat is irrelevant. Wat relevant is, is de loyaliteit van die mensen. En dat, dames en heren, collega's, is waar ik me in heb vergist. *(Applaus bij de meerderheid)*

Mevrouw Mieke Vogels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Dewinter heeft gelijk. Minister Moerman mag natuurlijk hier in het parlement zeggen wat zij wil, maar ik betreur dat we hier eigenlijk het antwoord hebben gekregen dat minister Moerman normaal gezien aan de ombudsman heeft gegeven. Ik vraag me af of dat de hele procedure met de ombudsman ten goede komt. De ombudsman moet nu de oorspronkelijke klacht en het antwoord verwerken tot een definitief advies. Ik laat in het midden of dit allemaal wel volgens de regels is.

Mevrouw de minister, ik noteer dat u zegt dat het niet op uw vraag, maar op initiatief van de voorzitter is, dat het auditrapport onder de parlementsleden verspreid werd.

Mijnheer de minister-president, ik vind het eigenlijk niet kunnen dat u hier een aantal klachten ventileert ten aanzien van de secretaris-generaal, meer bepaald dat er klachten zijn zoals seksuele intimiteiten en slecht leiderschap. *(Opmerkingen)*

U hebt dat wel gezegd. Er zijn zelfs klachten over pestertijen en seksuele intimiteiten, hebt u gezegd.

Mevrouw de voorzitter, er bestaan geëigende procedures om met dergelijke klachten om te gaan. Het getuigt van goed bestuur om die procedures te respecteren.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Vogels, het is toch wel zeer eigenaardig hoe u een en ander beluistert. Ik wil nog eens voorlezen wat ik daarnet heb gezegd: "een tweede element is het rapport van de interne en externe dienst belast met preventie op het werk. Dit rapport werd door deze dienst gemaakt naar aanleiding van een formele klacht van twee personeelsleden tegen de heer Aernoudt, met toepassing van de wet ter bescherming tegen pestertijen, geweld en ongewenst seksueel gedrag op het werk."

Dat heb ik gezegd. Niet meer en niet minder. Hebt u het nu goed begrepen?

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb het heel goed begrepen, maar u suggereert op die manier bepaalde aantijgingen tegen iemand. Er bestaan geëigende procedures om met dat soort klachten om te gaan.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, ik heb daarstraks gezegd dat er twee plaatsen zijn waar er freedom of speech is, maar er zijn natuurlijk limieten. Mevrouw Vogels, als u niet wilt horen wat ik zeg, is dat natuurlijk volledig uw verantwoordelijkheid, maar dit dossier is ernstig genoeg om zeer aandachtig te luisteren en de zaken niet te verdraaien, wat u wel doet. *(Applaus bij CD&V, Open VLD en N-VA)*

Mevrouw Mieke Vogels: Dit doet niets af aan de grond van de zaak, met name dat in het kader van goed bestuur de regering oordeelt of er voldoende zware redenen zijn om een bepaalde ambtenaar, via evaluatie en functioneringsgesprekken, terecht te wijzen en eventueel daarna te ontslaan.

Mijnheer de minister-president, ik heb geen antwoord gekregen op een nochtans heel simpele vraag, die u met ja of neen kunt beantwoorden. Had u, op het moment dat u de ontslagbrief van de heer Aernoudt betekende, weet van het rapport dat de ombudsman aan minister Moerman had bezorgd?

De heer Filip Dewinter: Mevrouw Moerman, u hebt van het podium gebruik gemaakt om te antwoorden, niet op de vragen van de parlementsleden, maar wel op het tussentijdse rapport van de ombudsman en de opmerkingen en aantijgingen van de heer Aernoudt zelf. Dat is uw goed recht. Ik val u daar niet op aan, maar dat verplicht mij natuurlijk voor de volledigheid om een voorafname te doen op mijn eigen interpellatie die uiteindelijk het gevolg is van een aantal parlementaire

vragen die ik heb gesteld omtrent de consultancy-opdrachten die door de Vlaamse Regering zijn gegeven.

Ik heb drie korte opmerkingen. Ik ga niet in op details en zal niet technisch worden. We hebben daar alle tijd voor. Ik heb wel wat weerleggingen op de argumenten die u hebt opgesomd.

Eerst en vooral creëert u een bewuste verwarring tussen de termen expertise en consultancy. Laat ons aannemen dat expertise doorlichting betreft en consultancy advies. De opdrachten die u aan het betrokken bureau hebt gegeven, betreffen advies en geen doorlichting. Consultancy dus, en geen expertise. Opvallend is dat in de lange lijst van meer dan 50 bladzijden van alle consultancy-opdrachten van de verschillende kabinetten van de Vlaamse Regering men geen onderscheid maakt – ook niet in de lijst die u mij hebt bezorgd – tussen consultancy en expertise.

Ik heb in de lijst van alle ministers, ook van uw kabinet, expertiseopdrachten gevonden: ostentatieve expertiseopdrachten die wel degelijk de doorlichting van bepaalde diensten, van bepaalde administraties, agentschappen van de Vlaamse Regering tot opdracht hebben. Opvallend is dat deze ene expertiseopdracht niet in de lijst wordt opgenomen. U zegt dat het een expertenopdracht is. Ook daar lanceert u weer een bewuste begripsverwarring. Artikel 8 van het ministerieel besluit betreffende de organisatie van de ministeriële kabinetten bepaalt dat experten kunnen worden aangeduid boven op het voorziene aantal kabinettsmedewerkers. Dat kan gebeuren via een specifieke procedure die daarvoor wordt voorzien. Het is een andere procedure dan die die voor consultancy- en expertiseopdrachten gelden. De opdracht aan het bewuste bureau waarvan sprake is geen aanduiding van experts, maar betreft het aanduiden van een bureau, dat geen doorlichting maar wel adviezen moet geven en speeches moet schrijven.

Van het kabinetspersoneel zegt de heer Aernoudt dat het alleen maar de VLD-mandatarissen en -militanten waren die een bepaalde media- en communicatietraining kregen. Het gaat niet om het aanduiden van een expert op basis van artikel 8 van het ministerieel besluit betreffende de organisatie van ministeriële kabinetten, maar om het advies en specifieke opdrachten die thuishoren bij consultancy en niets te maken hebben met het aanduiden van een expert en al evenmin met doorlichting of expertise.

Mevrouw de minister, ik betreur het dat u bewust deze begripsverwarring gebruikt om er onderuit te komen terwijl u goed genoeg beseft dat de argumentatie die u aanhaalt, u op geen enkel moment ontslaat van procedures betreffende openbare aanbestedingen die noodzakelijk zijn bij consultancy en bij expertiseopdrachten. Ik zal dat verder in detail met u doornemen naar aanleiding van de interpellatie die ik daarover zal houden.

Een laatste opmerking, mevrouw de minister. U had het tussentijdse rapport van de ombudsman al op 20 augustus in uw bezit. Dat is de enige vermelding die ik ter zake heb gemaakt.

U hebt daarvan geen melding gemaakt op de minister-raad waar het ontslag van de heer Aernoudt voorlag. Mevrouw Vogels heeft terecht die vraag gesteld. Dat is vrij cruciaal en essentieel in het hele debat. U hebt dit niet gedaan, hoewel dit doorslaggevend was. Uit dit rapport blijkt immers dat de ombudsman de aanklager, de heer Aernoudt, gedeeltelijk en zelfs volledig gelijk geeft. U hebt blijkbaar ook geen melding gemaakt van het feit dat de betrokkene het statuut van klokkenluider heeft aangevraagd bij de ombudsman. Het ontslag van de betrokkene zou wellicht niet hebben plaatsgevonden indien de ministerraad daarvan op de hoogte zou zijn geweest. Mijn vragen aan de minister-president zijn duidelijk. Mijnheer de minister-president, was de ministerraad op de hoogte van het tussentijdse rapport van de ombudsman waarover mevrouw Moerman al op 20 augustus beschikte? Was u ervan op de hoogte dat de betrokken ambtenaar reeds geruime tijd daarvoor het statuut van klokkenluider had aangevraagd, op basis van het decreet in kwestie? Mocht u daarvan op de hoogte zijn geweest, zou dit uw beslissing op de ene of de andere wijze hebben beïnvloed?

De heer Jurgen Verstrepen: Mevrouw de minister, ik heb aandachtig geluisterd naar uw uitleg, waarvan gewoon maar akte. Ik vind dat ook hier de vrijheid van meningsuiting moet blijven gelden. Ik heb begrepen dat er blijkbaar maar twee plekje in Vlaanderen zijn waar dat moet. Voor mij zijn dat er veel meer. Ik vind dus dat u het recht hebt om te antwoorden. Het is alleen maar dat, tot nu toe. U weet dat het niet alleen over PBS gaat. U weet dat. Ik ga daar nu niet verder op in, maar wil eraan toevoegen dat, als u daar dan een emotionele uitleg doet, dat allemaal thuishoort in een geheel van 'laten we ontroerend zijn'. Dan zitten we in het verhaal van de perceptie. Perceptie is iets waar dit huis en de politici in onze samenleving voortdurend tegen vechten. U hoort me niet zeggen dat niemand zich mag vergissen. Ik zie echter hoe een werkgever als de Vlaamse Regering, los van inhoudelijke problemen die er zouden zijn geweest met de heer Aernoudt, op het publieke forum omgaat met die man. Mijn eerste indruk is dat hij door de modder wordt gesleurd. Kranten krijgen interne documenten. Dan vraag ik me toch af wat de Vlaamse overheid of de Vlaamse Regering als werkgever dan te vertellen heeft. Dat is onze taak. Daar wou ik eigenlijk heen: als we dan de feiten hebben, en we stellen er vragen over, dan wordt hier vrij eigenaardig op gereageerd. "Het Vlaams Parlement wil het centrum van een democratisch Vlaanderen zijn en de burgers nauw bij de politieke besluitvorming betrekken, en streeft daartoe naar maximale transparantie en optimale communicatie." Dat staat letterlijk in de

missieverklaring van dit huis. Ik vind dat zeer belangrijk. Dit moet nog een vervolg krijgen, en dat weet u.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik wil herhalen dat ik zeer sereen alle elementen die ons hebben gebracht tot het ontslag om dringende redenen van de heer Aernoudt heb gegeven. Ik heb hopelijk duidelijk gemaakt, verwijzend naar artikel 17bis van het Ombudsdecreet van 7 juli 1998, dat er een duidelijk onderscheid is tussen redenen van ontslag om dringende redenen en het statuut van klokkenluider.

Dan ga ik in op de laatste vraag, die mogelijk onvolgende of niet is beantwoord. Minister Moerman heeft in augustus de toenmalige minister-president en een aantal collega's ingelicht. Iedereen in de regering wist dat die procedure liep. Voor alle duidelijkheid: de redenen voor het ontslag zijn van een andere aard dan de bescherming en de verwijzing naar dat artikel 17bis.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer de minister-president, u zegt dat de ministerraad op de hoogte was van het feit dat de procedure liep.

Mijn vraag is veel specifiek. Was de ministerraad op de hoogte van het tussentijdse verslag van de ombudsman zoals het op 20 augustus aan minister Moerman werd overgemaakt? Heeft de minister er op het moment van de discussie over het ontslag van de heer Aernoudt melding van gemaakt? Heeft de minister de regering ingelicht over de inhoud van dat verslag?

Ik vind dat heel erg belangrijk, want indien men de inhoud van het verslag had gekend, zou de beslissing van de regering misschien wel zijn beïnvloed en zou de beslissing om de betrokkene te ontslaan misschien wel ongedaan zijn gemaakt. Indien de minister de regering niet heeft ingelicht, heeft ze minstens een grove deontologische fout gemaakt, want dan heeft ze heel belangrijke informatie in het kader van dit ontslag bewust achtergehouden voor de ministerraad.

Minister Fientje Moerman: De collega's, mijnheer Dewinter, waren, net zoals wellicht heel België, perfect op de hoogte van het feit dat er een procedure liep. Dit kwam in de pers uitgebreid aan bod. Daarover bestaat zeker geen twijfel.

Het is ook zo dat op de ministerraad zelf niet werd gesproken over de andere procedure omdat die met het ontslag om dringende reden niets te maken had. Maar, u begrijpt dat vooraleer dergelijke zwaarwichtige beslissingen worden genomen, men ook informeel met elkaar overlegt op kabinetsniveau. Daar werd die informatie wel meegedeeld.

De heer Filip Dewinter: Mevrouw de voorzitter, het antwoord van de minister is heel duidelijk: de minister-

raad was formeel niet op de hoogte van het tussentijdse rapport en kon er dus ook geen rekening mee houden. Dat is een belangrijke vaststelling. Ik blijf erbij dat de minister een grove deontologische fout heeft gemaakt en dat ze bewust informatie heeft achtergehouden om de ministerraad in een bepaalde richting te doen beslissen.

De minister heeft er zelf voor gekozen om vandaag een uiteenzetting te geven. Die was vooral een antwoord op vragen die we al in de pers konden lezen over het tussentijdse rapport van de ombudsman. Ik zou dus willen vragen om dat tussentijdse rapport, net zoals de interne audit die we vandaag hebben gekregen over het functioneren van de heer Aernoudt, nu bekend te maken aan het hele parlement. Ik wil met kennis van zaken debatteren.

Mevrouw de minister, ik heb naar uw antwoord geluisterd, een antwoord waar we vandaag niet om gevraagd hebben, en ik vind dat we op zijn minst de argumenten en de inhoud moeten kennen van het tussentijdse rapport. Ik dring er dus op aan om dat rapport dringend publiek te maken.

Mevrouw de voorzitter, ik dring er bij u op aan om de minister te vragen om het parlement in kennis te stellen van het rapport.

De heer Francis Vermeiren: Mevrouw de voorzitter, ik wens alleen maar te wijzen op de tegenspraak in het betoog van de heer Dewinter. In het begin van de discussie over deze interpellatie heeft hij heel duidelijk gesteld dat de reden van het ontslag op een andere plaats gezocht moest worden. Naar mijn bescheiden mening is uit dit debat duidelijk gebleken dat er geen correlatie is, maar op het einde zegt de heer Dewinter toch tegen de minister dat ze een deontologische fout heeft gemaakt omdat ze het niet gezegd heeft. Dit is een flagrante tegenspraak.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Dewinter, tenzij ik de kranten verkeerd gelezen heb, lag dat voorlopige rapport op straat – en ik heb het daar zeker niet gelegd. Als ik me niet vergis, werd het zelfs in extenso op de website van een bepaald blad gepubliceerd. Voor alle duidelijkheid: in een dergelijke procedure is het niet de bedoeling om het publiek te maken. Het parlement moet zelf weten wat het wil. Maar ik denk, mijnheer Dewinter, dat u het al genoegzaam kent.

De heer Filip Dewinter: Wees gerust, ik heb de website in kwestie ook geraadpleegd, mevrouw de minister – en ik heb het tijdschrift trouwens bij –, maar daarop staan bepaalde onderdelen uit het rapport, niet het volledige rapport. Ik vind dat we nu maar eens open kaart moeten spelen. De media zijn in het bezit van het rapport, net zoals bepaalde geprivilegieerde ministers. Of heeft de voltallige ministerraad het ondertussen in zijn bezit? Ik weet het niet. Legt u het eens uit. Ik weet dat

bepaalde parlementsleden wel en anderen niet over het rapport beschikken. Geef ons het rapport. Als u het niet wilt geven, had u met uw antwoord maar moeten wachten op mijn interpellatie of u had moeten zeggen dat u geen antwoord wenst te geven omdat u het definitieve rapport van de ombudsman afwacht. Wat is het nu? We krijgen stukken informatie en we krijgen een antwoord dat we nog niet gevraagd hebben, maar toch zegt men mij dat ik moet wachten op het definitieve rapport.

Ik wil nu het tussentijdse rapport in zijn volledigheid zien. Dat is een legitieme en normale vraag na uw uiteenzetting van vandaag.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Verkiezing van een Nederlandstalig plaatsvervangend lid

De voorzitter: Dames en heren, bij de verkiezing van de Nederlandstalige vaste en plaatsvervangende leden van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie in de plenaire vergadering van 20 juni 2007 werden voor de VB-fractie drie mandaten van plaatsvervangend lid nog niet ingevuld.

Bij brief van 13 augustus 2007 draagt de heer Filip Dewinter, voorzitter van de VB-fractie, mevrouw Gerda De Ryck voor als plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Vraagt iemand hieromtrent het woord? *(Neen)*

Aangezien het aantal kandidaten het aantal toe te wijzen mandaten niet overtreft, verklaar ik mevrouw Gerda De Ryck verkozen tot plaatsvervangend lid van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Mevrouw Gerda De Ryck zal eerstdaags worden uitgenodigd om in handen van uw voorzitter de voorgeschreven eed af te leggen.

VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2008

Bespreking *(Voortzetting)*

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

U komt nadien aan het woord, mijnheer Verstrepen.

De heer Jurgen Verstrepen: Het gaat me om het principe. Ik vraag me af hoe de volgorde van sprekers wordt bepaald.

Ik zal geen betoog houden over de Septemberverklaring.

De heer Christian Van Eyken: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, het is misschien wat lastig om de draad met de bespreking weer op te nemen. Wees gerust, ik zal niet doen zoals sommigen deze morgen, en u gedeeltelijk in het Frans toespreken. Ik zal dat volledig in het Nederlands doen.

Mijnheer de minister-president, uw eerste Septemberverklaring was die van een bedrijfsleider, die zijn ambities voor het komende jaar niet alleen aan zijn topmanagers voorstelde maar aan het hele bedrijf. Ik zou het kunnen samenvatten als volgt: hoewel wij de voorbije jaren lieten uitschijnen dat we een bloeiend bedrijf waren, is het zo dat we nog niet de top hebben behaald. Ambities dus om nog beter te presteren. De economie moet nog beter worden, beter presteren, het onderwijs beter afstemmen op het beroepsleven en er moeten meer 55-plussers terug in het arbeidscircuit geraken, de fiscale druk moet verlaagd worden, er moet worden geïnvesteerd. Alles draait om de economie en een beter presterend bedrijf.

Daarnaast slechts enkele paragrafen over cultuur en ontspanning. De Septemberverklaring was een koele, zelfs koude kijk op een economische realiteit. En de mensen daarin? Ik bleef op mijn honger wanneer het ging over de visie op onze samenleving: er komen geen nieuwe impulsen. Wat doen we met de vergrijzing? Met de groeiende vraag om de zorgen van deze steeds groter wordende bevolkingsgroep? Wat is de samenlevingsvisie van de Vlaamse Regering daarop? Hoe zal zij omgaan met de grote vraag naar opvang voor zorgbehoevenden?

En dan hebben we het onderwijs. Schooldirecteurs breken zich het hoofd over het onderhoud van hun gebouwen. Vaak worden leerkrachten en ouders ingeschakeld om de handen uit de mouwen te steken. Er worden benefietfeestjes georganiseerd om materiaal aan te kopen. Wat wordt er gedaan om de infrastructuur van onze onderwijsinstellingen te moderniseren en aan te passen aan de noden van de huidige pedagogiek?

Welke houding wordt aangenomen tegenover culturele problemen? Alle nieuwkomers aanzetten om Nederlands te leren is niet de oplossing waarmee alle problemen van de baan zullen geraken. Dit zal niet beletten dat er in grootsteden wijken zullen zijn waar inwoners van buitenlandse afkomst een grote meerderheid

zullen vormen omdat de huisvesting er goedkoper is en vooral niet aan de maatstaven van ons Westers comfort voldoet. Wat wordt juist bedoeld met het inburgeringsbeleid uitbreiden tot oudkomers die een beroep doen op een werkloosheidsuitkering of een leefloon? Welke middelen zullen er worden aangewend om een sociale mix te creëren in onze grootsteden, om generatieoverschrijdende projecten uit te werken waar de bejaarden niet uitgerangeerd worden maar waar ze te midden van de jongere bevolking blijven leven?

Mijnheer de minister-president, in een paragraaf over Brussel zegt u: “Open en verdraagzaam, dat geldt ook voor onze relatie met Brussel, kruispunt van culturen en gemeenschappen.” Welke rol wordt hierdoor aan Brussel toebedeeld? Beschouwt u het Brusselse Gewest als een volwaardig gewest? Er blijft in de politiek een haat-liefdeverhouding bestaan tegenover Brussel. Waar staat Brussel in het confederale project van de Vlaamse Regering?

Inzake mobiliteit stelt u dat onze toegangswegen niet mogen dichtslippen, maar duurzaam toegankelijk moeten worden gemaakt. U ijvert voor de verdieping van de Westerschelde, voor de Liefkenshoekspoorverbinding, de heringebruikname van de IJzeren Rijn en het START-project voor de luchthaven van Zaventem. Deze projecten maken geen deel uit van de sector van het wegverkeer. Nochtans hebben we de meeste problemen op onze wegen met de files.

Ik las onlangs een voorspelling dat het fileprobleem over enkele jaren zou duren tot middernacht. Het is alom gekend dat het fileprobleem en het tijdverlies dat hiermee gepaard gaat een groot verlies is voor onze economie. Elke dag stellen wij vast dat een incident op onze wegen verstreckende gevolgen heeft. De monsterfiles zijn bijna een dagelijks fenomeen geworden. Kan het vervoer per spoor of via het water vandaag nog een alternatief bieden voor het vervoer over de weg? Is onze bedrijfswereld daar wel toe bereid? Of beantwoordt deze vervoersmodus aan de huidige bedrijfseisen?

Er is geen woord te bespeuren over de denkpijpen van de Vlaamse Regering over de problematiek van de luchthaven en de lawaaihinder. Hoe zit het met het aantal nachtvluchten? Welke houding zal de Vlaamse Regering aannemen in de gesprekken met de nieuwe federale minister van Mobiliteit?

Mijnheer de minister-president, vanuit de invalshoek van het bedrijfsleven begrijp ik uw zorg, en in uw Septemberverklaring was er aandacht voor elk van uw ministers, maar concrete antwoorden op twee van de zes prioriteiten heb ik niet gehoord. Uw beleidsploeg engageert zich om de wachtljsten terug te dringen. Hoe zal dit concreet gebeuren? U wilt burgers en bedrijven een betere dienstverlening garanderen. Welke concrete

maatregelen zullen worden genomen gedurende het volgende jaar? Het is een Septemberverklaring met een grote economische, maar veel minder met een sociale en humane inslag.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw de voorzitter, beste collega's, ik wil alle sprekers van harte danken. Ik heb heel aandachtig geluisterd naar de betogen, en af en toe had ik de indruk dat mijn Septemberverklaring niet goed overgekomen is, of dat men iets anders gehoord heeft dan wat ik gezegd heb. Ik zou de hele Septemberverklaring opnieuw kunnen voorlezen, maar ik begrijp dat u daar geen vragende partij voor bent. *(Gelach)*

Enerzijds zegt men dat het nog altijd een vrij lange opsomming is, maar anderzijds verwijt men mij dat ik niet gesproken heb over Zaventem, over de missing links, enzovoort. Men moet weten wat men wil. Ik heb in deze Septemberverklaring zes prioriteiten gelegd waaraan ik in 2008, samen met de collega's, heel hard verder zal werken. Die zes prioriteiten zijn niet alleen economisch van aard. Ik denk dat wij de juiste prioriteiten gesteld hebben: de competentieagenda, innovatie, de wachtljsten, het klimaatbeleidsplan, de bestuurlijke reorganisatie en een algemene politiek van lastenverlaging.

Men noemt deze prioriteiten economisch, ik zeg dat het een evenwichtig geheel is waarin ook het sociale en het culturele aspect aanwezig zijn. Voor het eerst is in een Septemberverklaring verwezen naar Documenta, naar de Koningin Elisabethwedstrijd, enzovoort, maar blijkbaar hebben sommigen dat allemaal niet gehoord. Uiteraard is het economische belangrijk in deze Septemberverklaring, maar er zitten ook heel duidelijk andere accenten in waar hard aan gewerkt wordt.

Men zegt dat ook de benchmarking economisch is. Mevrouw Vogels, ik heb u gezegd dat we op de derde plaats staan wat armoede betreft. We gaan ervoor zorgen dat we nog hoger op de ranglijst komen te staan. Armoede is een belangrijk probleem, maar je kunt het mijns inziens moeilijk economisch noemen. Bij de benchmarking is niet alleen het economische in aanmerking genomen, ook tal van andere elementen tellen daarin mee.

Vlaanderen in Actie is een belangrijk project dat mijn voorganger, de heer Letermé, gelanceerd heeft. In dat project zitten heel wat belangrijke analyses en uitgangspunten. Ik heb in de eerste plaats besloten om geen nieuw plan te lanceren. Het is heel belangrijk dat we na amper twee jaar niet met een nieuw plan aankomen.

men, maar het bestaande plan, waar heel de regering achter staat, nu effectief verder uitvoeren.

Mevrouw Vogels, ik heb geen communicatiedeskundige ingehuurd om over te stappen van Vlaanderen in Actie naar Actie in Vlaanderen. Dat was een kleine bijdrage van mezelf, het was dus volledig gratis. Het geeft aan dat we niet met nieuwe plannen en discussies moeten komen aanzetten, maar dat er actie moet komen.

Aan de heer Dewinter, die bij zijn tussenkomst een Chinees spreekwoord citeerde, wil ik zeggen dat hij niet alleen moet luisteren naar onze woorden, maar vooral ook kijken naar onze daden. Wij hebben al op een aantal punten actie ondernomen – denk maar aan de competentieagenda van minister Vandenbroucke en zo meer – en andere projecten zijn volop in uitvoering. Het enige verschil is dat dit nu gepresenteerd wordt als Actie in Vlaanderen in plaats van Vlaanderen in Actie. De daden zijn de komende weken en maanden belangrijker dan de woorden. Ik ga ervan uit dat we daar met heel de Vlaamse Regering verder hard aan werken.

Er is al hard gewerkt maar we zullen daar in de toekomst een betere communicatie over voeren met de Vlamingen.

Ik weet niet of we nog ambitieuzer kunnen zijn dan we nu al zijn. Wij willen de toeregio worden, niet alleen economisch maar ook op andere vlakken. Op basis van zes projecten zetten we daartoe de nodige stappen.

We hebben het daarstraks al gehad over BBB. Er worden veel kranten gelezen, wat op zich een goede zaak is. Wanneer die kranten echter onvolledige of onjuiste informatie geven, dan is het belangrijk dat wij dat hier rechtzetten.

Op dit moment zitten er 440 voltijdse equivalenten op de kabinetten. Het besluit laat er 490 toe. Er is dus geen sprake van 500 of meer. Minister Bourgeois kan dat bevestigen.

Wat de problematiek van de verankering betreft, heeft de heer Peeters daarstraks verwezen naar wat er in de Kempen is gebeurd. En dat is wellicht niet het laatste dossier. Wanneer we echter geen hefboomen en eigendomsstructuur in handen hebben, dan zijn we zwaar gehandicapt. Het verankeringsdebat dat vroeger is gevoerd, wil ik opnieuw aangaan. Ik wil immers nagaan hoe we bedrijven kunnen verankeren in Vlaanderen. We hebben dat al gedaan met Indaver, dat tegelijkertijd is verkocht en verankerd. We hebben daarvoor een mooie prijs gekregen. Minister van Begroting Van Mechelen kan dat bevestigen. Er zijn dus mogelijkheden maar daartoe moet een mentaliteitswijziging worden doorgevoerd. We moeten aan de ‘captains of capital’ laten weten dat het belangrijk is dat we zelf investeren in

bedrijven die te koop staan, en niet toelaten dat de buitenwereld alles in handen krijgt.

Mijn collega's hebben al gereageerd op een aantal opmerkingen die hier zijn geformuleerd. Zo is minister Vanackere dieper ingegaan op het probleem van de wachtlijsten. Verder heeft minister Van Mechelen terecht onderstreept dat we de afgelopen jaren heel zuinig zijn geweest en extra inspanningen hebben geleverd. Daardoor kunnen we in 2008 1,263 miljard euro extra middelen investeren. Ik heb met al mijn collega's overleg gepleegd om er zeker van te zijn dat de prioriteiten die we voor 2008 hebben vastgelegd, de juiste zijn. Mijn collega's hebben schitterend werk geleverd en zullen dat ook in 2008 en 2009 doen.

Ik wil het ook even hebben over de staatshervorming. Er is hier vandaag heel wat Frans gesproken. Ik zal dat niet doen, maar ik wil wel een kleine bijdrage leveren. U weet dat ik de fiches die zijn opgemaakt in het kader van de staatshervorming, aan het parlement heb bezorgd. Aangezien hier echter steeds meer Frans wordt gesproken, heb ik de in het Frans vertaalde fiches bij me. Ik zal ze aan de voorzitter van het parlement bezorgen.

We hebben vandaag ons referentiekader voor de staatshervorming herhaald. De heer Dewinter luistert misschien nog altijd ergens mee. *(Opmerkingen van de heer Filip Dewinter)*

Nee, mijnheer Dewinter, u vergist zich. Uw collega's zullen u zo dadelijk wel vertellen wat ik allemaal heb gezegd. De reacties waren, hoe kan het anders, trouwens zeer interessant.

Wat de staatshervorming betreft, wil ik het toch even hebben over de stilte en de meerwaarde ervan. Het is natuurlijk het resultaat dat telt. Ik zal hier niet honderden keren hetzelfde herhalen en met mijn armen beginnen molenwieken. Het is heel duidelijk en ook in de Septemberverklaring staat het nadrukkelijk. Het heeft echter weinig zin om dat hier nog eens allemaal te herhalen. Vandaar dat ik tot op zekere hoogte respect heb voor de stilte en de meerwaarde ervan. *(Gelach. Applaus)*

Wat de vennootschapsbelasting betreft, mijnheer Dewinter, moet ik u zeggen dat u de resoluties niet meer kent. U zegt dat u ze bij hebt. Over de vennootschapsbelasting staat heel duidelijk dat we gaan voor een korting, voor een regionaal onderdeel van die belasting. De heer Peumans heeft het voorgelezen. Daar staat duidelijk in dat we gaan voor een korting.

De heer Filip Dewinter: Ik hoopte dat u die fout zou maken. Ik heb de tekst van de resolutie van het Vlaams Parlement van 3 maart van 1999 inderdaad bij. Het gaat hier over de uitbouw van de financiële en fiscale

autonomie. Daarin staat over de versterking van de financiële en fiscale autonomie: “Fiscale autonomie van de deelstaten dient in de eerste plaats verstrekt via de volledige overdracht van de bevoegdheid inzake de personenbelasting.”

Minister-president Kris Peeters: Vennootschapsbelasting is niet hetzelfde als personenbelasting. Ik dacht wel dat u die fout zou maken en u hebt ze ook gemaakt. *(Gelach. Applaus)*

De heer Filip Dewinter: Ik heb in mijn toespraak geciteerd wat u in Trends hebt gezegd. Daar gaat het wel degelijk over de personenbelasting.

Minister-president Kris Peeters: De twee, les deux! Bij de vennootschapsbelasting staat alleen korting. Daar had ik het daarnet over. U zei dat ik een fout had gemaakt. Lees even voor wat in de resolutie staat over de vennootschapsbelasting!

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, ik zal kort zijn. Mijnheer de minister-president, u zegt dat u respect hebt voor de stilte. Ofwel zwijgt u, ofwel spreekt u. Als u a zegt, moet u ook b zeggen. Ik begrijp het niet als u zegt dat u respect hebt voor de stilte, zeker omdat op het federale niveau zaken aan bod komen die repercussies hebben op ons beleid en op bepaalde zaken die in ons regeerakkoord staan. Ik denk dan met name aan de resoluties: het regionaliseren van de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de korting enzovoort.

Als we nu vaststellen dat de onderhandelingen over, bijvoorbeeld, de personenbelasting absoluut niet in die richting gaan, dan vind ik dat de Vlaamse Regering niet moet zwijgen. Als we kijken naar het regeerakkoord – en ik veronderstel dat we u daarover toch nog mogen aanspreken – moet de Vlaamse Regering niet zwijgen. In dat regeerakkoord staat net een aantal doelstellingen.

Sommigen zullen misschien zeggen dat ze zich beklagen dat het Vlaamse regeerakkoord zo gedetailleerd is over zaken waarover de federale overheid een beslissing moet nemen. Dat is dan maar zo. Enerzijds bepaalde zaken in een Vlaams regeerakkoord opnemen en anderzijds samen met ons vaststellen dat de onderhandelingen inzake de resoluties in het regeerakkoord niet de goede richting uitgaan, dat kan niet. We vinden dat de Vlaamse Regering ook in de loop van de onderhandelingen kleur moet bekennen. Dat houdt iets meer in dan gewoon zeggen dat het om een referentiekader, een toetssteen gaat.

We zullen volgende week zien hoe er volgende week wordt gestemd over de motie die is ingediend naar aanleiding van het debat over de federale regeringsonderhandelingen. Ik vind het echter iets te gemakkelijk u in

een mutisme te hullen terwijl er een heel duidelijk regeerakkoord is en terwijl u heel duidelijk kunt zien dat het niet de goede kant opgaat.

De minister-president van de Waalse regering doet daarover wel uitspraken. Maar hij heeft daarover zelfs geen eigen regeerakkoord. Wij hebben dat hier wel. En als wij daar vragen over stellen, dan zegt u dat u zwijgt en dat u de stilte respecteert. Dan blijft het bij vage intenties: ‘referentiekader’ en ‘toetssteen’. Terwijl het voor ons een minimum minimorum is want het staat als dusdanig in het regeerakkoord. Beken nu eens eindelijk kleur met betrekking tot waar het volgens u nu naartoe moet. Zelfs naar aanleiding van het debat over de Septemberverklaring, en daarin het luik staats hervorming, is het ook voor de meerderheidspartijen absoluut niet duidelijk waar ze nu uiteindelijk zelf, conform hun eigen regeerakkoord, willen landen. *(Applaus bij Vlaams Belang)*

De heer Eric Van Rompuy: Ik ben verwonderd, mijnheer Van Hauthem. U spreekt over toegevingen, over pistes die worden bewandeld. Welke pistes? Waarover hebt u het? Hoe kan de Vlaamse Regering hier nu oordelen over onderhandelingen die bezig zijn en waarvan blijkbaar niemand echt weet wat er op dit ogenblik op tafel ligt? U komt hier in het Vlaams Parlement een regeringsleider vragen dat hij waardeoordelen zou vellen over iets dat nog niet bestaat?

De heer Joris Van Hauthem: Ik vraag geen waardeoordeel. Ik zeg dat hij zich actief moet mengen in het debat. Omdat het ook gaat over ons beleidsniveau. U hebt toch ook de formateursnota gelezen? De eerste én de tweede, enzovoort. Vandaag maken we in de kamercommissie Binnenlandse Zaken mee, mijnheer Van Rompuy, dat Pieter De Crem, voorzitter van de commissie, die gezegd had dat de commissie vandaag lang zou duren, om vijf uur vroeg om te stoppen. En wie heeft er voor gestemd voor het stoppen van de besprekingen deze week? Alle Franstaligen en de CD&V. Dan weten we welke kant het uitgaat.

Minister-president Kris Peeters: Dit is het Vlaams Parlement. Wat aan de overkant gebeurt, daarvoor moet u aan de overkant zijn.

De heer Joris Van Hauthem: Ook nu zegt u dat dat federaal is. Dat is juist. Maar ook over Brussel-Halle-Vilvoorde, ik kan daar niets aan doen, staan er heel duidelijke zaken in uw Vlaams regeerakkoord. Ik mag u daar toch over aanspreken? Daarin staat toch dat de partijen zich engageren om onverwijld de wetsvoorstellen die ingediend zijn, goed te keuren? Ik mag u daar toch over aanspreken? Het staat toch in uw regeerakkoord? Blijkbaar is het vervelend dat parlementsleden de minister-president ondervragen over zijn eigen regeerakkoord. U had het er misschien niet

moeten inzetten, maar dat is dan het probleem van deze meerderheid. Ik toets wat er aan de overkant gebeurt aan wat hier in dit Vlaamse regeerakkoord staat, ook wat Brussel-Halle-Vilvoorde betreft, en ik stel ook daar vast dat het nog geen millimeter is opgeschoven. Overigens, en ik zal u daarover nog ondervragen, zegt u dat er wat Brussel-Halle-Vilvoorde betreft verschillende mogelijkheden zijn. Excuseer, dat is niet waar. In uw Vlaams regeerakkoord staat er één mogelijkheid: onverwijld en zonder prijs. Dat staat er letterlijk in. Ik mag u daar toch over aanspreken? Als u vaststelt dat er allerlei pistes op tafel liggen, dan mogen wij toch zeggen: 'Maar, mijnheer de minister-president, reageer nu eens op basis van uw regeerakkoord.' Neen, u respecteert het stilzwijgen. Ik vind, mijnheer de minister-president en mijnheer Van Rompuy, dat het wat dat betreft absoluut niet de goede kant uitgaat.

Minister-president Kris Peeters: Ik blijf altijd rustig en u mag mij blijven vragen stellen, dat is uw volste recht. Ik zal daarop blijven antwoorden. Ik heb 'de stilte' gezegd, niet 'het stilzwijgen'. Daar moet een nuance in worden aangebracht. Onlangs was er nog het interview waarin ik het had over de copernicaanse omwenteling. Als ik dan toch iets zeg, brengt dat meteen allerlei zaken teweeg. Ik heb niet gezwegen. Maar op een bepaald moment telt het resultaat.

Als je in de media stoere taal verkoopt, is het de vraag of dat gevolgen heeft voor de onderhandelingen en of dat de juiste werkwijze is. "De stilte heeft een meerwaarde" betekent in eerste instantie: let op wat je communiceert en hoe je verder de zaken aanpakt. U mag er zeker van zijn: het regeerakkoord en de resoluties vormen het uitgangspunt en het referentiekader. Mijnheer Dewinter zei: "Ik wil nog eens van u in alle duidelijkheid horen of de regering nog altijd het standpunt inneemt dat die resoluties en wat in het regeerakkoord staat het referentiekader en de toetssteen vormen." Ik heb drie, vier keren herhaald dat dat zo blijft. Maar de heer Van Rompuy heeft gelijk – misschien een beetje meer dan ik, wat niet valt uit te sluiten – als hij zegt dat er op dit moment weinig op tafel ligt.

U moet zich maar zorgen maken wanneer op het federale niveau zaken zouden worden gezegd en beslist waar discussie over kan zijn op basis van de resoluties. U zult me daar dan opnieuw over ondervragen. *(Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem)*

Er is een verschil tussen zorgvuldig communiceren en het resultaat.

Mijnheer Dewinter, ik hoop dat de vennootschapsbelasting is uitgeklaard. De heer Peumans had het terecht over PPS en dergelijke. Er is in de Septemberverklaring een keuze gemaakt. Er zijn een aantal terecht aanvullingen aangebracht, zoals de evaluatie van PPS. Ook de

dialogo met de andere regio's is belangrijk en daar zijn we mee bezig om concrete dossiers op te lossen. Ik hoop vrij snel resultaten te boeken om aan te tonen dat dit de juiste manier van aanpakken is.

Mijnheer Caron, het is belangrijk te onderstrepen dat we ook oog hebben voor de zwakken. In mijn tekst stond 'winnen'. U vertaalt dat naar de koers en de fiets. We rijden ook voor de zwakken om hen extra te ondersteunen. Mevrouw Gennez vroeg terecht om de juiste impulsen te geven aan onder andere gemeenschapsdiensten. De bevoegde ministers zullen daar de nodige aandacht aan besteden en belangrijke beslissingen nemen.

De Vlaamse administratie heeft gezegd dat 85 percent van het regeerwerk is uitgewerkt of opgestart. VRIND-en andere enquêtes tonen aan dat 90 percent van de Vlamingen godzijdank gelukkig is, maar zich zorgen maakt over de toekomst. Daar is het om te doen. Daar gaat 'Actie in Vlaanderen' over, om de toekomst voor de sterken en zwakken, voor iedereen in Vlaanderen te winnen, om dat woord nogmaals te gebruiken.

De koude uitstraling zal waarschijnlijk aan mijn persoon liggen, maar deze Septemberverklaring is er een met veel passie waar men warm van wordt, niet van de woorden maar van de daden die eruit voortvloeien. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De bespreking is gesloten.

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, op 12 juli 2007 overleed de heer Paul Akkermans. De heer Paul Akkermans was als senator voor het kiesarrondissement Antwerpen tevens lid van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de Vlaamse Raad van 1971 tot 1987.

Van 1981 tot 1987 maakte hij bovendien deel uit van de Vlaamse Executieve.

Namens het Vlaams Parlement betuig ik mijn deelneming aan de familie.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van de heer Paul Akkermans een minuut stilte in acht te willen nemen? *(De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen een minuut stilte in acht.)*

**VERKLARING VAN DE VLAAMSE REGERING
betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en
betreffende de krachtlijnen van de begroting 2008**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, minister-president Kris Peeters heeft gevraagd dat wij ons bij hoofdelijke stemming zouden uitspreken over de verklaring van de Vlaamse Regering betreffende de algemeen maatschappelijke situatie en betreffende de krachtlijnen van de begroting 2008.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

109 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
32 leden hebben neen geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

112 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
80 leden hebben ja geantwoord;
32 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge keurt het Parlement de verklaring goed.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 oktober 2007 om 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.29 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Thieu Boutsen, Louis Bril, Agnes Bruyninckx, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Rudi Daems, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Tom Dehaene, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Hilde De Lobel, Kurt De Loor, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Marnic De Meulemeester, Stern Demeulenaere, Jos De Meyer, Herman De Reuse, Annick De Ridder, Else De Wachter, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Eloi Glorieux, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Anne Marie Hoebeke, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Werner Marginet, Bart Martens, Luc Martens, Trees Merckx-Van Goey, An Michiels, Marie-Rose Morel, Frans Peeters, Jan Penris, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Leo Pieters, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Stefaan Sintobin, Miet Smet, Jos Stassen, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Jef Tavernier, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Luc Van den Brande, Joris Vandenbroucke, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Marleen Vanderpoorten, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hautem, Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Johan Verstrecken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Robert Voorhamme, John Vrancken, Frans Wymeersch.

Afwezig met kennisgeving

Erik Arckens, Katleen Martens, Erik Matthijs, Greet Van Linter: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Sonja Claes, Monique Moens, Paul Wille.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Cathy Berx, Jos Bex, Gilbert Bossuyt, Louis Bril, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceysens, Marc Cordeel, Dirk De Cock, Gino De Craemer, Patrick De Klerck, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Stern Demeulenaere, Hilde Eeckhout, Martine Fournier, Cindy Franssen, Jaak Gabriels, Sven Gatz, Caroline Gennez, Dominique Guns, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Margriet Hermans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Patrick Janssens, Flor Koninckx, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Laurence Libert, Marcel Logist, Jan Loones, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Bart Martens, Luc Martens, Trees Merckx-Van Goey, Frans Peeters, Jan Peumans, Hugo Philtjens, Sabine Poleyn, Els Robeyns, Jan Roegiers, Elke Roex, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Joke Schauvliege, Hans Schoofs, Herman Schueremans, Miet Smet, Helga Stevens, Anissa Tamsamani, Jul Van Aperen, Marc van den Abeelen, Luc Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck,

Monica Van Kerrebroeck, Bart Van Malderen, André Van Nieuwkerke, Eric Van Rompuy, Dany Vandebossche, Joris Vandebroucke, Marleen Vanderpoorten, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Johan Verstreken, Robert Voorhamme

NEEN-stemmen:

Thieu Boutsen, Agnes Bruyninckx, Frank Creyelman, Rudi Daems, Herman De Reuse, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Vera Dua, Eloi Glorieux, Pieter Huybrechts, Werner Marginet, An Michiels, Marie-Rose Morel, Jan Penris, Leo Pieters, Jos Stassen, Felix Strackx, Jef Tavernier, Marleen Van den Eynde, Wim Van Dijk, Christian Van Eyken, Roland Van Gothem, Joris Van Hauthem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, John Vrancken, Frans Wymeersch

---

